

ผลการใช้วิธีสอนอ่านแบบ SQ5R ร่วมกับนิทานพื้นบ้านจังหวัดสุราษฎร์ธานี
ที่มีต่อความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
กลุ่มเครือข่ายสินปุน-ตาปี จังหวัดสุราษฎร์ธานี

นางสาวกณนิฐา ไกรนรา

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2562

The Effects of Using SQ5R Reading Teaching Method Together with Surat Thani
Folk Tales on Reading Comprehension Ability of Prathom Suksa IV Students of
Sinpun-Tapi School Network in Surat Thani Province

Miss Kannita Krainara

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Curriculum and Instruction

School of Educational Studies

Sukhothai Thammathirat Open University

2019

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ผลการใช้วิธีสอนอ่านแบบ SQ5R ร่วมกับนิทานพื้นบ้านจังหวัดสุราษฎร์ธานี
ที่มีต่อความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
กลุ่มเครือข่ายสินปุน-ตาปี จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ชื่อและนามสกุล นางสาวกณินิฐา ไกรนรา

แขนงวิชา หลักสูตรและการสอน

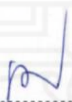
สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

อาจารย์ที่ปรึกษา 1. รองศาสตราจารย์ธนรัชฎ์ ศิริสวัสดิ์
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศศิธร กาญจนสุวรรณ

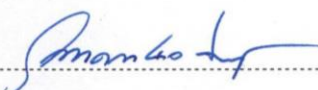
วิทยานิพนธ์นี้ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2563

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ศุภวรรณ เล็กวิไล)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ธนรัชฎ์ ศิริสวัสดิ์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศศิธร กาญจนสุวรรณ)

..... ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.วรางคณา จันทร์คง)

ชื่อวิทยานิพนธ์ ผลการใช้วิธีสอนอ่านแบบ SQ5R ร่วมกับนิทานพื้นบ้านจังหวัดสุราษฎร์ธานี
ที่มีต่อความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
กลุ่มเครือข่ายสินปุน-ตาปี จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ผู้วิจัย นางสาวกณนิฐา ไกรนรา **รหัสนักศึกษา** 2572100267 **ปริญญา** ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
(หลักสูตรและการสอน) **อาจารย์ที่ปรึกษา** (1) รองศาสตราจารย์ธนรัษฎ์ ศิริสวัสดิ์
(2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศศิธร กาญจนสุวรรณ **ปีการศึกษา** 2562

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความ
ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนโดยใช้วิธีสอนอ่านแบบ
SQ5R ร่วมกับนิทานพื้นบ้านจังหวัดสุราษฎร์ธานี และ (2) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อวิธีสอนอ่านแบบ SQ5R ร่วมกับนิทานพื้นบ้านจังหวัดสุราษฎร์ธานี

กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่กำลังเรียนในภาคเรียนที่ 2
ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนบ้านบางรูป ในกลุ่มเครือข่ายสินปุน-ตาปี จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน
1 ห้องเรียน จำนวน 39 คน ได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่
(1) แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนอ่านแบบ SQ5R ร่วมกับนิทานพื้นบ้านจังหวัดสุราษฎร์ธานี
(2) แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ และ (3) แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อ
วิธีสอนอ่านแบบ SQ5R ร่วมกับนิทานพื้นบ้านจังหวัดสุราษฎร์ธานี สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยปรากฏว่า (1) ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนโดยใช้วิธีสอนอ่านแบบ SQ5R ร่วมกับนิทานพื้นบ้านจังหวัด
สุราษฎร์ธานี หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ (2) ความพึงพอใจ
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อวิธีสอนอ่านแบบ SQ5R ร่วมกับนิทานพื้นบ้านจังหวัด
สุราษฎร์ธานี อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ วิธีสอนอ่านแบบ SQ5R นิทานพื้นบ้าน จังหวัดสุราษฎร์ธานี
ความสามารถในการอ่านจับใจความ ประถมศึกษา

Thesis title: The Effects of Using SQ5R Reading Teaching Method Together with Surat Thani Folk Tales on Reading Comprehension Ability of Prathom Suksa IV Students of Sinpun-Tapi School Network in Surat Thani Province

Researcher: Miss Kannita Krainara; **ID:** 2572100267;

Degree: Master of Education (Curriculum and Instruction);

Independent Study advisor: Thanarat Sirisawadi, Associate Professor;

(2) Dr. Sasithorn Kanchanasuwan, Assistant Professor; **Academic year:** 2019

Abstract

The objectives of this research were (1) to compare reading comprehension abilities of Prathom Suksa IV students before and after being taught with the 5Q5R reading teaching method together with Surat Thani folk tales; and (2) to study the satisfaction of Prathom Suksa IV students with the 5Q5R reading teaching method together with Surat Thani folk tales.

The research sample consisted of 39 Prathom Suksa IV students in an intact classroom of Ban Bang Roop School in Sinpun-Tapi School Network of Surat Thani province during the second semester of the 2018 academic year, obtained by multi-stage sampling. The employed research instruments were (1) learning management plans for the SQ5R reading teaching method together with Surat Thani folk tales; (2) a reading comprehension ability test; and (3) a questionnaire on satisfaction with the SQ5R reading teaching method together with Surat Thani folk tales. Statistics employed for data analysis were the mean, standard deviation, and t-test.

Research findings showed that (1) the post-learning reading comprehension ability of Prathom Suksa IV students, who were taught with the 5Q5R reading teaching method together with Surat Thani folk tales, was significantly higher than their pre-learning counterpart ability at the .01 level of statistical significance; and (2) the satisfaction of the Prathom Suksa IV students with the 5Q5R reading teaching method together with Surat Thani folk tales was at the high level.

Keywords: 5Q5R reading teaching method, Folk tale, Surat Thani, Comprehension reading ability, Prathom Suksa

กิตติกรรมประกาศ

การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความรู้เป็นอย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ธนรัชฎ์ ศิริสวัสดิ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศศิธร กาญจนสุวรรณ ที่ได้ให้ความกรุณาให้คำแนะนำช่วยเหลือ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดี และติดตามการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ อย่างใกล้ชิดตลอดมา นับตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งสำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่กรุณาตรวจสอบแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ให้คำปรึกษาและคำแนะนำที่เป็นประโยชน์ยิ่ง

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชา รวมทั้งผู้เขียนตำรา เอกสาร บทความต่างๆ ที่ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าและนำมาใช้อ้างอิงในครั้งนี้

นอกจากนี้ขอขอบพระคุณ คณาจารย์สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เพื่อนักศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการทำวิทยานิพนธ์ทุกท่านที่ได้กรุณาให้การสนับสนุนช่วยเหลือ และให้กำลังใจตลอดมา

สุดท้ายนี้ขอขอบพระคุณทุกท่านที่มีส่วนช่วยเหลือ ส่งเสริมสนับสนุนให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยดี ผู้วิจัยจะนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับทำให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อไป

กัณนิฐา ไกรนรา

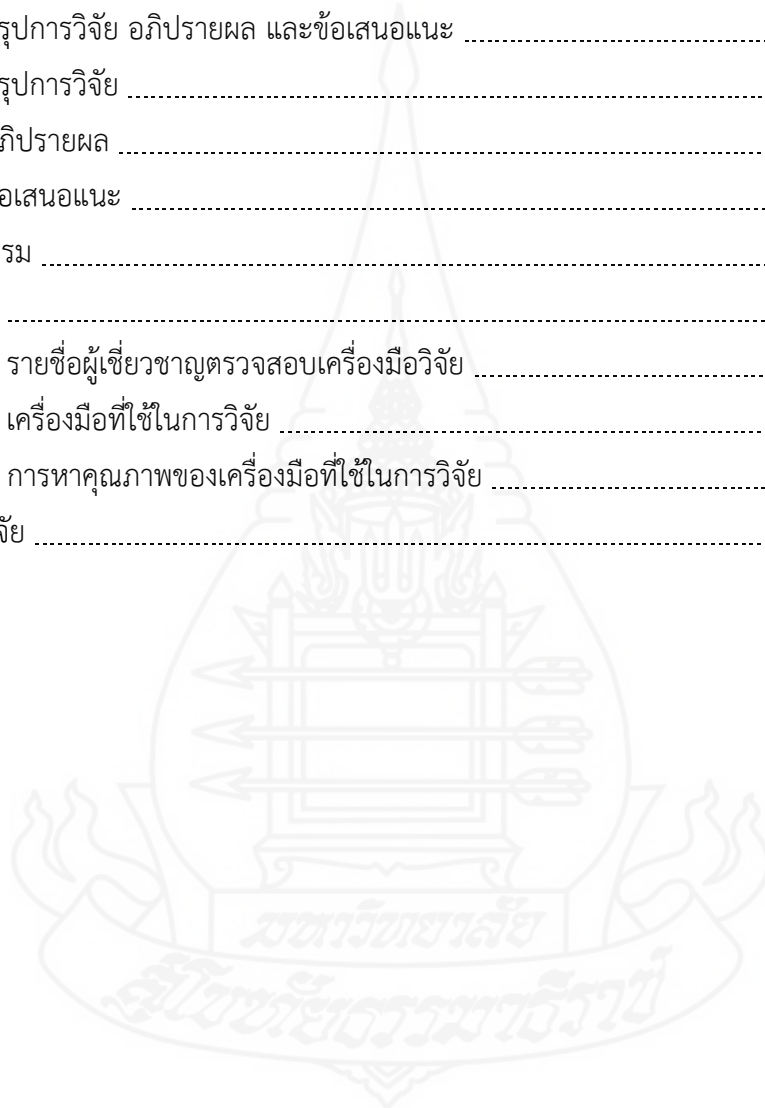
กุมภาพันธ์ 2563

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	5
สมมติฐานการวิจัย	5
ขอบเขตการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	8
การอ่านจับใจความ	9
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับวิธีสอนอ่านแบบ SQ5R	16
นิทานพื้นบ้าน	20
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ	30
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า	35
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	38
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	38
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	38
การเก็บรวบรวมข้อมูล	44
การวิเคราะห์ข้อมูล	45
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	46
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	49
ตอนที่ 1 การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความ ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้วิธีสอนอ่านแบบ SQ5R ร่วมกับนิทานพื้นบ้านจังหวัดสุราษฎร์ธานี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	50

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ตอนที่ 2 การศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อวิธีสอนอ่านแบบ SQ5R ร่วมกับนิทานพื้นบ้าน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	54
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	56
สรุปการวิจัย	56
อภิปรายผล	58
ข้อเสนอแนะ	60
บรรณานุกรม	61
ภาคผนวก	65
ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย	66
ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	70
ค การหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	115
ประวัติผู้วิจัย	132

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1 ผลการคัดเลือกนิทานพื้นบ้านจังหวัดสุราษฎร์ธานี	40
ตารางที่ 3.2 ขั้นตอนการทดลอง	44
ตารางที่ 4.1 ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านจับใจความ ก่อนเรียนและหลังเรียน จากการสอนอ่านจับใจความโดยใช้วิธีสอนอ่านแบบ SQ5R ร่วมกับนิทานพื้นบ้าน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	50
ตารางที่ 4.2 ความสามารถในการอ่านจับใจความ แต่ละแผนการจัดการเรียนรู้	51
ตารางที่ 4.3 คะแนนการอ่านจับใจความ ก่อนเรียนและหลังเรียนเป็นรายบุคคล	52
ตารางที่ 4.4 การศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อวิธีสอนอ่านแบบ SQ5R ร่วมกับนิทานพื้นบ้านจังหวัด สุราษฎร์ธานี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 39 คน	54

ญ

สารบัญญภาพ

ภาพที่ 4.1	แสดงความสามารถการอ่านจับใจความ	หน้า
		52

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันการอ่านมีความสำคัญมาก เพราะการอ่านเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ และนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน โลกปัจจุบันเรียกได้ว่าเป็นโลกของการอ่าน เพราะการอ่านแทรกอยู่ในทุกกิจกรรม ฉะนั้นหากสามารถอ่านจับใจความได้ก็จะทำให้การสื่อสารมีประสิทธิภาพ ซึ่งนอกจากจะอ่านจะได้รับความรู้แล้ว การอ่านยังสามารถให้ความบันเทิง ให้ความเพลิดเพลิน และจรรโลงใจ ช่วยเสริมสร้างจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ ดังนั้น ไม่ว่าจะเป็นการอ่านสื่อประเภทใด ล้วนแล้วแต่ก่อให้เกิดประโยชน์กับผู้อ่านได้ทั้งสิ้น

พระราชดำรัสสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในพิธีเปิดงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ครั้งที่ 46 และงานสัปดาห์หนังสือนานาชาติ ครั้งที่ 16 ณ ศูนย์การประชุมแห่งชาติสิริกิติ์ วันพฤหัสบดีที่ 29 มีนาคม 2561 ความว่า

ขอแสดงความชื่นชมผู้จัดงานที่มีความตั้งใจแน่วแน่ ในเรื่องส่งเสริมการอ่านหนังสือเพื่อปลูกฝังให้คนในสังคมมีความใฝ่รู้ ชอบที่จะแสวงหาความรู้จากการอ่านหนังสือดี อันเป็นเครื่องช่วยขยายโลกทัศน์ และทัศนคติให้กว้างขวาง ก่อให้เกิดปัญญา ความรอบรู้ ให้สามารถพัฒนาตน พัฒนาการคิดและจิตใจของผู้อ่าน การที่คนในสังคมเห็นความสำคัญของหนังสือ รักการอ่าน การแสวงหาความรู้ มีสติปัญญา เป็นสิ่งสำคัญข้อหนึ่งที่บ่งบอกความเป็นอารยะประการหนึ่ง ผู้ไม่ย่อหย่อนในการแสวงหาความรู้ เชื่อได้ว่าเป็นผู้สามารถนำความเจริญมาสู่ตน และสังคมได้ จึงควรที่ทุกภาคส่วนจะช่วยกันทุกทางที่จะรณรงค์ส่งเสริมให้นักเรียน นักศึกษา ตลอดจนประชาชนทั่วไปรักการอ่านหนังสือ และสนับสนุนเกื้อกูลผู้ผลิตให้สามารถผลิตหนังสือที่ดีให้คุณแก่ผู้อ่าน... พระราชดำรัสสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี แสดงให้เห็นว่า พระองค์ทรงให้ความสำคัญในเรื่องของการอ่านอย่างยิ่ง

ความสำคัญของการอ่านนั้นสอดคล้องกับฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2542, น. 11) กล่าวไว้ว่า การอ่านมีความสำคัญต่อชีวิตมนุษย์ตั้งแต่เกิดจนโต และจนกระทั่งถึงวัยชรา การอ่านทำให้รู้ข่าวสารข้อมูลต่างๆ ทั่วโลก ซึ่งปัจจุบันเป็นโลกของข้อมูลข่าวสารต่างๆ ทำให้ผู้อ่านมีความสุข มีความหวัง และมีความอยากรู้อยากเห็น อันเป็นความต้องการของมนุษย์ทุกคน การอ่านมีประโยชน์ในการพัฒนาตนเอง คือ พัฒนาการศึกษา พัฒนาอาชีพ พัฒนาคุณภาพชีวิต ทำให้เป็นคนทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์ และมีความ

อยากรู้ อยากเห็น การที่จะพัฒนาประเทศให้เจริญรุ่งเรืองก้าวหน้าได้ต้องอาศัยประชาชนที่มีความรู้ความสามารถ ซึ่งความรู้ต่างๆ ก็ได้มาจากการอ่านนั่นเอง

ดังนั้นการอ่านจับใจความนับว่าเป็นทักษะที่สำคัญยิ่ง เพราะการอ่านจับใจความอย่างมีประสิทธิภาพช่วยให้ผู้อ่านรู้และเข้าใจ เรื่องราวต่าง ๆ ที่อ่านได้ ผู้อ่านจึงสามารถนำความรู้ไปพัฒนาตนเอง ดังที่ สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2554, น. 159) กล่าวว่า การอ่านจับใจความมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาการศึกษาของบุคคล ไม่ว่าจะเป็นเด็กหรือผู้ใหญ่ จัดได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตที่บุคคลทั้งชายและหญิงจะขาดมิได้ ความสามารถในการอ่านของประชาชนในชาติย่อมแสดงให้เห็นถึงการพัฒนาของประเทศนั้น ซึ่งบังเกิดผลทั้งทางตรงและทางอ้อม นอกจากผู้อ่านจะนำความรู้ที่ได้มาพัฒนาตนเองแล้วยังช่วยส่งเสริมการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ต่อตนเอง ดังนั้นผู้อ่านจับใจความอย่างมีประสิทธิภาพจะเป็นผู้ที่มีโอกาสในชีวิตและเป็นกำลังสำคัญของประเทศ

จากความสำคัญดังกล่าวหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จึงได้กำหนดคุณภาพของผู้เรียนด้านการอ่านเมื่อเรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ไว้ว่าสามารถอ่านออกเสียงบทร้อยแก้ว และบทร้อยกรองเป็นทำนองเสนาะได้ถูกต้อง อธิบายความหมายโดยตรงและความหมายโดยนัยของคำ ประโยค ข้อความ สำนวนโวหาร จากเรื่องที่อ่าน เข้าใจคำแนะนำ คำอธิบายในคู่มือต่างๆ แยกแยะข้อคิดเห็นและข้อเท็จจริง รวมทั้งจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน และนำความรู้ความคิดจากเรื่องที่อ่านไปตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตได้ มีมารยาทและมีนิสัยรักการอ่าน และเห็นคุณค่าสิ่งที่อ่าน ซึ่งในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ได้กำหนดการอ่านจับใจความในสาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐาน ท.1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน ตามตัวชี้วัดที่ ป.4/3-ป.4/7

การศึกษาสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาไทย ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และผล การสอบวัดผลคุณภาพการศึกษาระดับชาติ (O-Net) วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านบางรูป มีผลการทดสอบวิชาภาษาไทย มาตรฐานที่ 1.1 สาระการอ่าน ต่ำกว่าระดับประเทศอย่างต่อเนื่อง จาก ข้อมูลปีการศึกษา 2558-2560 ดังนี้ ปีการศึกษา 2558 ได้คะแนนมาตรฐานที่ 1.1 สาระการอ่าน จาก คะแนนเต็ม 100 คะแนน ได้คะแนนเฉลี่ย 58.04 คะแนนเฉลี่ยระดับประเทศเท่ากับ 60.82 ปีการศึกษา 2559 ได้คะแนนมาตรฐานที่ 1.1 สาระการอ่าน จากคะแนนเต็ม 100 คะแนน ได้คะแนนเฉลี่ย 46.25 คะแนนเฉลี่ยระดับประเทศเท่ากับ 48.53 และในปีการศึกษา 2560 ได้คะแนนมาตรฐานที่ 1.1 สาระการอ่าน จากคะแนนเต็ม 100 คะแนน ได้คะแนนเฉลี่ย 42.73 คะแนนเฉลี่ยระดับประเทศเท่ากับ 44.51 (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ, 2558-2560) จากรายงานผลการทดสอบดังกล่าวเห็นได้ว่าสาระที่ โรงเรียนควรเร่งพัฒนาเนื่องจากคะแนนเฉลี่ยของโรงเรียนต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ ได้แก่ สาระการอ่าน ซึ่งโรงเรียนควรเร่งพัฒนาปรับปรุงและส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ให้มี

ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมสำหรับการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้ขั้นพื้นฐาน (O-Net) ในวิชาภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ต่อไป

จากสภาพปัญหาดังกล่าวอาจเกิดจากการจัดการเรียนการสอนของครูภาษาไทยส่วนใหญ่ที่มักจะสอนด้วยการใช้รูปแบบการท่องจำมากกว่าให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ ทำให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่ายและขาดทัศนคติที่ดีต่อวิชาภาษาไทย นอกจากนี้ครูผู้สอนซึ่งเป็นบุคคลสำคัญอย่างยิ่งในการถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้เรียน จำเป็นต้องมีรูปแบบการสอนที่น่าสนใจ มีวิธีการสอนหลากหลายรูปแบบโดยปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับเนื้อหาที่สอน และเหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับชั้น ผู้สอนต้องใฝ่ศึกษาหาความรู้อยู่ตลอดเวลา แสวงหาเทคนิคการสอนใหม่ๆ เพื่อสร้างบรรยากาศและจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกร่วมกิจกรรมและเรียนรู้อย่างมีความสุข รูปแบบการสอนการอ่านภาษาไทยในปัจจุบันมีหลายรูปแบบ แต่มีรูปแบบการสอนอ่านรูปแบบหนึ่งที่สามารถช่วยส่งเสริมและพัฒนาทักษะการอ่านได้ดี คือการสอนการอ่านจับใจความด้วยรูปแบบ SQ5R

การสอนอ่านแบบ SQ5R เป็นการจัดการเรียนการสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจและจดจำข้อมูลในสิ่งที่อ่านได้อย่างถูกต้อง โดยการประยุกต์ความรู้เดิมหรือประสบการณ์เดิมเข้ากับความรู้ใหม่ที่ได้รับ อีกทั้งยังช่วยให้การอ่านมีจุดมุ่งหมาย ซึ่งมีขั้นตอนการอ่าน 7 ขั้นตอน ในแต่ละขั้นตอนนี้จะช่วยพัฒนาทักษะการอ่านของนักเรียนได้เป็นอย่างดี ดังวิจัยของจิตติگان คำมะสอน (2558) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้เทคนิคการสอนแบบ SQ5R ผ่านสื่อหนังสือพิมพ์ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้เรียนการสอนแบบ SQ5R ผลคะแนนที่ได้จากการทดสอบความสามารถทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณโดยรวมก่อนเรียนและหลังเรียน ปรากฏว่า คะแนนสอบหลังเรียนของนักเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าคะแนนก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยและผลของคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามวัดความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ5R ผ่านสื่อหนังสือพิมพ์ พบว่า ได้ค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก

นอกจากวิธีสอนที่เหมาะสมแล้ว เนื้อหาที่จะใช้ฝึกอ่านก็มีความสำคัญเช่นกัน เนื้อหาประเภทหนึ่งที่เหมาะสมกับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาได้แก่นิทาน ซึ่งนิทานเป็นเรื่องที่เล่าสืบต่อกันมา มักแฝงคติธรรม และมุ่งให้ความสนุกเพลิดเพลิน จากการศึกษาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความให้กับผู้เรียน โดยใช้นิทานมาเป็นสื่อในการพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความด้วยการให้ผู้เรียนฝึกอ่านจับใจความจากนิทาน พบว่าการใช้นิทานช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความได้โดยเฉพาะนิทานพื้นบ้านในท้องถิ่น จากงานวิจัยของละออ คันธวงศ์ (2551, น. 42) ได้ศึกษาผลการใช้กิจกรรมพัฒนาการอ่านเพื่อความเข้าใจด้วยนิทานพื้นบ้าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนไตรมิตรสามัคคี จังหวัดลำปาง ผลการวิจัยพบว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยใช้นิทานพื้นบ้านมีความสามารถในการอ่านจับใจความหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน เพราะเป็นกิจกรรมที่ไม่ง่ายและไม่ยากเกินไป เหมาะสมกับวัยและความสามารถของนักเรียน เป็นการเร้าความสนใจ ทำทายนักเรียนได้

ฝึกอ่านและคิด คำสั่งในแต่ละกิจกรรมชัดเจน ใช้ภาษาง่ายๆ ทำให้นักเรียนเข้าใจง่าย เป็นกิจกรรมสั้นๆ คิดได้เร็วและสนุก ทำให้นักเรียนไม่เบื่อ เป็นกิจกรรมที่มีนิทานพื้นบ้านหลากหลายเรื่อง ช่วยให้นักเรียนไม่เกิดความเบื่อหน่ายและอยากทำกิจกรรมมากขึ้น

การใช้นิทานพื้นบ้านเป็นสื่อการสอน นอกจากจะช่วยพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญแล้วยังจะพัฒนาผู้เรียนให้เพิ่มพูนทักษะทางภาษา เป็นสื่อที่ทำให้เด็กมีความคิดสร้างสรรค์สอดแทรกแนวคิด ค่านิยมที่ดีงามเอาไว้ เด็กจะมีความกระตือรือร้นสนใจการเรียนมากขึ้น ดังที่ สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2545, น. 149) ได้กล่าวถึงการนำนิทานพื้นบ้านมาเป็นสื่อในการสอนอ่าน สรุปได้ว่านิทานพื้นบ้านเป็นสื่อที่สะท้อนให้เห็นถึงวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีของแต่ละท้องถิ่น เป็นเรื่องเล่าสืบทอดกันมานาน นักเรียนในท้องถิ่นนั้นจึงมักได้ยินและได้ฟังมาก่อน จึงเป็นเรื่องที่นักเรียนจะเข้าใจง่าย เนื้อเรื่องเร้าความสนใจเหมาะที่จะนำมาใช้เป็นสื่อพัฒนาการอ่านและยังสามารถพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมได้เป็นอย่างดี จะเห็นว่านิทานพื้นบ้านมีมานานแล้ว ผู้ใหญ่นิยมเล่าให้ลูกหลานฟังมีคุณลักษณะที่ทำให้เด็กสนุกสนานเพลิดเพลิน สร้างจินตนาการ ให้ข้อคิด คติเตือนใจและยังปลูกฝัง คุณธรรมทางด้านต่าง ๆ โดยเด็กไม่รู้ตัว ควบคู่กันไปด้วย การนำนิทานพื้นบ้านมาเป็นสื่อในการสอนวิชาภาษาไทย นอกจากจะทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้ ความสนุกสนานเพลิดเพลินแล้วน่าจะเป็นวิธีการที่พัฒนาการอ่านจับใจความและทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการอ่านจับใจความสูงขึ้นด้วย

จังหวัดสุราษฎร์ธานีเป็นจังหวัดที่อยู่ในภาคใต้ เป็นเมืองเก่าแก่ที่มีมาตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ ชนพื้นเมือง ได้แก่ พวกเขมร และมลายูดั้งเดิม ซึ่งอาศัยอยู่ในเขตลุ่มน้ำหลวง (แม่น้ำตาปี) และบริเวณอ่าวบ้านดอน ก่อนที่ชาวอินเดียจะอพยพเข้ามาตั้งหลักแหล่ง และเผยแพร่วัฒนธรรม ดังปรากฏหลักฐาน ในชุมชนโบราณที่ อำเภอท่าชนะ อำเภอไชยา เป็นต้น จังหวัดสุราษฎร์ธานีเป็นที่ตั้งของเมืองเก่าเป็นศูนย์กลางของเมืองศรีวิชัย มีหลักฐานแสดงถึงการตั้งรกรากและเส้นทางสายไหมในอดีต พื้นที่อำเภอไชยาเจริญขึ้นจนเป็นอาณาจักรศรีวิชัยในช่วงหลังพุทธศตวรรษที่ 13 โดยมีหลักฐานทางประวัติศาสตร์เป็นเครื่องยืนยันความรุ่งเรืองในอดีต ดินแดนที่ตั้งจังหวัดสุราษฎร์ธานีได้พบร่องรอยหลักฐานทางโบราณคดี แสดงให้เห็นว่ามีมนุษย์ตั้งถิ่นฐานอยู่อาศัยมาตั้งแต่บรรพกาล จากร่องรอยการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์สมัยก่อนประวัติศาสตร์ตามแหล่งถ้ำและเพิงผาพัฒนาจนกระทั่งเป็นชุมชนหมู่บ้านสมัยแรกเริ่มประวัติศาสตร์ ชุมชนเมือง และนครรัฐ ตามลำดับ หลักฐานที่ปรากฏ ได้แก่ โบราณสถาน โบราณวัตถุ ซึ่งเป็นมรดกทางวัฒนธรรมตกทอดมาถึงปัจจุบัน ล้วนเป็นประจักษ์พยานแสดงถึงความเจริญรุ่งเรืองในอดีต อีกทั้งเป็นภาพสะท้อนถึงรากเหง้าของวัฒนธรรมไทยในปัจจุบันด้วย อีกทั้งจังหวัดสุราษฎร์ธานียังมีนิทานพื้นบ้านที่มีคุณค่า ที่เล่าสืบทอดกันมาแสดงให้เห็นถึงวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่น เห็นถึงวัฒนธรรม จารีต ประเพณี ความเชื่อ ซึ่งล้วนแต่เป็นที่น่าสนใจชวนติดตาม เหมาะที่จะนำมาเป็นสื่อในการสอนอ่านจับใจความสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มเครือข่ายสินปุน-ตาปี อำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีสภาพปัญหาในการเรียนภาษาไทยที่คล้ายคลึงกัน ซึ่งดูได้จากผลการสอบ

วัดผลคุณภาพการศึกษาระดับชาติ (O-Net) วิชาภาษาไทยในกลุ่มเครือข่ายสินปุน-ตาปี มีผลการทดสอบใน
สาระการอ่านต่ำกว่าระดับประเทศอย่างต่อเนื่อง

ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจทำการศึกษาผลการใช้วิธีสอนอ่านแบบ SQ5R ร่วมกับ
นิทานพื้นบ้านจังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่มีต่อความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียน ส่งเสริม
ประสิทธิภาพการอ่านจับใจความ ตลอดจนเป็นการปลูกฝังให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้วิธี
สอนอ่านแบบ SQ5R ร่วมกับนิทานพื้นบ้านจังหวัดสุราษฎร์ธานี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

2.2 เพื่อศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อวิธีสอนอ่านแบบ SQ5R ร่วมกับนิทานพื้นบ้านจังหวัด
สุราษฎร์ธานี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

3. สมมติฐานการวิจัย

3.1 ความสามารถในการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทยโดยใช้วิธีสอนอ่านแบบ SQ5R ร่วมกับ
นิทานพื้นบ้านจังหวัดสุราษฎร์ธานี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

3.2 ความพึงพอใจของนักเรียนในการเรียนเรื่อง ผลการใช้วิธีสอนอ่านแบบ SQ5R ร่วมกับ
นิทานพื้นบ้านจังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่มีต่อความสามารถในการอ่านจับใจความและความพึงพอใจในการ
เรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 อยู่ในระดับมาก

4. ขอบเขตการวิจัย

4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

4.1.1 ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในกลุ่มเครือข่ายสินปุน-ตาปี
อำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 11 โรงเรียน

4.1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 1 โรงเรียน ได้แก่
โรงเรียนบ้านบางรูป อำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งได้จากการสุ่มแบบกลุ่ม กำลังศึกษาในภาค
เรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 39 คน

4.2 ตัวแปรที่ใช้ศึกษา

4.2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ วิธีสอนอ่านแบบ SQ5R ร่วมกับนิทานพื้นบ้านจังหวัดสุราษฎร์ธานี

4.2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความสามารถในการอ่านจับใจความและความพึงพอใจที่มีต่อวิธีสอนอ่านแบบ SQ5R ร่วมกับนิทานพื้นบ้านจังหวัดสุราษฎร์ธานี

4.3 ระยะเวลา การวิจัยนี้ใช้ทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 วิธีสอนอ่านแบบ SQ5R หมายถึง ขั้นตอนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการสอนอ่าน 7 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 สืบหาเรื่องที่อ่านอย่างคร่าวๆ (Survey)

ขั้นที่ 2 ตั้งคำถามจากเรื่องที่อ่าน (Question)

ขั้นที่ 3 อ่านซ้ำอย่างละเอียด (Read)

ขั้นที่ 4 การจดบันทึกใจความสำคัญ (Record)

ขั้นที่ 5 การจดจำ (Recite)

ขั้นที่ 6 ทบทวน (Review)

ขั้นที่ 7 วิเคราะห์ วิจาร์ณ (Reflect)

5.2 นิทานพื้นบ้านจังหวัดสุราษฎร์ธานี หมายถึง เรื่องที่เล่าต่อๆ กันมาของคนในท้องถิ่นจังหวัดสุราษฎร์ธานี จากรุ่นหนึ่งไปสู่อีกรุ่นหนึ่ง เป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตไทยมาแต่อดีต เป็นภูมิปัญญาชาวบ้านที่สั่งสมมานาน จึงเป็นสิ่งสะท้อนสภาพชีวิตของชาวบ้านในท้องถิ่น รวมทั้งขนบธรรมเนียมประเพณีต่างๆ ที่มีอยู่ในท้องถิ่น ซึ่งนอกจากให้ความสนุกสนานแล้วยังสะท้อนสภาพความเป็นอยู่ ความนึกคิด ความเชื่อ และวัฒนธรรมของคนในท้องถิ่น

5.3 วิธีสอนอ่านแบบ SQ5R ร่วมกับนิทานพื้นบ้านจังหวัดสุราษฎร์ธานี หมายถึง วิธีการสอนอ่านที่มีขั้นตอนการอ่าน 7 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นสืบหาเรื่องที่อ่านอย่างคร่าวๆ 2) ขั้นตั้งคำถามจากเรื่องที่อ่าน 3) ขั้นอ่านซ้ำอย่างละเอียด 4) ขั้นการจดบันทึกใจความสำคัญ 5) ขั้นการจดจำ 6) ขั้นทบทวน และ 7) ขั้นวิเคราะห์ วิจาร์ณ ร่วมกับเรื่องเล่าต่อๆ กันมาของคนในท้องถิ่นจังหวัดสุราษฎร์ธานี จากรุ่นหนึ่งไปสู่อีกรุ่นหนึ่ง เป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตไทยมาแต่อดีต เป็นภูมิปัญญาชาวบ้านที่สั่งสมมานาน จึงเป็นสิ่งสะท้อนสภาพชีวิตของชาวบ้านในท้องถิ่น รวมทั้งขนบธรรมเนียมประเพณีต่างๆ ที่มีอยู่ในท้องถิ่น ซึ่งนอกจากให้ความสนุกสนานแล้วยังสะท้อนสภาพความเป็นอยู่ ความนึกคิด ความเชื่อ และวัฒนธรรมของคนในท้องถิ่น ที่ผู้วิจัยได้คัดเลือกและเรียบเรียงให้เหมาะสมกับระดับชั้นเรียนของกลุ่มตัวอย่าง

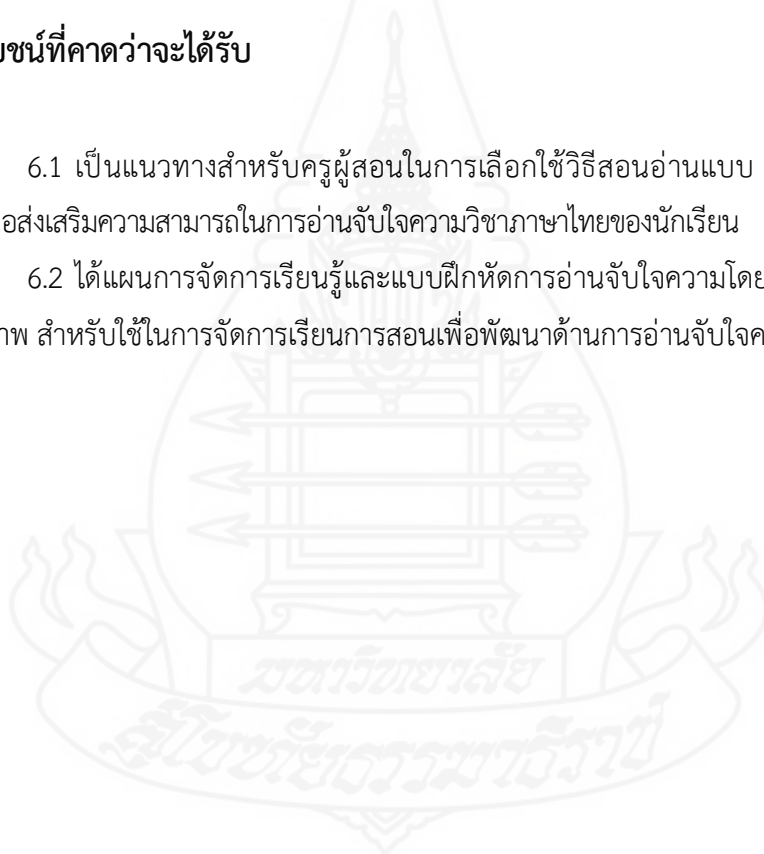
5.4 ความสามารถในการอ่านจับใจความ หมายถึง ความสามารถในการค้นหาสาระสำคัญของเรื่อง สามารถจับใจความสำคัญ สรุปความรู้ที่ได้จากการอ่าน ตอบคำถาม บอกข้อคิด และนำไปใช้ประโยชน์ได้ โดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ ซึ่งนำหลักการของ B.S.Bloom มาประยุกต์ใช้ในการทำแบบทดสอบทั้งหมด 6 ขั้นตอนด้วยกัน คือ 1) ความจำ 2) ความเข้าใจ 3) การนำไปใช้ 4) การวิเคราะห์ 5) การสังเคราะห์ และ 6) การประเมินค่า

5.5 ความพึงพอใจต่อวิธีสอนอ่านแบบ SQ5R หมายถึง ความรู้สึกชอบ พอใจ ซึ่งเป็นความรู้สึกด้านบวกของนักเรียนที่มีต่อการสอนอ่านแบบ SQ5R ร่วมกับนิทานพื้นบ้านจังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งวัดได้จากแบบสอบถามความพึงพอใจที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 เป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนในการเลือกใช้วิธีสอนอ่านแบบ SQ5R ร่วมกับนิทานพื้นบ้าน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทยของนักเรียน

6.2 ได้แผนการจัดการเรียนรู้และแบบฝึกหัดการอ่านจับใจความโดยใช้นิทานพื้นบ้านที่มีประสิทธิภาพ สำหรับใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนให้ดียิ่งขึ้น

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่อง ผลการใช้วิธีสอนอ่านแบบ SQ5R ร่วมกับนิทานพื้นบ้านจังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่มีต่อความสามารถในการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มเครือข่ายสินปุน-ตาปี จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการอ่านจับใจความ
  - 1.1 ความหมายการอ่านจับใจความและความสามารถในการอ่านจับใจความ
  - 1.2 ความสำคัญของการอ่านจับใจความ
  - 1.3 ขั้นตอนการอ่านจับใจความ
  - 1.4 การสอนอ่านจับใจความ
2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับวิธีสอนอ่านแบบ SQ5R
  - 2.1 วิธีสอนอ่านแบบ SQ5R
  - 2.2 ประโยชน์ของวิธีสอนอ่านแบบ SQ5R
3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับนิทานพื้นบ้าน
  - 3.1 ความหมายของนิทานพื้นบ้าน
  - 3.2 ความสำคัญของนิทานพื้นบ้าน
  - 3.3 ประเภทของนิทานพื้นบ้าน
  - 3.4 คุณค่าของนิทานพื้นบ้าน
  - 3.5 นิทานพื้นบ้านจังหวัดสุราษฎร์ธานี
4. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ
  - 4.1 ความหมายของความพึงพอใจ
  - 4.2 ความสำคัญของความพึงพอใจ
  - 4.3 วิธีการวัดความพึงพอใจ
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า
  - 5.1 งานวิจัยในประเทศ
  - 5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. การอ่านจับใจความ

1.1 ความหมายของการอ่านจับใจความและความสามารถในการอ่านจับใจความ

การอ่านจับใจความมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ในสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคปัจจุบันซึ่งเป็นยุคข้อมูลข่าวสาร เพราะการอ่านและการฟังจะทำให้ผู้คนได้รับข่าวสารข้อมูล ความรู้ และได้รับทราบความเคลื่อนไหวตลอดจนข้อคิดเห็นต่างๆ ของผู้คนในสังคม นอกจากนี้การอ่านยังสามารถรับสารที่ผู้ส่งสารส่งให้อย่างครบถ้วน ผู้รับสารจะได้รับประโยชน์จากการอ่านอย่างเต็มที่ ถ้าผู้รับสารสามารถรับสารที่ผู้ส่งสารส่งให้อย่างครบถ้วนและถูกต้อง กระบวนการสำคัญที่สุดที่จะทำให้ผู้รับสารสามารถรับสารจากเรื่องที่อ่านได้ก็คือการจับใจความ ฉะนั้นการจับใจความจึงนับเป็นหัวใจของการอ่าน มีนักการศึกษาได้ให้ความหมายของการอ่านจับใจความไว้ดังนี้

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2542, น. 45) ได้ให้ความหมายของการอ่านจับใจความว่าการอ่านจับใจความ คือการอ่านเข้าใจเนื้อเรื่องจับใจความสำคัญได้ สามารถสรุปได้ ได้ความรู้จากสิ่งที่อ่าน และสามารถตอบคำถามได้ อีกทั้งสามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2545, น. 5) ได้ให้ความหมายของการอ่านจับใจความว่าเป็นความชำนาญหรือเชี่ยวชาญในการอ่านที่ผู้อ่านสามารถอ่านจับใจความเรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง จะต้องมีการฝึกฝนทำความเข้าใจกับสัญลักษณ์ที่ผู้เขียนกำหนดขึ้น ผู้อ่านจะต้องทำความเข้าใจความหมายแล้วใช้ความคิดเห็นของตนช่วยตัดสินใจในการเลือกใจความสำคัญ

กรมวิชาการ (2546) ได้ให้ความหมายของการจับใจความสำคัญไว้ว่าเป็นการอ่านที่มุ่งค้นหาสาระของเรื่องหรือของหนังสือแต่ละเล่มที่เป็นส่วนใจความสำคัญและส่วนขยายใจความสำคัญของเรื่อง ใจความสำคัญของเรื่องคือข้อความที่มีเนื้อหาสาระคลุมข้อความอื่นๆ ในย่อหน้านั้นๆ หรือเรื่องนั้นทั้งหมด

จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ และบาทยัน อิมสาราญ (2547, น. 42) กล่าวว่า การอ่านจับใจความหมายถึง การจับประเด็นหลักหรือสาระสำคัญของเรื่องที่อ่านว่าผู้เขียนต้องการส่งสารหรือให้ข้อคิดอะไรเป็นสำคัญ

วิภาวรรณ ไกรคุ้ม (2552, น. 25) ให้ความหมายของการอ่านจับใจความว่า คือ การอ่านที่มุ่งค้นหาสาระของเรื่องหรือของหนังสือแต่ละเล่มที่เป็นส่วนใจความสำคัญ และส่วนขยายใจความสำคัญของเรื่อง ซึ่งใจความของเรื่องเป็นข้อความที่มีสาระคลุมข้อความอื่น ในย่อหน้านั้นหรือเรื่องนั้นทั้งหมด ข้อความอื่นๆ เป็นเพียงส่วนขยายใจความสำคัญเท่านั้น ข้อความหนึ่งหรือตอนหนึ่งจะมีใจความสำคัญที่สุดเพียงหนึ่งเดียว นอกจากนั้นเป็นใจความรอง

กล่าวโดยสรุป ความสามารถในการอ่านจับใจความ คือ ความสามารถในการค้นหาสาระสำคัญของเรื่อง สามารถจับใจความสำคัญ สรุปความรู้ที่ได้จากการอ่าน ตอบคำถาม บอกข้อคิด และนำไปใช้ประโยชน์ได้

1.2 ความสำคัญของการอ่านจับใจความ

การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญในการแสวงหาความรู้ โดยเฉพาะการอ่านในระดับประถมศึกษาเป็นพื้นฐานที่จำเป็นต่อการเรียนในวิชาต่างๆ โดยทั่วไปผู้สอนมักจะมุ่งให้ผู้เรียนอ่านออกเขียนได้เท่านั้น มักไม่ค่อยคำนึงถึงว่านักเรียนอ่านแล้วจับใจความได้หรือไม่ ทั้งที่การอ่านเป็นพื้นฐานในการเรียนวิชาอื่นๆ โดยเฉพาะเรื่องของการอ่านจับใจความ การมีพื้นฐานทักษะการอ่านจับใจความที่ดีจะนำไปสู่การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ มีผู้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านจับใจความไว้ ดังนี้

จินตนา ไบกาชุย (2533, น. 48) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านจับใจความในระดับประถมศึกษาว่า เมื่อนักเรียนอ่านจับใจความได้จะทำให้เข้าใจในสิ่งที่อ่านและวิพากษ์วิจารณ์ได้ เมื่อนักเรียนอ่านแล้วเข้าใจเรื่องที่ทำให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่านและประสบความสำเร็จในการเรียน

แมนมาศ เขาวลิต (2544) กล่าวว่า การอ่านจับใจความเป็นทักษะที่มีความสำคัญยิ่งในการอ่านหนังสือ การอ่านไม่ว่าจะเป็นการอ่านแบบใดก็ตาม ถ้าผู้อ่านไม่สามารถจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ว่าเรื่องที่ตนอ่านนั้นผู้เขียนกล่าวถึงอะไร มุ่งเสนอความคิดหลักว่าอย่างไร การอ่านนั้นก็เท่ากับว่าเป็นการอ่านที่ล้มเหลวและขาดประสิทธิภาพ การอ่านเพื่อจับใจความจึงเป็นพื้นฐานและเป็นหัวใจของการอ่านทุกประเภท

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2547, น. 161) กล่าวว่า การอ่านจับใจความมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาการศึกษาของบุคคลไม่ว่าจะเป็นเด็กหรือผู้ใหญ่ จัดได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตที่บุคคลทั้งชายและหญิงจะขาดมิได้ ความสามารถในการอ่านของประชาชนในชาติย่อมแสดงให้เห็นถึงการพัฒนาของประเทศนั้นซึ่งยังผลทั้งทางตรงและทางอ้อม นอกจากผู้อ่านจะนำความรู้ที่ได้มาพัฒนาตนเองแล้วยังช่วยส่งเสริมการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ต่อตนเอง ดังนั้นผู้อ่านจับใจความอย่างมีประสิทธิภาพจะเป็นผู้ที่มีโอกาสในชีวิต และเป็นกำลังสำคัญของประเทศชาติ

ดวงใจ ไทยอุบุญ (2550, น. 125) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านจับใจความไว้ว่าเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับชีวิตในปัจจุบัน และถือว่าเป็นส่วนสำคัญของการเรียนรู้สิ่งต่างๆ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่าน ไม่ว่าในด้านการดำเนินชีวิต หรือเพื่อการศึกษา และเป็นการส่งเสริมพัฒนาสติปัญญา ความคิดและเพิ่มพูนประสบการณ์

สรุปได้ว่า การอ่านจับใจความมีความสำคัญ คือ ทำให้ผู้อ่านได้รับความรู้และเข้าใจจากสิ่งที่อ่าน สามารถสรุปใจความสำคัญได้ ซึ่งเป็นทักษะสำคัญที่จะนำไปใช้ประโยชน์ในการเรียนการสอน การค้นคว้า อีกทั้งสามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้

1.3 ขั้นตอนการอ่านจับใจความ

การอ่านจับใจความให้ประสบความสำเร็จนั้นควรอ่านอย่างมีลำดับขั้นตอน ซึ่งมีผู้กล่าวถึงขั้นตอนการอ่านจับใจความไว้ ดังนี้

จูไรร์ตัน ลักษณะศิริ และบาทยัน อิมสำราญ (2547, น. 43-47) กล่าวว่า การอ่านเรื่องราวต่างๆ ให้เข้าใจนั้นต้องเริ่มตั้งแต่ระดับประโยค ย่อหน้าและเนื้อเรื่องทั้งหมดตามลำดับ การที่จะเข้าใจเรื่องราวทุกระดับขึ้นอยู่กับความสามารถในการจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน การจับใจความสำคัญนั้นควรปฏิบัติตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. อ่านเรื่องที่จะจับใจความทั้งหมด ผู้อ่านต้องอ่านย่อหน้าที่จะจับใจความนั้นอย่างคร่าวๆ ถ้าเป็นเรื่องยาวมีหลายย่อหน้า ก็ต้องอ่านทั้งเรื่องเช่นกันเพื่อให้เข้าใจว่าเรื่องที่อ่านมีเนื้อหาโดยรวมเกี่ยวกับอะไร นั่นคือการหาความคิดสำคัญของเรื่องที่อ่านนั่นเอง ถ้ามีชื่อเรื่องปรากฏอยู่จะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจความคิดสำคัญของเรื่องได้รวดเร็วขึ้น ความคิดสำคัญที่กำหนดได้มักจะเป็นคำคำเดียว หรือเป็นวลีสั้นๆ

2. หาใจความของเรื่องที่อ่าน ผู้อ่านต้องอ่านข้อความทั้งหมดอีกครั้ง ถ้าเป็นเรื่องยาวๆ มีหลายย่อหน้า ต้องอ่านทีละย่อหน้าอย่างพิถีพิถัน เพราะจะได้เข้าใจเนื้อเรื่องและสามารถจับใจความของแต่ละย่อหน้าได้

3. ประมวลใจความ เมื่อได้ใจความสำคัญและใจความรองแล้วก็นำเฉพาะใจความสำคัญและใจความรองที่เป็นความคิดย่อยมาประมวลเข้าด้วยกัน ส่วนใจความรองที่เป็นรายละเอียดนั้นไม่จำเป็นต้องนำมาใช้เพราะเป็นส่วนขยายความเท่านั้น แม้ส่วนนี้จะไม่นำมาใช้แต่ก็มีส่วนช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องได้มากขึ้น

นพดล จันทรเพ็ญ (2553, น. 21) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการอ่านจับใจความไว้ ดังนี้

1. อ่านผ่านๆ โดยตลอด เพื่อให้รู้ว่าเรื่องนั้นว่าด้วยอะไรบ้าง จุดใดที่เห็นว่าเป็นจุดสำคัญของเรื่อง

2. อ่านโดยละเอียด โดยอ่านตลอดอีกครั้ง ทำความเข้าใจให้ชัดเจน และเห็นความสัมพันธ์ระหว่างความคิดต่างๆ ในเรื่อง โดยอาจมีการขีดเส้นใต้ข้อความที่เห็นว่าสำคัญไว้ด้วยก็ได้

3. อ่านซ้ำเฉพาะตอนที่ไม่เข้าใจ และตรวจสอบความเข้าใจในบางแห่งให้แน่นอน

4. ทดสอบความเข้าใจด้วยการตอบคำถามสั้นๆ เกี่ยวกับประเด็นของเรื่องและใจความสำคัญ เช่น ถามว่า เรื่องอะไร ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร ทำไม เป็นต้น

5. เรียบเรียงใจความสำคัญด้วยภาษาของตนเองที่เห็นว่าจะทำให้เข้าใจเรื่องได้ชัดเจน ถูกต้องที่สุด โดยอาจให้รายละเอียดที่จำเป็นของใจความสำคัญเพิ่มเติมเพื่อให้ได้เนื้อความที่สมบูรณ์

วิเศษณ์ ชาญประโดน (2555, น. 34) กล่าวว่า การอ่านจับใจความมีขั้นตอน ดังนี้

1. อ่านผ่านๆ โดยตลอดพร้อมกับพิจารณาชื่อเรื่องประกอบไปด้วย เรื่องจากชื่อเรื่องมักมีส่วนช่วยบอกขอบเขตหรือประเด็นหลักของเรื่องได้
2. อ่านเก็บรายละเอียดพิจารณาจับใจความสำคัญในแต่ละย่อหน้า
3. เมื่อได้ใจความสำคัญแล้วแยกแยะข้อความหรือส่วนเสริมของใจความสำคัญ
4. เมื่ออ่านจบแล้วสามารถบอกจุดประสงค์หลัก จุดประสงค์รองของผู้เขียนรวมทั้งสาระสำคัญ และแหล่งที่มาของเรื่องได้
5. จดบันทึกแล้วนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์

กล่าวโดยสรุปได้ว่า ขั้นตอนการอ่านจับใจความมีขั้นตอนสำคัญ ดังนี้ 1) อ่านคร่าวๆ จนจบเรื่อง 2) อ่านโดยละเอียดอีกครั้งพร้อมทั้งหาสาระสำคัญของแต่ละย่อหน้า 3) ทบทวนความเข้าใจโดยการตั้งคำถาม 4) ประมวลใจความที่ได้สรุปเป็นภาษาของตนเอง

1.4 การสอนอ่านจับใจความ

การอ่านจับใจความให้ได้ผลดี มีวิธีการสอนต่างๆ ตามที่มีผู้กล่าวถึงการสอนอ่านจับใจความ ดังนี้

นลินี บำเรอราช (2543, น. 4-6) ได้เสนอแนะกระบวนการจัดการเรียนการสอนอ่าน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เหมาะสมกับพัฒนาการและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ โดยจัดลำดับขั้นของการสอนอ่านไว้ดังนี้

ขั้นที่ 1 สืบค้นและปูพื้นฐานความรู้ของผู้อ่าน เพื่อช่วยเสริมประสบการณ์ที่ยังขาดและแก้ปัญหาความเข้าใจสิ่งที่ขาด รวมทั้งเชื่อมโยงเรื่องที่ยังอ่านให้สัมพันธ์กับความรู้เดิมของผู้อ่าน เช่น สอนคำใหม่ คำยากและสนทนาเกี่ยวกับภาพในเรื่อง

ขั้นที่ 2 เตรียมการอ่าน มีกิจกรรมที่ควรทำ 3 กิจกรรม คือ

2.1 ให้สำรวจอย่างคร่าวๆ เพื่อให้ทราบความสำคัญของเรื่อง

2.2 ตั้งจุดประสงค์ก่อนอ่านให้ชัดเจน ด้วยการตั้งคำถามเพื่อคาดว่าจะเป็นคำตอบจากเรื่องที่ยังอ่าน

2.3 กำหนดความเร็วในการอ่านว่าจะอ่านจบภายในเวลาเท่าใด

ขั้นที่ 3 เริ่มอ่านจนจบ

ขั้นที่ 4 ทำกิจกรรมภายหลังการอ่าน เช่น อภิปรายเกี่ยวกับเรื่องที่ยังอ่าน เขียนสรุปเรื่อง วาดภาพ ในขั้นนี้ครูจะทราบว่ามีนักเรียนเข้าใจเรื่องที่ยังอ่านหรือไม่

ขั้นที่ 5 ทำกิจกรรมเสริม เช่น แต่งเรื่องใหม่ ทำเอกสารเกี่ยวกับเรื่องที่ยังอ่าน อ่านจากบทอ่านอื่นๆ ซึ่งเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกันเพิ่มเติมตามที่ครูกำหนด

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2545, น. 95-96) ได้กล่าวว่า การอ่านเป็นกระบวนการที่ซับซ้อน เป็นการทำงานประสานกันระหว่างการมองเห็น การได้ยิน การแปลความหมายของสมอง ดังนั้นการอ่านที่จะได้ผล จำเป็น ต้องมีลำดับขั้นของการคิดตั้งแต่เบื้องต้นจนถึงขั้นสูงสุด นักจิตวิทยาการอ่านได้นำหลักการของ B.S.Bloom มาทำการประยุกต์ใช้ในการฝึกอ่านซึ่งมีทั้งหมด 6 ขั้นตอน แต่ละขั้นจะมีลำดับขั้นของความคิดที่แตกต่างกัน ขั้นที่ 1-3 เป็นการคิดขั้นเบื้องต้น ซึ่งกล่าวได้ว่าเป็นจุดมุ่งหมายเบื้องต้นของการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการอ่าน สำหรับขั้นที่ 4-6 เป็นการคิดขั้นสูงของการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการอ่าน ซึ่งผู้อ่านจะต้องมีพื้นฐาน 3 ขั้นมาก่อนเป็นอย่างดี ดังนั้นการสอนการอ่านจับใจความจึงควรฝึกให้นักเรียนปฏิบัติตามจุดมุ่งหมายเบื้องต้นก่อน แล้วจึงฝึกขั้นสูงในแต่ละขั้นดังนี้

ขั้นที่ 1 ความจำ เป็นขั้นเริ่มแรกของการอ่านที่สมองจะต้องจำเรื่องราวให้ได้ จำความหมายของคำ ให้คำจำกัดความของคำยาก จำชื่อตัวละคร และเหตุการณ์สำคัญ การที่ครูจะรู้ว่านักเรียนมีความจำเรื่องที่อ่านได้มากหรือน้อยก็ใช้วิธีการตั้งคำถามจากเรื่องที่อ่าน หรืออาจใช้การสะกดคำ บอกความหมาย และบอกคำจำกัดความ

ขั้นที่ 2 ความเข้าใจ เป็นขั้นที่นักเรียนสามารถเล่าเรื่องที่อ่านด้วยคำพูดของตนเองได้ เข้าใจความคิดถ้อยคำ ประโยคและข้อความที่ให้คติสอนใจ สรุปเรื่องเป็นมโนทัศน์โดยใช้คำพูดของตนเอง ดังนั้นการที่ครูจะประเมินว่านักเรียนมีความเข้าใจมากหรือน้อยควรต้องเป็นคำถามด้วยการให้เล่าเรื่อง สรุปเรื่องและเรียงลำดับเหตุการณ์ของเรื่อง

ขั้นที่ 3 การนำไปใช้ เป็นขั้นที่นักเรียนควรมีการฝึกนำถ้อยคำ ประโยคและเหตุการณ์ที่ได้จากการอ่านไปใช้แก้ปัญหาในสถานการณ์ที่อาจจะเกิดขึ้นใหม่หรือนำไปใช้แก้ปัญหาในวิธีอื่นๆ ดังนั้นคำถามที่ใช้จึงมักจะกำหนดเป็นสถานการณ์ให้นักเรียนพิจารณาในการนำความรู้มาใช้ประโยชน์

ขั้นที่ 4 การวิเคราะห์ เป็นขั้นตอนที่ให้แยกองค์ประกอบย่อยของแนวคิดที่ได้จากการอ่าน การรู้จักแยกความหมายของคำที่มีความหมายหลายอย่าง สามารถบอกได้ว่าองค์ประกอบใดมีความสัมพันธ์กันหรือไม่เกี่ยวข้องกันเลย

ขั้นที่ 5 การสังเคราะห์ เป็นขั้นที่ให้นักเรียนรู้จักสรุปแนวคิดของเรื่อง ค้นหาลักษณะโครงเรื่องที่คล้ายคลึงกับเรื่องที่เคยอ่าน สุภาษิตหรือคำพังเพยที่มีความหมายเปรียบเทียบแล้วใกล้เคียงกัน อีกทั้งยังสามารถสรุปแนวคิดที่เหมือนกันและต่างกันได้ด้วย

ขั้นที่ 6 การประเมินค่า เป็นขั้นสูงสุดของการคิดที่ให้นักเรียนรู้จักตัดสินเรื่องที่อ่านว่าอะไรคือส่วนที่เป็นจริง และอะไรคือส่วนที่เป็นเท็จ พิจารณาและค้นหาคุณค่าที่ปรากฏในเรื่อง ได้แก่ ความรัก ความกตัญญู ความซื่อสัตย์ และยักรวมไปถึงความเป็นเหตุเป็นผลด้วย ตลอดจนความประทับใจอื่นๆ ที่ได้จากการอ่านเรื่อง

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2545, น. 97) ได้สรุปทฤษฎีทางจิตวิทยาการศึกษาที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้ในการเตรียมการสอนอ่านจับใจความสำคัญ ดังนี้

1. ทฤษฎีการเรียนรู้ของธอร์นไดท์ (Thorndike) ซึ่งเน้นด้านสติปัญญา โดยกล่าวว่าผู้ที่มีสติปัญญาดีจะสามารถรับรู้และอ่านจับใจความได้ในเวลาอันรวดเร็ว ตรงกันข้ามกับผู้ที่มีปัญญาไม่ดี จะใช้เวลาในการอ่านเพิ่มขึ้น การสอนการอ่านจึงควรให้เด็กได้เกิดสติปัญญา เช่น เรียนรู้หลักการอ่าน รวมทั้งให้นักเรียนได้รับการฝึกฝนบ่อยๆ ก็เป็นวิธีการที่จะช่วยให้นักเรียนมีทักษะในการอ่านจับใจความดีขึ้น

2. ทฤษฎีการให้สิ่งเร้าและการตอบสนอง เน้นการกระทำซ้ำๆ จนตอบสนองโดยอัตโนมัติ ดังนั้นการจัดการเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความสนใจก็จะเป็นสิ่งเร้าที่ช่วยทำให้เกิดความต้องการที่จะอ่าน ผลที่ได้คือการตอบสนองที่ดี

3. ทฤษฎีของเกสตัลท์ (Gestalt) เน้นความสำคัญของการจัดเตรียมเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ ตามกฎการรับรู้ที่ประยุกต์มาสู่การสอน ซึ่งแยกออกเป็น 3 ข้อ

3.1 กฎของความคล้ายกัน เป็นการจัดสิ่งทีคล้ายกันไว้ด้วยกัน เช่น คำที่คล้ายกัน โครงสร้างของประโยค เนื้อเรื่อง รวมทั้งสิ่งอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน หากจัดไว้เป็นหมวดหมู่ก็จะช่วยให้เกิดการรับรู้ได้ดีขึ้น

3.2 กฎของความพึงพอใจ เป็นหลักสำคัญในการสอนอ่านจับใจความ หากนักเรียนได้อ่านในสิ่งที่ตนชอบย่อมเกิดความพึงพอใจก็จะช่วยให้กิจกรรมการเรียนการสอนอ่านมีความหมายต่อนักเรียน

3.3 กฎของความต่อเนื่อง เป็นการพิจารณาโครงสร้างของการสอนอ่านให้มีลักษณะต่อเนื่องกัน ทั้งนี้เพื่อให้การพัฒนาการอ่านเป็นไปโดยไม่หยุดชะงัก

การนำทฤษฎีมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับการสอนอ่านจับใจความย่อมเกิดผลดีในการสอน เนื่องจากสามารถนำไปเป็นแนวทางในการฝึกอ่านจับใจความให้บรรลุจุดมุ่งหมายได้

บันลือ พฤษะวัน (2545, น. 128-129) ได้กล่าวถึงแนวการสอนอ่านจับใจความสำคัญว่า ครูควรศึกษาลักษณะสำคัญของการอ่านจับใจความสำคัญแล้ววางแนวฝึกไว้ 2 ลักษณะ คือ

1. การฝึกอ่านแบบคร่าวๆ เพื่อสำรวจหาสิ่งที่สนใจหรือสิ่งที่ต้องการ ดังนี้
  - 1.1 ให้อ่านเรื่องราวหรือบทความ โดยอ่านเร็ว ช้าๆ หรืออ่านลวกๆ เพื่อจะได้รู้ขอบเขตว่ากล่าวถึงเรื่องอะไร ทำนองใด
  - 1.2 ถ้าเป็นบทประพันธ์ร้อยกรองลองอ่าน 2-3 หน้า เพื่อดูว่ามีคุณค่าน่าสนใจเพียงใด หรือไพเราะหรือไม่
  - 1.3 ให้อ่านเฉพาะหัวข้อใดหัวข้อหนึ่งให้ละเอียด เพื่อทราบทรรศนะความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ หรือเจตนาของผู้แต่ง ผู้เรียบเรียง โดยมากจะอ่านอารัมภบท
  - 1.4 ให้อ่านตลอดเรื่องเพื่อประเมินดูว่าเรื่องนั้นให้ประโยชน์ทางใด มีจุดเด่นอยู่ตรงไหนตอนไหนบ้าง

1.5 เมื่ออ่านแล้วพิจารณาตรวจสอบเรื่องราวโดยส่วนรวมว่าเป็นเรื่องยากหรือง่าย เหมาะสมกับวัยผู้อ่านหรือไม่

2. การฝึกเพื่อจับใจความสำคัญ ดังนี้

2.1 ฝึกการอ่านนิทานแล้วเล่าเรื่องย่อ สรุปเรื่อง ด้านลักษณะตัวละคร อาจบอกได้ว่า มีลักษณะอย่างไร เป็นเรื่องที่มีเหตุผลหรือไม่

2.2 เมื่อมอบหมายให้นักเรียนอ่านเรื่องราวใด ครูจำเป็นต้องตั้งคำถามให้สอดคล้องกับเหตุการณ์ในเรื่อง นักเรียนหาคำตอบเป็นตอนๆ ไปโดยลำดับ

2.3 ฝึกให้นักเรียนอ่านบทความที่ให้ความรู้ แล้วให้ตั้งหัวข้อเรื่อง ชื่อเรื่องไว้ แล้วตรวจสอบอภิปรายว่าเหมาะสมหรือไม่

2.4 ฝึกให้นักเรียนสังเกตดูว่า ประโยคใดเป็นประโยคใจความสำคัญของเรื่องและ ประโยคใดเป็นประโยคผลความ

2.5 ให้นักเรียนใช้วิธีขีดเส้นใต้เฉพาะข้อความที่สำคัญไว้เป็นตอน ๆ แล้วหลอมข้อความที่ย่นย่อหรือขีดเส้นใต้เข้าไว้ด้วยกัน แล้วปรุงแต่งให้ข้อความกลมกลืนเป็นอันดี ก็จะเป็นการย่อเรื่อง

2.6 จำเป็นต้องให้นักเรียนอ่านคำนำของหนังสือที่จะอ่านเพื่อจะได้รับทราบเจตนาของผู้แต่ง ผู้เรียบเรียง มักจะเขียนบอกสาระสำคัญของเรื่องที่เขียนไว้ในคำนำ

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ (2552, น. 45-51) ได้เสนอแนะวิธีการสอนอ่านจับใจความไว้เป็นลำดับขั้น ดังนี้

1. สอนให้เข้าใจข้อความที่อ่านได้ดี โดยจัดกิจกรรมต่อไปนี้

1.1 ให้อ่านเรื่องแล้วทดสอบความเข้าใจ

1.2 อ่านหนังสือแล้วขีดเส้นใต้คำยาก ลองเดาความหมาย เปิดพจนานุกรม

1.3 วาดภาพตอนใดตอนหนึ่งในเรื่องที่อ่าน

1.4 ทำหัวข้อเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน

2. สอนให้จับใจความสำคัญได้

2.1 อ่านแล้วย่อเรื่อง คิดตั้งชื่อเรื่อง (สำหรับเรื่องที่ไม่มีชื่อ)

2.2 อ่านแล้ววิจารณ์ชื่อเรื่องว่าเหมาะสมกันหรือไม่ เช่น

วิจารณ์พาดหัวข่าวกับรายละเอียด

2.3 อ่านนิทานแล้วช่วยกันหาสุภาษิตที่เหมาะสม

สรุปได้ว่า การสอนอ่านจับใจความนั้นในการสอนอ่านแต่ละครั้ง ผู้สอนควรให้นักเรียนรู้จุดมุ่งหมายว่า ต้องการอะไรจากเรื่องที่อ่าน แล้วให้อ่านข้อความอย่างคร่าวๆ เพื่อดูว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร ขั้นต่อไปก็อ่านรายละเอียดตลอดทั้งเรื่อง ในขณะที่อ่านพยายามตั้งคำถามเกี่ยวกับเนื้อหา ผู้เขียนมี

จุดมุ่งหมายอย่างไรในการเสนอเรื่องนี้ และประการสำคัญการฝึกอ่านจับใจความอยู่เสมอจะช่วยให้อ่านหนังสือได้เร็วและจับใจความได้ดี

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำตัวชี้วัดหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เพื่อเป็นแนวทางในการเขียนแผนการสอน ดังนี้

สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด

ท 1.1 ป.4/3 อ่านเรื่องสั้นๆ ตามเวลาที่กำหนดและตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน

ท 1.1 ป.4/4 แยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน

ท 1.1 ป.4/5 คาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่านโดยระบุเหตุผลประกอบ

ท 1.1 ป.4/6 สรุปความรู้และข้อคิดจากเรื่องที่อ่านเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

ท 1.1 ป.4/7 อ่านหนังสือที่มีคุณค่าตามความสนใจอย่างสม่ำเสมอและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน

2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับวิธีสอนอ่านแบบ SQ5R

การสอนอ่านแบบ SQ5R เป็นการสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจและจดจำข้อมูลในสิ่งที่อ่านได้อย่างถูกต้อง โดยการประยุกต์ความรู้เดิมหรือประสบการณ์เดิมเข้ากับความรู้ใหม่ที่ได้รับ อีกทั้งยังช่วยให้การอ่านมีจุดมุ่งหมาย ซึ่งในแต่ละขั้นตอนนี้จะช่วยพัฒนาทักษะการอ่านของนักเรียนได้เป็นอย่างดี

2.1 วิธีสอนอ่านแบบ เอส คิว ไฟว์ อาร์ SQ5R

Pauk (1997) ได้พัฒนาการสอนการอ่านแบบ เอส คิว ไฟว์ อาร์ SQ5R มาจากการสอนการอ่านแบบ เอส คิว ทรี อาร์ SQ3R ของฟรานซิส โรบินสัน (Francis Robinson, 1970) โดยมีขั้นตอนการอ่าน ดังนี้

1. Survey (S) เป็นการให้นักเรียนสำรวจเรื่องราวที่อ่านอย่างคร่าวๆ โดยอ่านชื่อเรื่อง โดยดูประโยคแรกของแต่ละย่อหน้า วิธีเขียน ความยาวเรื่อง รูปแบบการเขียน อ่านเรื่องแต่ละย่อหน้า สังเกตภาพรวมของเรื่อง โดยวิธีการอ่านแบบกวาดสายตารวดเร็ว

2. Question (Q) เป็นการตั้งคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน เช่น ความหมายของชื่อเรื่องคืออะไร ใจความสำคัญของเรื่อง ความหมายของคำ เป็นการตั้งคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านอย่างรวดเร็ว คำถามเป็นการกระตุ้นให้ศึกษาอย่างรอบคอบ ขั้นตอนของการตั้งคำถามจะทำให้การอ่านจับใจความมีประสิทธิภาพมากขึ้น

3. Read (R1) เป็นการอ่านซ้ำอีกครั้งอย่างละเอียด เป็นสิ่งสำคัญมากในการอ่าน อ่านแต่ย่อหน้า โดยอ่านอย่างมีวัตถุประสงค์ พยายามหาคำตอบจากคำถามที่ตั้งไว้ พร้อมทั้งบันทึกคำศัพท์สำคัญ รวมถึงสังเกตคำที่พิมพ์ต่างจากคำอื่น เช่น พิมพ์เป็นตัวเอียงและประโยคที่ขีดเส้นใต้ เพื่อทำความเข้าใจและตอบคำถามที่ตั้งไว้ในขั้นนี้นักเรียนจะสามารถสรุปใจความสำคัญของเรื่องได้

4. Record (R2) เป็นการขีดเส้นใต้คำหรือวลีสำคัญ แล้วเขียนใจความสำคัญหรือเขียนสรุปลงในสมุด การบันทึกใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านโดยเขียนเป็นโครงเรื่องจะทำให้นักเรียนอ่านได้คล่องขึ้น และเป็นการเตรียมการเขียนสรุปความต่อไป

5. Recite (R3) เป็นการทบทวนสิ่งที่ได้อ่านมา โดยใช้วิธีนำเสนอผลงานโดยเล่าใจความสำคัญและรายละเอียดต่างๆ เพื่อเป็นการทดสอบความเข้าใจในการอ่าน

6. Review (R4) เป็นการทบทวนสิ่งที่อ่านให้กระจ่างชัด แล้วอ่านซ้ำอีกครั้งอย่างรวดเร็วเพื่อตรวจสอบความถูกต้องจากเรื่องที่อ่าน

7. Reflect (R5) เป็นการใช้ความคิดอย่างมีวิจารณญาณในการจัดเรียงลำดับข้อมูล โดยสรุปความรู้และร่วมกันวิเคราะห์ วิจัย แลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องที่อ่าน โดยยกตัวอย่างเหตุการณ์ที่ตรงกับแนวคิดของเรื่อง พร้อมทั้งจะนำแนวความคิดที่ได้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ได้อย่างไร

คูล์ทาส (Coulter, 2016. p. 31 อ้างถึงใน อุษาวดี ชุกกลิ่นหอม, 2560, น. 35) ได้เสนอการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ5R ว่าประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นก่อนการอ่าน (Pre-reading)

การศึกษาการอ่านและตั้งคำถาม (Survey and Question) เป็นขั้นที่ช่วยให้นักเรียนเข้าใจในการอ่าน โดยให้นักเรียนอ่านหัวข้อเรื่อง ย่อหน้า บทสรุปของเรื่อง โดยใช้วิธีการกวาดสายตอย่างรวดเร็ว (Scanning) เพื่อหาข้อมูลอย่างรวดเร็ว

ขั้นที่ 2 ขั้นระหว่างการอ่าน (While - reading)

การอ่าน การจดบันทึก และการอธิบาย (Read, Record and Recite) เป็นขั้นที่นักเรียนจะต้องอ่านเนื้อหา โดยจดบันทึกในส่วนที่สำคัญ พยายามทำความเข้าใจกับคำตอบหรือบอกเล่าสิ่งที่อ่านโดยใช้ภาษาของตนเอง

ขั้นที่ 3 ขั้นหลังการอ่าน (Post - reading)

การทบทวนและสะท้อนสิ่งที่อ่าน (Review and Reflect) หลังจากนักเรียนอ่านเนื้อหาเสร็จแล้วให้นักเรียนทบทวนสิ่งที่อ่าน หลังจากนั้นให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเชิงวิเคราะห์ วิจัย เกี่ยวกับสิ่งที่ได้เรียนมาโดยสรุปเรื่อง หรือสรุปความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน

สคูนธ์ สิ้นธพานนท์ (2545) ได้เสนอขั้นตอนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้การสอนด้วย SQ5R ไว้ดังนี้

1. ชื่อนำเข้าสู่บทเรียน เป็นขั้นที่จัดทำบรรยากาศให้รู้สึกสบาย ไม่เคร่งเครียด เสนอสิ่งเร้าเพื่อให้นักเรียนพร้อมที่จะเรียนบทเรียนใหม่ การสอนเนื้อหาใหม่สำหรับการอ่าน ครูอาจจะกำหนดให้นักเรียนเตรียมมาเองหรือครูจะเป็นผู้จัดเตรียมก็ได้ เพราะการสอนมีวัตถุประสงค์ให้ผู้อ่านได้นำไปใช้ในชีวิตประจำวัน เพราะฉะนั้นสื่อที่นำมาใช้ควรเป็นของจริง (Authentic Materials) เช่น ใบโฆษณา ข่าวจดหมาย ใบสมัครงาน จุลสาร ฯลฯ

2. ขั้นสอน ซึ่งทำการสอนตามระบบของวิธีการสอนอ่านแบบ SQ5R มี 7 ขั้นตอน คือ

2.1 Survey (S) ให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องอย่างคร่าว ๆ เพื่อหาจุดสำคัญของเรื่อง การอ่านขั้นนี้ไม่ควรใช้เวลานานเกินไป การอ่านอย่างคร่าว ๆ นี้ จะช่วยให้ผู้อ่านเรียบเรียงแนวความคิดต่าง ๆ ได้

2.2 Question (Q) การตั้งคำถาม การตั้งคำถามนี้จะทำให้ผู้อ่านมีความอยากรู้ อยากรู เห็น ดังนั้นจึงเพิ่มความเข้าใจในการอ่านมากยิ่งขึ้น คำถามจะช่วยให้ผู้อ่านระลึกถึงความรู้เดิมที่มีอยู่เกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน คำถามจะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องได้เร็วและที่สำคัญคือ คำถามจะต้องสัมพันธ์กับเรื่องราวที่กำลังอ่าน ในเวลาเดียวกันก็ควรจะต้องถามตัวเองดูว่า ใจความสำคัญที่ผู้เขียนกำลังพูดถึงอยู่นั้นคืออะไร ทำไมจึงสำคัญ สำคัญอย่างไรและเกี่ยวข้องกับอะไรหรือใครบ้าง ตอนไหนและเมื่อไร อย่างไรก็ตามควรพยายามตั้งคำถามให้ได้เพราะจะช่วยให้การอ่านในขั้นต่อไปมีจุดมุ่งหมายและสามารถจับประเด็นสำคัญได้ถูกต้องไม่ผิดพลาด

2.3 Read (R) การอ่านข้อความในบทหรือตอนนั้น ๆ ซ้ำอย่างละเอียดและในขณะเดียวกัน ก็ค้นหาคำตอบสำหรับคำถามที่ตั้งไว้ ในขั้นนี้จะเป็นการอ่านเพื่อจับใจความและจับประเด็นสำคัญๆ โดยแท้จริง ขณะที่กำลังอ่านอยู่ถ้ามีคำถามได้อีกก็อาจใช้วิธีจับบันทึกไว้

2.4 Record (R) ให้นักเรียนจดบันทึกข้อมูลต่างๆ ที่ได้อ่านจากขั้นตอนที่ 3 โดยมุ่งจดบันทึกในส่วนที่สำคัญและสิ่งที่จำเป็น โดยใช้ข้อความอย่างรัดกุมหรือย่อๆ ตามความเข้าใจของผู้เรียน

2.5 Recite (R) ให้ผู้เรียนสรุปใจความสำคัญ โดยพยายามใช้ภาษาของตนเอง ถ้ายังไม่แน่ใจในบทใดหรือตอนใดให้กลับไปอ่านซ้ำใหม่

2.6 Review (R) เป็นการอ่านทบทวนหัวข้อหรือประเด็นสำคัญ หลังจากทีอ่านจบแล้ว คือการสรุปโดยมองภาพรวมของเรื่อง เป็นการทบทวนเนื้อเรื่องที่อ่าน

2.7 Reflect (R) ให้ผู้เรียนวิเคราะห์ วิเคราะห์ บทอ่านที่ผู้เรียนได้อ่านแล้วแสดงความคิดเห็นในประเด็นที่ผู้เรียนมีความคิดเห็นสอดคล้องหรือความคิดเห็นไม่สอดคล้อง บางครั้งอาจขยายความสิ่งที่ได้อ่านโดยการเชื่อมโยงความคิดจากบทอ่านกับความรู้เดิม โดยใช้ภาษาอย่างถูกต้อง

3. ขั้นสรุปและประเมินผล เมื่อจบขั้นตอนการสอนอ่านแบบ SQ5R แล้วผู้สอนจะต้องมีการวัดและ ประเมินผลว่าผู้เรียนได้ความรู้ตามจุดประสงค์หรือไม่ เป็นการประเมินความสามารถเพื่อนำผล

มาพัฒนาผู้เรียนและช่วยผู้ที่เรียนอ่อน โดยอธิบายเพิ่มเติม ให้แบบฝึกมากขึ้น หรือสำหรับผู้ที่ยืดก็อาจจะให้แบบฝึกเสริมให้มีทักษะเพิ่มขึ้นอีกก็ได้

กล่าวสรุปได้ว่าวิธีสอนอ่านแบบ SQ5R หมายถึง วิธีสอนอ่านที่มี 7 ขั้นตอน ในการวิจัยครั้งนี้สามารถแบ่งขั้นตอนการอ่านได้ ดังนี้ 1) Survey (S) เป็นการให้นักเรียนสำรวจเรื่องราวที่อ่านอย่างคร่าวๆ 2) Question (Q) เป็นการตั้งคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน 3) Read (R1) เป็นการอ่านซ้ำอีกครั้งอย่างละเอียด 4) Record (R2) เป็นการขีดเส้นใต้คำหรือวลีสำคัญ แล้วเขียนใจความสำคัญหรือเขียนสรุปลงในสมุด 5) Recite (R3) เป็นการทบทวนสิ่งที่ได้อ่านมา โดยใช้วิธีนำเสนอผลงานโดยเล่าใจความสำคัญและรายละเอียดต่างๆ 6) Review (R4) เป็นการทบทวนสิ่งที่อ่านให้กระจ่างชัด แล้วอ่านซ้ำอีกครั้งอย่างรวดเร็วเพื่อตรวจสอบความถูกต้องจากเรื่องที่อ่าน และ 7) Reflect (R5) เป็นการใช้ความคิดอย่างมีวิจารณญาณในการจัดเรียงลำดับข้อมูล โดยสรุปความรู้และร่วมกันวิเคราะห์ วิจารณ์ แลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องที่อ่าน

2.2 ประโยชน์ของวิธีสอนอ่านแบบ SQ5R

วิธีสอนอ่านแบบ SQ5R เป็นการสอนวิธีหนึ่งที่จะช่วยให้นักเรียนอ่านแล้วจับใจความจากเรื่องที่อ่านได้ ซึ่งมีผู้ที่กล่าวถึงประโยชน์ของวิธีสอนอ่านแบบ SQ5R ไว้ดังนี้

จิตติกานต์ คำมะสอน (2558, น. 25) การสอนแบบ เอส คิว ไฟว์ อาร์ (SQ5R) เป็นเทคนิคการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้จากบทอ่านโดยจะเห็นได้ว่าผู้เรียนได้มีโอกาสได้ฝึกกลวิธีการเรียนรู้ต่างๆ เช่น การอ่านและการสำรวจเนื้อหาในบทอ่านเพื่อหาความหมายโดยรวมและประเด็นสำคัญๆ ของการอ่าน การถามคำถามจากหัวข้อต่างๆ ที่พบในขั้นตอนที่สำรวจเนื้อหา การอ่านเนื้อหาในบทอ่าน การจดบันทึก การตอบคำถามต่างๆ ในตอนท้ายของแต่ละข้อความเพื่อให้จำเนื้อหาที่อ่านได้ การทบทวนการอ่านในประเด็นสำคัญต่างๆ และเข้าใจความหมายของบทอ่าน นอกจากนี้การอ่านเพื่อการเรียนรู้ยังส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกการคิดที่ซับซ้อน ผู้เรียนจะต้องอ่านอย่างพินิจพิเคราะห์ อ่านอย่างมีวิจารณญาณเพื่อให้เข้าใจความคิดของผู้แต่ง การอ้างอิงสื่อต่างๆ และการเชื่อมโยงความคิดจากสื่อหนึ่งไปยังสื่อหนึ่ง

อุษาวดี ชุกกลิ่นหอม (2560, น. 36) กล่าวว่าวิธีสอนแบบ SQ5R เป็นวิธีที่ผู้อ่านได้พัฒนาการอ่านไปสู่การอ่านอย่างมีวิจารณญาณด้วยการฝึกฝนของนักเรียน ซึ่งวิธีการนี้เป็นวิธีการที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ ฝึกให้นักเรียนได้กล้าแสดงออก มีความกระตือรือร้นและใส่ใจในการเรียน อีกทั้งนักเรียนจะได้ฝึกทักษะกระบวนการคิด วิเคราะห์ วิจารณ์ เรื่องที่อ่าน และแสดงความคิดเห็นร่วมกันเพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน อันนำไปสู่การอ่านที่มีประสิทธิภาพ

จากที่กล่าวมาสามารถสรุปประโยชน์ของวิธีสอนอ่านแบบ SQ5R ได้ว่า เป็นวิธีการสอนที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกอ่าน ทำความเข้าใจ สรุปใจความสำคัญ และวิเคราะห์ วิจารณ์ เรื่องที่อ่านแล้วแสดงความคิดเห็น วิธีสอนแบบ SQ5R เป็นวิธีสอนที่ช่วยในการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยฝึกทักษะการคิด วิเคราะห์ ให้ผู้เรียนพยายามค้นคว้าหาคำตอบด้วยตนเอง เพื่อให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จ โดยผู้เรียนจะได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกันในห้องเรียน

3. นิทานพื้นบ้าน

นิทานพื้นบ้านเป็นเรื่องที่เล่าสืบต่อกันมาจากรุ่นหนึ่งสู่อีกรุ่นหนึ่ง ซึ่งมีผู้ให้ความหมายของนิทานพื้นบ้านไว้ ดังนี้

3.1 ความหมายของนิทานพื้นบ้าน

มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของนิทานพื้นบ้านไว้ ดังนี้

ผาสุก มุทสมธธา (2540, น. 9-10) ได้ให้ความหมายของนิทานพื้นบ้านว่าเป็นเรื่องราวที่เล่าสืบต่อกันมาหลายชั่วอายุคน โดยไม่ปรากฏชื่อผู้เล่า ในขณะที่เล่าต่อๆ กันไปนั้นก็อดไม่ได้ที่จะแต่งเติมเสริมต่อตามอารมณ์ ความรู้สึก และความคิดเห็นของตนเองซึ่งทำให้นิทานที่มาจากเค้าเรื่องเดียวกันอาจจะแตกต่างกันไป การถ่ายทอดด้วยวิธีมุขปาฐะของนิทานเป็นไปได้หลายทาง เช่น การติดต่อค้าขาย การศึกษา การสงคราม นิทานพื้นบ้านทุกชาติมีลักษณะคล้ายกันคือแสดงอารมณ์ ความเชื่อ ความคิด และจินตนาการของคนในสมัยก่อน คนโบราณผูกเรื่องนิทานพื้นบ้านขึ้นเพื่ออธิบายเหตุการณ์ อธิบายต้นกำเนิดสิ่งต่างๆ และใช้เป็นตัวอย่างในการสอนศีลธรรม ดังนั้นนิทานพื้นบ้านจึงเป็นสิ่งสะท้อนให้เห็นสภาพชีวิตของชาวบ้านในท้องถิ่น รวมทั้งขนบธรรมเนียมประเพณีต่างๆ ที่มีอยู่ในท้องถิ่นนั้นๆ

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2542, น. 159) กล่าวว่า นิทานพื้นบ้านในสมัยก่อนจะเป็นวรรณกรรมปากเปล่า ไม่ปรากฏผู้เล่า ไม่มีใครรู้ว่านิทานพื้นบ้านเริ่มมีมาตั้งแต่เมื่อใด และเกิดขึ้นได้อย่างไรสันนิษฐานว่าเกิดจากการกล่าวยกย่องวีรบุรุษ วีรสตรี หรือการกล่าวแสดงความเสียใจ ร้องหรือเล่าในเรื่องที่เป็นความสนุกสนาน ซึ่งแก่นของนิทานพื้นบ้านที่มีความคล้ายคลึงกันนั้นอาจจะเป็นเนื่องจากมนุษย์มีความต้องการพื้นฐานและอารมณ์ ตลอดจนความอยากรู้อยากเห็นเช่นเดียวกัน

กรมศิลปากร (2544, น. 127) ให้ความหมายของนิทานพื้นบ้านว่า หมายถึง เรื่องราวที่บุคคลในท้องถิ่นต่างๆ แต่งขึ้นและเล่าสืบต่อกันมาเป็นเวลาช้านาน มีความมุ่งหมายเพื่อเป็นเครื่องบันเทิงใจ และสั่งสอนบุคคลให้กระทำความดี เช่น ความกตัญญูกตเวที ความซื่อสัตย์สุจริต และความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ บางเรื่องแต่งขึ้นเพื่ออธิบายภูมิประเทศ ชื่อภูมิประเทศ นิทานพื้นบ้านนอกจากให้ความสนุกสนานแล้วยังสะท้อนสภาพความเป็นอยู่ ความนึกคิด ความเชื่อ ขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรมของบุคคลในท้องถิ่นด้วย

ประคอง นิมมานเหมินท์ (2547, น. 59) กล่าวว่า นิทานพื้นบ้านที่เล่าสืบๆ กันมาหลายเรื่องเป็นที่มาของเนื้อร้องในเพลงพื้นบ้าน และเป็นที่มาของวรรณกรรมลายลักษณ์ นิทานบางเรื่องปรากฏทุกถิ่น บางเรื่องปรากฏเฉพาะถิ่น เช่น ปลาบู่ทอง เรื่องนางสิบสอง เป็นต้น เรื่องปรากฏเฉพาะถิ่น เช่น เรื่องนายตันของภาคใต้ แสดงให้เห็นว่าเรื่องเล่าเรื่องเดียวกันเมื่อนำมาแต่งเป็นวรรณกรรมแต่ละถิ่นมีการปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับวิถีชีวิตในแต่ละท้องถิ่น

รัฐ ปุณฺณทก (2552, น. 2) ได้กล่าวไว้ว่า นิทานพื้นบ้านเป็นเรื่องเล่าสืบทอดกันมาด้วยปากต่อปาก และไม่ทราบว่ามีใครเป็นผู้แต่งหรือผู้เล่าครั้งแรก เรื่องราวของนิทานพื้นบ้านจะแพร่กระจายอยู่ในสังคมและเล่าสืบทอดกันมาจากรุ่นปู่ ผ่านสู่รุ่นพ่อ รุ่นลูก รุ่นหลาน ต่อไปไม่รู้จบสิ้น ถึงแม้ว่าภายหลังจะมีการบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษรทั้งร้อยแก้วและร้อยกรอง โดยนำเค้าโครงเรื่องจากนิทานเดิมที่เล่าสืบทอดต่อกันมา

สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ (2553, น. 9) ให้ความหมายว่า นิทานพื้นบ้าน คือ เรื่องที่เล่าต่อๆ มาจากคนรุ่นหนึ่งสู่คนอีกรุ่นหนึ่งโดยที่ไม่ทราบว่ามีใครเป็นผู้แต่ง เช่น นิทานเรื่อง สังข์ทอง ปลาบู่ทอง หรือโสนน้อยเรือนงาม มีการเล่าสู่กันฟังจากปู่ย่าตายายของเรา พ่อแม่ของเรารวมทั้งตัวเราเอง ไปจนถึงลูกหลานเหลนโหลนของเรา เป็นทอดๆ กันไปรุ่นแล้วรุ่นเล่า บางครั้งก็แพร่กระจายจากท้องถิ่นหนึ่งไปสู่อีกท้องถิ่นหนึ่ง เช่น นิทานเรื่องสังข์ทอง อาจมีหลายสำนวนแล้วแต่ความทรงจำ ความเชื่อ อารมณ์ของผู้เล่า และวัฒนธรรมในแต่ละท้องถิ่น

กล่าวโดยสรุปได้ว่า นิทานพื้นบ้าน หมายถึง เรื่องที่เล่าต่อๆ กันมาของคนในท้องถิ่น จากคนรุ่นหนึ่งไปสู่อีกรุ่นหนึ่ง นิทานพื้นบ้านเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตไทยมาแต่อดีต เป็นภูมิปัญญาชาวบ้านที่สั่งสมมานาน จึงเป็นสิ่งสะท้อนให้เห็นสภาพชีวิตของชาวบ้านในท้องถิ่น รวมทั้งขนบธรรมเนียมประเพณีต่างๆ ที่มีอยู่ในท้องถิ่นนั้นๆ นิทานพื้นบ้านนอกจากให้ความสนุกสนานแล้วยังสะท้อนสภาพความเป็นอยู่ ความนึกคิด ความเชื่อ ขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรมของบุคคลในท้องถิ่นด้วย

3.2 ความสำคัญของนิทานพื้นบ้าน

นิทานพื้นบ้านเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงชีวิตความเป็นอยู่ของคนในท้องถิ่น ขนบธรรมเนียม วัฒนธรรม ความเชื่อ ซึ่งได้มีผู้ที่กล่าวถึงความสำคัญของนิทานพื้นบ้านไว้ ดังนี้

วิเชียร เกษประทุม (2550, น. 9-10) ได้กล่าวถึงความสำคัญของนิทานพื้นบ้านไว้ดังนี้

1. นิทานพื้นบ้านให้ความสนุกสนานเพลิดเพลิน เป็นการผ่อนคลายความเครียดและช่วยให้เวลาผ่านไปอย่างไม่น่าเบื่อหน่าย การเล่านิทานไทยอาจจะเล่าสู่กันฟังในครอบครัว เช่น ปู่ย่าตายายหรือพ่อแม่เล่าให้ลูกหลานฟังยามว่างหรือก่อนนอน หรือเล่าขณะที่ผู้คนมารวมกลุ่มประกอบกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งเป็นเวลานานๆ เป็นต้น การเล่านิทานในโอกาสต่างๆ ที่กล่าวมานี้ทำให้เกิดความเพลิดเพลิน เป็นการผ่อนคลายความเครียดขณะทำงานหรือหลังจากทำงานหนักมาระยะหนึ่ง การเล่านิทานมุขตลกในเวลาทำงานหรือในวงสนทนาเป็นการช่วยเพิ่มบรรยากาศให้มีรสชาติ สนุกสนานรื่นเริง

2. นิทานพื้นบ้านช่วยกระชับความสัมพันธ์ในครอบครัว เด็กบางคนอาจมองผู้ใหญ่ว่าเป็นบุคคลที่ขี้บ่นชอบดุด่า น่าเบื่อหรือน่าเกรงขาม แต่ถ้าผู้ใหญ่มีเวลาเล่านิทานให้เด็กฟังบ้างนิทานที่สนุกๆ ก็จะช่วยทำให้เด็กอยากอยู่ใกล้ซิด ลดความเกรงกลัวหรือเบื่อหน่ายผู้ใหญ่ลง ผู้ใหญ่และเด็กก็จะมีใจใกล้ซิดสนิทสนมกันเป็นอย่างดี

3. นิทานพื้นบ้านให้การศึกษาและเสริมสร้างจินตนาการ โดยเหตุที่นิทานมีตัวละครซึ่งมีชีวิตจิตใจแบบมนุษย์เรา เด็กที่ได้ฟังนิทานจึงเท่ากับได้เรียนรู้ลักษณะมนุษย์ การได้เรียนรู้เกี่ยวกับอุปสรรคต่างๆ ตลอดจนการเอาชนะอุปสรรคของตัวละครจะช่วยให้เด็กได้เรียนรู้เรื่องของชีวิตมากขึ้น สามารถอดทนและพยายามหาทางเอาชนะเมื่อต้องเผชิญอุปสรรคในชีวิตจริง นอกจากนี้นิทานที่มีเรื่องของนางฟ้า แม่มด อิทธิฤทธิ์ปาฏิหาริย์ สิ่งมหัศจรรย์ต่างๆ ยังมีคุณค่าในการเสริมสร้างจินตนาการของเด็ก กล่าวได้ว่านิทานช่วยให้เด็กรู้จักโลกรู้จักชีวิตจริงอย่างที่เป็นจริง และยังช่วยให้รู้จักใช้จินตนาการซึ่งเป็นสิ่งสำคัญสำหรับความคิดสร้างสรรค์

4. นิทานพื้นบ้านให้ข้อคิดและคติเตือนใจ นิทานไม่ได้ให้แต่ความสนุกสนานเพลิดเพลินแก่ผู้ฟังเท่านั้น นิทานจำนวนมากโดยเฉพาะนิทานคติจะให้ข้อคิดในแง่ใดแง่หนึ่ง เป็นการช่วยปลูกฝังคุณธรรมต่างๆ ที่สังคมพึงประสงค์แก่ผู้ฟัง เช่น ให้ซื่อสัตย์ ให้เชื่อฟังผู้ใหญ่ ให้พูดจาไพเราะอ่อนหวาน ให้ขยันขันแข็ง ให้มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การสอนนิทานนั้นผู้เล่าจะแฝงข้อคิดไว้ในเรื่องจึงทำให้คล้ายกับว่าผู้ฟังไม่ได้ถูกสอนโดยตรง นิทานไม่ใช่ให้ข้อคิดแต่เฉพาะเด็ก นิทานหลายเรื่องให้ข้อคิดแก่ผู้ใหญ่ในด้านความประพฤติดีประพฤติดชอบ อยู่ในระเบียบอันดีงามของสังคม นิทานจึงเปรียบเสมือนเครื่องมือปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมที่เป็นบรรทัดฐานของสังคม

5. นิทานพื้นบ้านช่วยสะท้อนให้เห็นสภาพของสังคมในอดีตหลายๆ ด้าน เช่น ลักษณะของสังคม วิถีชีวิตของประชาชนในสังคม ตลอดจนประเพณี ค่านิยม และความเชื่อ สิ่งต่างๆ เหล่านี้จะปรากฏอยู่ในนิทานเสมอ ถ้าผู้ฟังหรือผู้อ่านนิทานได้รู้จักสังเกต วิเคราะห์นิทานต่างๆ เหล่านี้ก็จะทำให้เกิดความเข้าใจสภาพวิถีชีวิตของประชาชนในท้องถิ่นต่างๆ อย่างแท้จริง นิทานจึงเปรียบเสมือนกระจกเงาบานใหญ่ที่ช่วยส่องให้เห็นตนเองว่าเป็นอย่างไร

กล่าวโดยสรุปได้ว่า นิทานพื้นบ้านมีความสำคัญ คือ นิทานพื้นบ้านให้ความสนุกสนานเพลิดเพลิน ช่วยกระชับความสัมพันธ์ในครอบครัว ให้ข้อคิดและคติเตือนใจ ช่วยสะท้อนให้เห็นสภาพของสังคมในอดีตหลายๆ ด้าน ทำให้เกิดความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตน

3.3 ประเภทของนิทานพื้นบ้าน

นิทานพื้นบ้านมีการแบ่งได้หลายประเภท ซึ่งมีผู้กล่าวถึงประเภทของนิทานพื้นบ้านไว้ดังนี้

กิ่งแก้ว อุตถากร (ม.ป.ป., น. 8-16) ได้กล่าวถึงความสำคัญของนิทานว่า นิทานมีบทบาทต่อการเสริมสร้างบุคลิก มีพลังโน้มน้าวทัศนคติและพฤติกรรมของแต่ละบุคคลและสังคมได้พอสมควร กล่าวคือ ช่วยให้ทั้งผู้เล่าและผู้ฟังได้ระบายผ่อนคลายความรู้สึกนึกคิด ก่อให้เกิดความเพลิดเพลิน ในขณะที่เดียวกันยังก่อให้เกิดความเข้าใจในสิ่งแวดล้อมและคตินิยมของสังคม ตลอดจนทั้งในสาระแก่นสารของนิทานพื้นบ้านยังชี้ชวนให้เห็นถึงหลักศีลธรรมและจรรยาอันเป็นความเชื่อถือและแนวปฏิบัติต่างๆ

ประยูร ทรงศิลป์ (2542, น. 6) ได้สรุปความสำคัญของนิทานพื้นบ้านไว้ ดังนี้

1. นิทานพื้นบ้านเป็นเครื่องช่วยให้มนุษย์เข้าใจสภาพของมนุษย์โดยทั่วไปได้ดียิ่งขึ้น เพราะในนิทานพื้นบ้านเป็นที่ประมวลแห่งความรู้สึกนึกคิด ความเชื่อ ความนิยม ความกลัว ความบันเทิงใจ ระเบียบแบบแผนและอื่นๆ
2. นิทานพื้นบ้านเป็นเสมือนกรอบล้อมชีวิตให้อยู่ในขอบเขตที่มนุษย์ในสังคมนั้นๆ นิยมว่าดีหรือถูกต้อง แม้กฎหมายบ้านเมืองก็ยังไม่สามารถบังคับจิตใจของมนุษย์ได้เท่า เพราะมนุษย์ได้ฟังได้ซึมซับสั่งสมการอบรมนั้นๆ ไว้ในวิถีชีวิตตั้งแต่เด็ก
3. นิทานพื้นบ้านทำให้มนุษย์รู้จักสภาพชีวิตท้องถิ่น โดยพิจารณาตามหลักที่ว่าคติชาวบ้านเป็นพื้นฐานชีวิตของคนชาติหนึ่งๆ หรือชนกลุ่มนั้นๆ
4. นิทานพื้นบ้านเป็นมรดกของชาติในฐานะเป็นวัฒนธรรมประจำชาติ เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับชีวิตมนุษย์แต่ละชาติแต่ละภาษา มีการจดจำและถือปฏิบัติต่อกันมา
5. นิทานพื้นบ้านเป็นทั้งศิลปะและศาสตร์ เป็นต้นเค้าแห่งศาสตร์ต่างๆ และช่วยให้การศึกษานในสาขาวิชาอื่นกว้างขวางยิ่งขึ้น
6. นิทานพื้นบ้านทำให้เกิดความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตน ช่วยให้คนแลเห็นสภาพของตนว่าคล้ายคลึงกับคนอื่น ๆ ความคิดเช่นนี้ก่อให้เกิดความเป็นกลุ่ม ไม่เกิดการแบ่งแยก นิทานพื้นบ้านเป็นเครื่องบันเทิงใจยามว่างของมนุษย์

วิเชียร เกษประทุม (2550, น. 3-5) ได้อธิบายถึงประเภทของนิทานพื้นบ้านว่า โดยปกติผู้เล่านิทานเองมักจะสนใจเลยว่านิทานพื้นบ้านที่เขาเล่านั้นเป็นนิทานประเภทใด การจำแนกนิทานพื้นบ้านออกเป็นประเภทต่าง ๆ นั้นเป็นการจำแนกของนักคติชนวิทยาเพื่อประโยชน์ในการศึกษาซึ่งในการแบ่งนั้นอาจจะเหมาะสมเฉพาะนิทานในบางถิ่นบางชาติเท่านั้นไม่สามารถครอบคลุมนิทานในท้องถิ่นอื่นๆ ได้ ซึ่งแบ่งประเภทของนิทานพื้นบ้าน ออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

1. แบ่งนิทานตามเขตพื้นที่ (area) เป็นการแบ่งโดยอาศัยเขตแดนทางภูมิศาสตร์ เช่น เขตอินเดีย เขตประเทศที่นับถือศาสนาอิสลาม เขตประเทศอังกฤษ เป็นต้น
2. แบ่งตามรูปแบบของนิทาน (form) แบ่งได้เป็น 5 ประเภท ดังนี้
  - 2.1 นิทานปรัมปรา มีลักษณะค่อนข้างยาว มีสารัตถะหลายสารัตถะประกอบอยู่ในนิทานนั้น เนื้อเรื่องประกอบด้วยอิทธิฤทธิ์ปาฏิหาริย์ ตลอดจนอำนาจอันพันวิสัยมนุษย์ตัวเอกของเรื่องเป็นผู้มีคุณสมบัติพิเศษเช่นเป็นผู้มีอำนาจมีบุญหรือมีฤทธิ์เดชที่สามารถเอาชนะศัตรูหรืออุปสรรคใด ๆ ทั้งหมดในบั้นปลาย
  - 2.2 นิทานท้องถิ่น มีขนาดสั้นกว่านิทานปรัมปรามากเป็นเรื่องเหตุการณ์เดียวและเกี่ยวกับความเชื่อขนบธรรมเนียมประเพณี โศคลง หรือคตินิยมอย่างใดอย่างหนึ่ง อันเป็นพื้นฐานของคนในแต่ละท้องถิ่น แม้ว่าจะเป็นเรื่องแปลกพิสดารหรือพันวิสัยความเป็นจริงไปบ้าง แต่ก็ยังเชื่อกันว่าเรื่องเหล่านี้

เกิดขึ้นจริง มีเค้าความจริงมีตัวละครจริง ๆ มีสถานที่เกิดจริงที่กำหนดแน่นอนนิทานท้องถิ่นจำแนกออกได้ดังนี้

2.2.1 นิทานอธิบาย เช่น อธิบายปรากฏการณ์ต่าง ๆ ของธรรมชาติอธิบายสาเหตุของความเชื่อโดยเฉพาะอย่างยิ่งที่เกี่ยวกับสถานที่ตลอดจนโบราณสถานที่สำคัญ

2.2.2 นิทานเกี่ยวกับความเชื่อต่าง ๆ เช่น โชคลางเรื่องผีตลอดจนเรื่องเกี่ยวกับไสยศาสตร์

2.2.3 นิทานเกี่ยวกับสมบัติที่ฝังไว้ และลายแทงแนะให้ไปหาสมบัตินั้น ๆ

2.2.4 นิทานวีรบุรุษ คือ เรื่องที่กล่าวถึงคุณธรรมความฉลาดความสามารถและความกล้าหาญของบุคคล มักมีกำหนดสถานที่ที่แน่นอนว่าเป็นที่ใดและมีกำหนดเวลาของเรื่องที่แน่ชัด

2.2.5 นิทานคติสอนใจเป็นเรื่องสั้น ๆ ไม่สมจริงมีเจตนาจะสอนความประพฤติอย่างใดอย่างหนึ่ง

2.2.6 นิทานเกี่ยวกับนักบวชต่าง ๆ เป็นเรื่องเกี่ยวกับบอภินิหารของผู้บวชที่เจริญภาวนาจนมีฌานแก่กล้ามีฤทธิ์พิเศษ

2.3 นิทานเทพนิยาย หมายถึง นิทานที่มีเทวดานางฟ้าเป็นตัวละครในเรื่องนั้น เช่น พระอินทร์ หรือเป็นแต่เพียงกึ่งเทวดา เช่น เจ้าป่าเจ้าเขา เจ้าแม่ต่าง ๆ และมักมีส่วนสัมพันธ์กับความเชื่อทางศาสนาและพิธีกรรมทางศาสนา

2.4 นิทานเรื่องสัตว์ มีตัวละครในเรื่องเป็นสัตว์ ทั้งที่เป็นสัตว์ป่า สัตว์บ้าน และบางเรื่องก็มีคนเกี่ยวข้องอยู่ด้วย ไม่ใช่มีแต่สัตว์ล้วน ๆ แต่ทั้งคน และสัตว์นั้นจะพูดโต้ตอบกันเสมือนหนึ่งว่าเป็นมนุษย์ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

2.4.1 นิทานประเภทสอนคติธรรม ต่างกับนิทานคติสอนใจตรงที่ว่านิทานประเภทนี้ตัวเอกของเรื่องจะต้องเป็นสัตว์เสมอ

2.4.2 นิทานประเภทเล่าซ้ำหรือเล่าไม่รู้จบ นิทานชนิดนี้มีเรื่องและวิธีการเล่าเป็นแบบเฉพาะมีการเล่าซ้ำวนไม่รู้จบ

2.5 นิทานตลกขบขันมักเป็นเรื่องสั้น ๆ จุดสำคัญของเรื่องอยู่ที่มีเรื่องที่ไม่น่าจะเป็นไปได้ต่าง ๆ อาจเป็นเรื่องเกี่ยวกับความโง่ กลโกงการแค้นเคือง การแสดงปฏิภาณไหวพริบ การพนันขันต่อ การเดินทางและการผจญภัยที่ก่อเรื่องผิดปกติในแง่ขบขันต่าง ๆ ซึ่งการแบ่งนิทานตามรูปแบบของนิทานตลกขบขันนิยมนำมาใช้แบ่งนิทานของไทยกันมาก

3. แบ่งตามชนิดของนิทาน (type index) เป็นการแบ่งแยกนิทานให้ละเอียดมากขึ้นแบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ

3.1 นิทานเกี่ยวกับสัตว์ แยกออกได้เป็นสัตว์ป่า สัตว์บ้าน

3.2 นิทานชาวบ้านทั่วไป แยกออกได้อีกหลายแบบ เช่น นิทานเกี่ยวกับเวทมนตร์ คาถา นิทานทางศาสนา

3.3 นิทานตลกขบขันแยกออกไปได้หลายชนิด เช่น นิทานเกี่ยวกับคนโง่ นิทานเกี่ยวกับสามีภรรยา นิทานโกหก

4. แบ่งนิทานตามสารัตถะ (motif index) เป็นการแบ่งเพื่อจัดหมวดหมู่จัดระเบียบของนิทานให้ชัดเจน ประกอบด้วยลักษณะสำคัญ 3 ประการ คือ

4.1 ตัวสำคัญในเรื่องนิทานจะต้องแปลกพิสดารกว่าตัวอื่น ๆ ในเรื่องอาจเป็นทเวดา สัตว์ประหลาดหรือคนที่มีความแปลกพิเศษออกไปอย่างใดอย่างหนึ่ง

4.2 มีข้อสำคัญหรือสิ่งสำคัญอย่างใดอย่างหนึ่งที่จะเป็นต้นเหตุให้เรื่องนิทานนั้นเกิดขึ้นและดำเนินไปอาจเป็นสิ่งของ เวทมนตร์ คาถา ความเชื่อถือ หรือขนบธรรมเนียม

4.3 สารัตถะหนึ่งมีเหตุการณ์เดียว ถ้านิทานเรื่องหนึ่ง ๆ ประกอบด้วยเหตุการณ์หลาย ๆ เหตุการณ์เท่ากับว่าในนิทานเรื่องนั้นมีหลายสารัตถะ

ธวัช ปุณโณทก (2552, น. 64) แยกประเภทของนิทานพื้นบ้านไว้ 4 ประเภท ดังนี้

1. นิทานพุทธศาสนา ได้แก่ เรื่องชาดก ตำนานทางพุทธศาสนา เช่น ท้าวสีทัน ท้าวปาจิต ตำนานพื้นพระบาง เป็นต้น

2. นิทานคติธรรม เป็นเรื่องที่ให้ประโยชน์ด้านจิตใจ เช่น กำพร้าผีน้อย นางผมหอม สิ้นไซ (ศิลป์ชัย)

3. นิทานชีวิต เป็นนิทานขนาดยาวพูดถึงการผจญภัย ความขัดแย้งที่เกิดจากอารมณ์และความปรารถนาของมนุษย์ ได้แก่ ท้าวชูลูนางอ้ว ท้าวกำกาดำ การะเกด จำปาสีตัน เป็นต้น

4. นิทานคำสอน เป็นนิทานที่มีเนื้อหาเน้นคตินิยมทางพุทธศาสนา และผสมผสานกับเรื่องความเชื่อในวิญญาณ เช่น พระยาคำกวงสอนไพร่ อินทียาณสอนลูก ย่าสอนหลาน

สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ (2553, น. 9-11) กล่าวว่านักคติชนวิทยาแบ่งนิทานไทยออกเป็นประเภทต่างๆ 11 ประเภท คือ

1. นิทานเทพปกรณัม หรือตำนานปรัมปรา นิทานประเภทนี้ มักเป็นเรื่องเล่าถึงกำเนิดจักรวาล โลก มนุษย์ สัตว์ และพืช เพื่ออธิบายปรากฏการณ์ธรรมชาติ เช่น ลม ฝน จันทรคราส สุริยุคราส ไฟแลบ ฟ้าร้อง ฯลฯ หรือเล่าตำนานสร้างโลก เช่น เรื่องปู่สังกะสาอย่าสังกะสี หรือปู่สาบสีและย่าสาบสี กล่าวว่า ผู้มีอำนาจมากเป็นผู้สร้างมนุษย์คู่แรกนี้ขึ้น มนุษย์ทั้งหลายล้วนเป็นลูกหลานของปู่สาบสีและย่าสาบสีทั้งสิ้น บางตำนานกล่าวถึงกำเนิดโลกและมนุษย์ในสมัยปฐมกาลปัว เกิดไฟไหม้โลก แล้วยังมีฝนตกใหญ่จนน้ำท่วมโลก เมื่อน้ำแห้ง ดินมีกลิ่นหอมขึ้นไปถึงสวรรค์ จนทเวดาต้องเหาะลงมากินก้อนดิน เมื่อกินแล้วเหาะกลับสวรรค์ไม่ได้ จึงต้องอยู่ในโลก แล้วเป็นบรรพบุรุษของมนุษย์สืบมา นอกจากนั้น นิทานประเภทนี้ยังใช้อธิบายที่มาของพิธีกรรม เช่น ตำนานข้าว ตำนานขอฝน

2. นิทานมหัศจรรย์ เป็นนิทานเกี่ยวกับของวิเศษ สิ่งมหัศจรรย์ และสิ่งต่างๆ ที่มนุษย์ใฝ่ฝัน อยากรู้ อยากรับ เช่น การแปลงตัว การเหาะเหินเดินอากาศ และการเนรมิตของวิเศษ เป็นต้น นิทานไทยที่เข้าข่ายนิทานมหัศจรรย์ คือ นิทานจักรๆ วงศ์ๆ มีเจ้าหญิงเจ้าชาย มีของวิเศษหรือสัตว์เป็นผู้คอยช่วยเหลือ พระเอก ในบางเรื่องสามารถเหาะเหินเดินอากาศได้ เช่น เรื่องสังข์ทอง ปลาบู่ทอง โสนน้อย-เรือนงาม นางสิบสอง พระสุธน-มโนห์รา เป็นต้น

3. นิทานชีวิต มีลักษณะเป็นเรื่องที่เชื่อว่า เกิดขึ้นจริง มีบุคคล และสถานที่ที่เกิดเหตุการณ์ นิทานชีวิตของไทยบางเรื่อง มีลักษณะเป็นนิทานประจำถิ่นด้วย เช่น ไกรทอง เป็นนิทานประจำจังหวัดพิจิตร เรื่องขุนช้างขุนแผน เป็นนิทานประจำถิ่นจังหวัดสุพรรณบุรี กาญจนบุรี เป็นต้น

4. นิทานประจำถิ่น เป็นนิทานที่เล่าสืบทอดกันมาในท้องถิ่นต่างๆ และเชื่อกันว่า เคยเกิดขึ้นจริงๆ เนื้อเรื่องมักเกี่ยวข้องกับ หรืออธิบายความเป็นมาของสิ่งต่างๆ หรือสถานที่ที่มีอยู่ในท้องถิ่น 2 ประการ คือ สิ่งที่มีอยู่ตามธรรมชาติ เช่น ภูเขา เกาะ หิน ถ้ำ ลำธาร ฯลฯ และสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น เช่น สถาปัตยกรรม เป็นต้น เช่น นิทานเรื่อง พระร่วง ที่เชื่อกันว่า เป็นผู้สร้างสวนขวัญสระโหนดดาต ในสุโขทัย หรือเรื่อง ท้าวแสนปม และเรื่อง พระยาภม-พระยาพาน นิทานประจำถิ่นของจังหวัดนครปฐม ที่เล่าเรื่องปฐมเหตุแห่งการสร้างพระปฐมเจดีย์ และเรื่องตาม่องล่าย นิทานประจำถิ่นแถบชายทะเลตะวันออกของอ่าวไทย ตั้งแต่จังหวัดตราด จันทบุรี เพชรบุรี ไปจนถึงประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งอยู่ทางชายฝั่งตะวันตก โดยเล่าตำนานของเกาะสาก เขาแม่รำพึง หอยพลูมวน ฯลฯ

5. นิทานคติสอนใจ นิทานประเภทนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับคุณค่าของจริยธรรม และผลแห่งกรรม หากทำกรรมดีย่อมได้ดี ทำกรรมชั่วย่อมได้ชั่ว กรรมดี ได้แก่ ความกตัญญู ความเมตตา กรุณา ความซื่อสัตย์ และความเลื่อมใสศรัทธาในพระศาสนา ส่วนกรรมชั่ว ได้แก่ ความอกตัญญู ความใจร้าย โหดเหี้ยม ความทุจริต และความไม่เลื่อมใสศรัทธาในพระศาสนา เช่น นิทานเรื่องลูกกตัญญู ของหมู่บ้านในตำบลนาป่า อำเภอมือเืองฯ จังหวัดชลบุรี เป็นต้น

6. นิทานอธิบายสาเหตุ เป็นนิทานที่เล่าถึงสาเหตุที่มนุษย์ สัตว์ และพืช มีลักษณะรูปร่าง สี สัน ความประพฤติต่างๆ กัน เช่น เหตุที่งูเหลือมไม่มีพิษ เหตุที่เตามีกระดองเป็นลวดลาย ทำไมกาจึงมีขนสีดำ ส่วนนกยูงมีขนสีเหลือบสวยงาม เป็นต้น

7. นิทานเรื่องสัตว์ เป็นเรื่องเกี่ยวกับลักษณะอุปนิสัยของสัตว์ เช่น แมวชอบกินหนู สัตว์โง่ สัตว์ฉลาด สัตว์เจ้าเล่ห์ เช่น ลิง กระจ่าง เต่า หอย จระเข้

8. นิทานเรื่องผี ผีในนิทานไทยมีหลายประเภท เช่น ผีคนตาย ผีบ้านผีเรือน ผีประจำต้นไม้ ผีป่า ผีที่สิงอยู่ในร่างของคน และผีเบ็ดเตล็ด ผีคนตายมักเป็นเรื่องเล่าที่เกี่ยวกับผีตายโหง คือ ผีคนตาย เนื่องจากอุบัติเหตุ หรือถูกฆาตกรรม การตายด้วยเหตุสองประการนี้ ผู้ตายมักไม่ทันรู้ตัว เราจึงเชื่อว่าวิญญาณมักเที่ยวหลอกลอน หรือสิงอยู่ ณ สถานที่ที่ตาย เช่น ถนน สะพาน แม่น้ำ เป็นต้น ผีตายทั้งกลมก็มีผู้คนกลัวกันมาก ผีประเภทนี้คือ ผีผู้หญิง ซึ่งตายขณะที่กำลังตั้งครรภ์ หรือกำลังคลอดลูก เช่นเรื่อง

ผีนางนาคพระโขนง ผีบ้านผีเรือน คือ ผีที่อยู่ประจำรักษาบ้านเรือน บางคนเชื่อว่า เป็นผีบรรพบุรุษ ที่คอยคุ้มครองผู้อยู่ในบ้านเรือน และทรัพย์สินสมบัติให้ปลอดภัย ที่ต้นไม้ใหญ่ๆ เช่น ต้นตะเคียน มักเชื่อกันว่ามีผีประจำ ส่วนผีป่า แสดงให้เห็นว่า ตามป่าเขาลำเนาไพรนั้น มีผีป่าคอยคุ้มครอง หลอกหลอน หรือทำร้ายแล้วแต่พฤติกรรมของมนุษย์ที่เข้าไปในป่า ส่วนผีที่ชอบสิงอยู่ในร่างของคน ได้แก่ ผีปอบ ผีกระสือ และผีโพง ผีพวกนี้ชอบกินของสกปรก ของสด และของคาว เช่น กบ หรือเขียดเป็นๆ

9. นิทานมุขตลก มี 2 ประเภท คือ มุขตลกหยาบโหลน และมุขตลกไม่หยาบโหลน มุขตลกหยาบโหลน ส่วนใหญ่ล้อเลียนผู้ประพฤติพรหมจรรย์ ได้แก่ พระ ชี ล้อเลียนเครือญาติ เช่น ลูกเขยกับแม่ยาย พี่เขยกับน้องเมีย หรือพ่อผัวกับลูกสะใภ้ มุขตลกไม่หยาบโหลน มักมีแนวคิดเกี่ยวกับความฉลาด ความโง่หรือความเป็น ความเกียจคร้าน บางครั้งก็เป็นเรื่องเกี่ยวกับคนต่างชาติต่างถิ่นด้วย

10. นิทานเรื่องไม้ เป็นเรื่องเหลือเชื่อเกี่ยวกับสิ่งใหญ่โต เช่น เรื่องอ้ายงุ่มฟ้า ของภาคเหนือ มีรูปร่างสูงใหญ่เกือบจรดฟ้า หรือเรื่องตะขาบใหญ่กินช้าง ของบ้านในจังหวัดชลบุรี เรื่องไม้อีกประเภทหนึ่งเกี่ยวกับความสามารถพิเศษ หรือมีพลังมหาศาสตร์ เช่น เรื่องอ้ายเจ็ดเห ของภาคเหนือ ซึ่งกินข้าวทีเดียวหมดไปเจ็ดไห ทั้งๆ ที่เป็นทารกเพิ่งเกิด เขาเป็นคนที่กำลังวังชามาก จนสามารถยกเรือสำเภาได้ เรื่องไม้ประเภทที่สาม เป็นเรื่องเกี่ยวกับเหตุการณ์อันผิวิสัย หรือเหตุบังเอิญอย่างเหลือเชื่อ เช่น เรื่องนกสองฝูง จากตำบลโรงช้าง อำเภอป่าโมก จังหวัดอ่างทอง นกทั้งสองฝูงต่างบินมาคนละทิศ ขณะแต่กำลังร้อนจัด จึงพากันอ้าปากบิน และรีบบินอย่างรวดเร็ว เมื่อสวนทางกัน นกทั้งสองฝูงจึงชนกัน ตกลงมาตายหมด

11. นิทานเข้าแบบ เทาที่มีผู้รวบรวมไว้ นิทานเข้าแบบของไทย มี 2 ประเภท คือ นิทานไม่รู้จบ และนิทานลูกโซ่ นิทานไม่รู้จบ คือ นิทานที่เล่าไปได้เรื่อยๆ ไม่มีวันจบ เช่น เรื่องชาวประมงทอดแห ได้ปลาเป็นจำนวนมาก ขณะที่ดึงแหขึ้นมา แหก็ขาดไปรูหนึ่ง ปลาตัวหนึ่งก็หลุดออกไป เมื่อเล่าถึงตอนนี้ผู้เล่าก็หยุด ผู้ฟังก็ถามด้วยความสนใจว่า แล้วอย่างไรต่อไป ผู้เล่าก็เล่าต่อว่า แล้วตัวที่สองก็หลุดลอดไป (หยุด) แล้วตัวที่สามก็หลุดไป (หยุด) แล้วตัวที่สี่ก็หลุดลอดออกไป... เป็นเช่นนี้ไปเรื่อย ส่วนนิทานลูกโซ่ เล่าถึงพฤติกรรมของตัวละคร ที่เกี่ยวข้องกันเป็นลูกโซ่ เช่น เรื่องยายกับตา

สรุปได้ว่านิทานพื้นบ้านมีหลายประเภท การแบ่งนิทานพื้นบ้านดังที่กล่าวมาแล้ว เป็นแนวทางในการแบ่งอย่างกว้างๆ ที่นิยมใช้กันโดยทั่วไป แต่ไม่ใช่เป็นหลักตายตัว นิทานบางเรื่องอาจจะมีลักษณะเนื้อหาคาบเกี่ยวกันบ้าง ผู้ศึกษาควรพิจารณาวัตถุประสงค์และทัศนคติของผู้เล่าประกอบกับลักษณะและเนื้อเรื่องของนิทานว่ามีลักษณะใดที่เห็นเด่นชัดแล้วจึงจัดจำแนกเข้าหมวดหมู่

3.4 คุณค่าของนิทานพื้นบ้าน

นิทานพื้นบ้านมีคุณค่าในหลายๆ ด้าน ทั้งให้ความเพลิดเพลิน ให้ข้อคิด สอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม เสริมสร้างจินตนาการ ซึ่งได้มีผู้กล่าวถึงคุณค่าของนิทานพื้นบ้านไว้ ดังนี้

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2541, น. 66) ได้กล่าวถึงสื่อการสอนที่เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็ก และสามารถพัฒนาเด็กให้มีความรู้คู่ความดีว่า “วัยเด็กเล็กจะใช้สมองซีกขวาในการเรียนรู้ ที่เสริมสร้าง

กระบวนการคิด จินตนาการ เด็ก ๆ ทุกคนชอบฟังนิทาน เด็กจะไม่เบื่อถ้าครูสามารถเล่าเรื่องได้อย่างสนุกสนาน เราความสนใจ ฟีกทักษะการฟัง การคิด ค่านิยม คุณธรรมจริยธรรมโดยผ่านนิทาน”

วาสนา เกตุภาค (2546, น. 66) ได้กล่าวถึงคุณค่าของนิทานพื้นเมืองว่า นิทานพื้นเมืองให้ความสนุกสนานเพลิดเพลิน ให้คติในการดำรงชีวิตซึ่งจะนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการฝึกอบรมเด็กได้เป็นอย่างดี และทำให้รู้ต้นกำเนิดของศิลปะ วรรณคดี ละคร จิตรกรรม ประติมากรรมและความรู้ด้านต่างๆ

กระทรวงศึกษาธิการ (2546, น. 183) ได้กล่าวไว้ว่า คุณค่าของนิทานพื้นบ้านเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่ถ่ายทอดความเป็นอยู่ของคนแต่ละยุคสมัยให้รู้ทั่วถึงกัน การฟังหรือการอ่านนิทานพื้นบ้านจึงมิใช่เพียงได้ความบันเทิงอย่างเดียวเท่านั้น เราได้สิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตอีกมากมาย เช่น

1. ให้ข้อคิด คุณธรรม จริยธรรม การอยู่ร่วมกันในสังคม ชี้นำสิ่งใดควรประพฤติ เช่น นิทานสอนลูกให้เป็นโจร เรื่องคนปากเสีย เรื่องดาวลูกไก่ ให้ข้อคิดเรื่องการตอบแทนบุญคุณต่อผู้มีพระคุณ

2. เกิดประเพณีวัฒนธรรมอันดีงามให้กับสังคมไทย เช่น ประเพณีสงกรานต์ การทำบุญผะเหวด การแห่บั้งไฟ แห่นางแมวขอฝน ขนบธรรมเนียมประเพณีต่างๆ เหล่านี้ล้วนเกิดจากความเชื่ออันเนื่องมาจากนิทานพื้นบ้านทั้งสิ้น

3. ทำให้เกิดความคิดหลากหลาย เช่น นิทานพื้นบ้านเกี่ยวกับธรรมชาติ เช่น คนสมัยก่อนเชื่อว่าการเกิดแผ่นดินไหวนั้นเกิดขึ้นเพราะปลาอานนท์ ซึ่งเป็นปลาขนาดใหญ่ช่วยหนุนโลกให้คงตัวอยู่ได้ หากปลาอานนท์เกิดการพลิกตัวหรือเคลื่อนไหวตัวจะเกิดแผ่นดินไหวทันที เรื่องของฟ้าแลบฟ้าร้อง ฟ้าผ่า มีความเชื่อว่านางเมขลาปล่อยแก้วแล้วหลอกล่อยักษ์รามสูร ยักษ์รามสูรเกิดความโมโหขว้างขวานวิเศษใส่ ทำให้เกิดประกายไฟและเสียงดังครืนๆ เหล่านี้ให้มนุษย์เกิดความคิดค้นหาอย่างมีเหตุและผล ทำให้เกิดวิทยาศาสตร์หลักความรู้อย่างมีเหตุผล ดังนั้น นิทานพื้นบ้านมีอิทธิพลให้มนุษย์รู้จักคิดค้น เพื่อความรู้จริงอย่างสมเหตุสมผล เป็นต้น

4. ทำให้เกิดความเพลิดเพลินเกิดความรัก ความอบอุ่น มีความเข้าใจในสังคม ซึ่งเริ่มจากความอบอุ่นภายในครอบครัว ซึ่งถือว่าเป็นฐานอันมั่นคงของครอบครัว หากมนุษย์มีความรักความเข้าใจกันก็จะทำให้สังคมในพื้นที่ สังคมต่างพื้นที่ หรือสังคมโลกอยู่กันอย่างสันติสุข เป็นต้น

5. สืบทอดวัฒนธรรมทางภาษา แม้แต่ละพื้นที่จะใช้ภาษาแตกต่างกัน นิทานพื้นบ้านทำให้เกิดความเข้าใจในภาษาของกันและกัน เพราะภาษาเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรม การศึกษานิทานพื้นบ้านจะช่วยให้เราเข้าใจศิลปะการใช้ภาษา ความรอบรู้ การใช้ภาษาที่ถูกต้องชัดเจน

วิเชียร เกษประทุม (2550, น. 9) กล่าวถึงคุณค่าของนิทานพื้นบ้าน ดังนี้

1. ให้ความเพลิดเพลิน เด็กและผู้ใหญ่แทบทุกคนชอบฟังนิทาน
2. ให้ความเพลิดเพลิน ผ่อนคลายความเครียด ความเหงา ความเบื่อหน่าย
3. ช่วยกระชับความสัมพันธ์ระหว่างผู้เล่ากับผู้ฟัง เด็กจะรู้สึกเพลิดเพลิน
4. อบอุ่นใจ เพราะรู้สึกใกล้ชิดกับบิดา มารดา หรือปู่ย่า ตายาย

5. ให้การศึกษาและเสริมสร้างจินตนาการ นิทานให้ความรู้เกี่ยวกับชีวิต
  6. ช่วยให้ผู้อ่านฟังนิทานเข้าใจถึงความผิดหวัง ความสมหวัง ความสุข ความทุกข์ ซึ่งทุกคนต้องประสบ เด็กที่ได้ฟังสิ่งที่อยู่รอบตัว เรื่องราวที่เกิดขึ้นกับตัวละครก็จะใช้จินตนาการในการสร้างสรรค์จินตนาการไปตามการเล่า ทำให้เด็กมีความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งอาจนำไปสู่พัฒนาการทางความคิดในด้านเทคโนโลยีของมนุษย์
  7. ให้ข้อคิดและคติเตือนใจ นิทานไม่ได้ให้แต่ความสนุกสนาน
  8. ชี้ให้เห็นถึงคุณลักษณะอันพึงประสงค์และไม่พึงประสงค์ของสังคม นิทานจึงเปรียบเสมือนเครื่องมือปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมที่เป็นบรรทัดฐานของสังคม
  9. ทำให้เข้าใจถึงสภาพวิถีชีวิตที่แท้จริงของประชาชนในท้องถิ่นต่างๆ อย่างแท้จริง นิทานเปรียบเหมือนกระจกเงาบานใหญ่ที่ช่วยส่องให้เห็นตนว่าเป็นอย่างไร
  10. สะท้อนให้เห็นถึงสภาพของสังคมไทยในอดีตในหลายๆ ด้าน
- สรุปได้ว่า นิทานมีคุณค่าหลายด้าน ทั้งความสนุกสนาน การสร้างจินตนาการ การให้ข้อคิด คติเตือนใจ ตลอดจนการสะท้อนภาพชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คนในยุคสมัยที่ผ่านมา นอกจากนี้ยังมีคุณค่าทางด้านการสอนคุณธรรมจริยธรรมไปในตัวด้วย ซึ่งจะทำให้นักเรียนมีความสนใจในบทเรียน และสามารถพัฒนาด้านการอ่านของนักเรียนได้ โดยอาจให้นักเรียนฝึกอ่านนิทานที่บ้าน และเล่าเรื่องหรือบอกข้อคิดที่ได้จากนิทานที่บ้านที่อ่านได้

3.5 นิทานพื้นบ้านจังหวัดสุราษฎร์ธานี

จังหวัดสุราษฎร์ธานีมีนิทานพื้นบ้านหลายประเภท แต่ยังไม่สรุปแน่ชัดว่ามีกี่ประเภท อะไรบ้าง ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้รวบรวมนิทานพื้นบ้านจังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งสามารถแยกประเภทได้ดังนี้

1. นิทานประจำถิ่น เป็นนิทานที่เล่าสืบทอดกันมาในท้องถิ่นต่างๆ และเชื่อกันว่าเคยเกิดขึ้นจริงๆ เนื้อเรื่องมักเกี่ยวข้องกับ หรืออธิบายความเป็นมาของสิ่งต่างๆ หรือสถานที่ที่มีอยู่ในท้องถิ่น เช่น เรื่องพญายอคนน้ำ แม่ศรีขวัญทอง เป็นต้น
2. นิทานมหัศจรรย์ เป็นนิทานเกี่ยวกับของวิเศษ สิ่งมหัศจรรย์ และสิ่งต่างๆ ที่มนุษย์ใฝ่ฝัน อยากรู้ อยากรับ เช่น เรื่องข้องวิเศษ ข้างเผือก เป็นต้น
3. นิทานคติสอนใจ นิทานประเภทนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับคุณค่าของจริยธรรม และผลแห่งกรรม หากทำกรรมดีย่อมได้ดี ทำกรรมชั่วย่อมได้ชั่ว กรรมดี เช่น เรื่องลูกไม่รักดี กรรมสนอง แม่หมานางนกไต้ ลูกเต่า คบสัตว์หน้าขนดีกว่าคบคนหน้าแห้ง เป็นต้น
4. นิทานมุขตลก เป็นนิทานตลกขบขัน เช่น สี่เกลอ เจ้าตักแตน ปัญญาอาสาเมียดีเพราะเมีย เป็นต้น

5. นิทานเทพนิยาย หมายถึง นิทานที่มีเทวดานางฟ้าเป็นตัวละครในเรื่องนั้น เช่น เรื่อง เขตแดนโลก เป็นต้น

6. นิทานเรื่องสัตว์ เป็นเรื่องเกี่ยวกับลักษณะอุปนิสัยของสัตว์ เช่น แมวชอบกินหนู สัตว์โง่ สัตว์ฉลาด สัตว์เจ้าเล่ห์ เช่น เรื่อง หอยทากกับม้า เป็นต้น

กล่าวสรุปได้ว่า นิทานพื้นบ้านจังหวัดสุราษฎร์ธานีมีหลายประเภท แต่ยังไม่สามารถแบ่งได้แน่ชัดว่ามีกี่ประเภท ทั้งนี้นิทานบางเรื่องยังไม่สามารถแบ่งประเภทได้ เนื่องจากผู้เล่านิทานมักจะไม่นับว่านิทานที่เล่านั้นเป็นนิทานประเภทใด

4. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ

4.1 ความหมายของคำว่าความพึงพอใจ

การจัดการเรียนการสอนการทำให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจในการเรียนเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ทำให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะการที่ผู้เรียนจะเรียนรู้หรือมีพัฒนาการได้นั้นผู้เรียนจะต้องอยู่ในสภาวะพึงพอใจและสุขใจ คือได้รับการจูงใจทั้งในลักษณะนามธรรมและรูปธรรม ผู้เรียนที่มีความสามารถในการเรียนใกล้เคียงกัน ถ้ามีแรงจูงใจในการเรียนต่างกันจะมีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนต่างกันและการเรียนจะเกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพที่สุดเมื่อผู้เรียนได้รับการจูงใจ

อเนก สุวรรณบัณฑิต และภาสกร อุดลพัฒน์กิจ (2548, น. 169) กล่าวว่า ความพึงพอใจเป็นระดับของความรู้สึกในทางบวกของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เป็นพฤติกรรมการแสดงออกในทางบวกของบุคคลที่เกิดจากการประเมินความแตกต่างระหว่างสิ่งที่คาดหวังกับสิ่งที่ได้รับจริงในสถานการณ์อันหนึ่งอันใด ซึ่งสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามปัจจัยแวดล้อมและสถานการณ์ที่เกิดขึ้น

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, น. 134) กล่าวว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกรวมของบุคคลที่มีต่อการทำงานในทางบวก เป็นความสุขของบุคคลที่เกิดจากการปฏิบัติงานและได้รับผลตอบแทนคือ ผลที่เป็นความพึงพอใจที่ทำให้บุคคลเกิดความรู้สึกกระตือรือร้น มีความมุ่งมั่นที่จะทำงาน มีขวัญกำลังใจ สิ่งเหล่านี้จะมีผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการทำงาน รวมทั้งการส่งผลต่อความสำเร็จและเป็นไปตามเป้าหมายขององค์กร

สุรางค์ โค้วตระกูล (2553, น. 321) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกที่ชอบหรือพอใจที่มีต่อองค์ประกอบและแรงจูงใจในด้านต่างๆ ของงาน และผู้ปฏิบัติงานนั้นได้รับการตอบสนองความต้องการของเขาได้

ราชบัณฑิตยสถาน (2556, น. 840) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้ว่า พึงพอใจ หมายถึง รัก ชอบใจ และพึงใจ หมายถึง พอใจ ชอบใจ

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกมีความสุข ชอบ พอใจ หรือ การมีทัศนคติด้านบวกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ความสุขของบุคคลอันเกิดจากการปฏิบัติงานและได้รับผลเป็นที่พึงพอใจ ทำให้บุคคลเกิดความกระตือรือร้น มีความสุข ความมุ่งมั่นที่จะทำงาน มีขวัญและ มีกำลังใจในการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งมากขึ้น

4.2 ความสำคัญของความพึงพอใจ

ในการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน ความพึงพอใจเป็นสิ่งสำคัญที่จะกระตุ้นให้ผู้เรียนทำงานที่ได้รับมอบหมายหรือต้องการปฏิบัติให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ ผู้สอนซึ่งในสภาพปัจจุบันเป็นเพียงผู้อำนวยความสะดวกหรือให้คำแนะนำปรึกษา หากต้องการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อบรมผลสำเร็จจะต้องคำนึงถึงบรรยากาศและสถานการณ์ รวมทั้งสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอนที่เอื้ออำนวยต่อการเรียน เพื่อตอบสนองความพึงพอใจของผู้เรียนให้มีแรงจูงใจในการทำกิจกรรมจนบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้

สุปิ่น ราสุวรรณ (2540, น. 50) ได้สรุปความพึงพอใจว่า มีความสำคัญต่อบุคคลและหน่วยงาน ดังนี้

1. ความสำคัญต่อบุคคล
  - 1.1 ทำให้เป็นสุข
  - 1.2 ทำให้เกิดแรงจูงใจและกำลังใจดี
  - 1.3 ทำให้เชื่อมั่นในตนเองและผู้อื่น
  - 1.4 ทำให้บุคคลแสดงศักยภาพของตนอย่างเต็มที่
2. ความสำคัญต่องาน
  - 2.1 ทำให้งานบังเกิดความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ
  - 2.2 ทำให้เกิดความร่วมมือร่วมใจในการปฏิบัติงาน
  - 2.3 ทำให้ระบบงานดำเนินไปด้วยความราบรื่นเรียบร้อย
3. ความสำคัญต่อหน่วยงาน
  - 3.1 ทำให้หน่วยงานมีบรรยากาศที่ดี
  - 3.2 ทำให้หน่วยงานมีภาพลักษณ์ที่ดี
  - 3.3 ทำให้หน่วยงานมีความรัก ความสามัคคี และเป็นพลังที่จะผลักดันให้หน่วยงาน

เจริญก้าวหน้า

จิตตินันท์ เดชะคุปต์ (2543) ได้กล่าวว่า ความสำคัญของความพึงพอใจสามารถแบ่งได้

ดังนี้

1. ความสำคัญต่อผู้ให้บริการที่องค์กรต้องคำนึงถึงความพึงพอใจต่อการบริการมี

ดังต่อไปนี้

1.1 ความพึงพอใจของลูกค้า เป็นตัวกำหนดคุณลักษณะของการบริการ ผู้บริหารงานบริการและผู้ปฏิบัติงานบริการ จำเป็นต้องสำรวจความพึงพอใจของลูกค้า เกี่ยวกับการบริการและลักษณะของการนำเสนอบริการที่ลูกค้าชื่นชอบ เพราะข้อมูลดังกล่าวจะบ่งบอกถึงการประเมินความรู้สึก และความคิดเห็นของลูกค้าต่อคุณสมบัติของการบริการที่ลูกค้าต้องการ และวิธีการตอบสนองความต้องการแต่ละอย่าง ในลักษณะที่ลูกค้าปรารถนา ซึ่งเป็นผลดีต่อผู้ให้บริการในอันที่ตระหนักถึงความคาดหวังของผู้รับบริการ และสามารถสนองตอบบริการที่ตรงกับลักษณะและรูปแบบที่ผู้รับบริการคาดหวังไว้ได้จริง

1.2 ความพึงพอใจของลูกค้าเป็นตัวแปรสำคัญ ในการประเมินคุณภาพของการบริการ การนำเสนอที่ดีมีคุณภาพตรงกับความต้องการความคาดหวังและมีแนวโน้มจะใช้บริการซ้ำอีกต่อไป คุณภาพของการบริการที่จะทำให้ลูกค้าพึงพอใจขึ้นอยู่กับลักษณะการบริการที่ปรากฏให้เห็น เช่น สถานที่ อุปกรณ์เครื่องใช้ บุคลิกลักษณะของพนักงานบริการ เป็นต้น ความน่าเชื่อถือไว้วางใจของการบริการ ความเต็มใจที่จะให้บริการ ตลอดจนความรู้ความสามารถในการให้บริการด้วยความเชื่อมั่นและความเข้าใจต่อผู้อื่น

1.3 ความพึงพอใจของผู้ปฏิบัติงานบริการ เป็นตัวชี้คุณภาพ และความสำเร็จของงานบริการที่ให้ความสำคัญกับความต้องการและความคาดหวัง ของผู้ปฏิบัติงานบริการเป็นเรื่องจำเป็นไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าการให้ความสำคัญกับลูกค้า การสร้างความพึงพอใจในงานให้กับผู้ปฏิบัติงานบริการย่อมทำให้พนักงานมีความรู้สึกที่ดีต่องานที่ได้รับมอบหมาย และตั้งใจปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถ อันจะนำมาซึ่งคุณภาพของการบริการที่จะสร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้า และส่งผลให้กิจการประสบความสำเร็จ

2. ความสำคัญของความพึงพอใจต่อผู้รับบริการ แบ่งออกเป็น 2 ประเด็น ดังนี้

2.1 ความพึงพอใจของลูกค้า เป็นตัวผลักดันคุณภาพชีวิตที่ดี เมื่อองค์กรตระหนักถึงความสำคัญของความพึงพอใจของลูกค้าก็จะพยายามค้นหาปัจจัยที่กำหนดความพึงพอใจของลูกค้าสำหรับนำเสนอบริการที่เหมาะสม เพื่อการแข่งขันแย่งชิงส่วนแบ่งตลาดของธุรกิจบริการผู้รับบริการย่อมได้รับบริการที่มีคุณภาพและสามารถตอบสนองความต้องการที่ตนคาดหวังไว้ การดำเนินงานที่ต้องพึงพาการบริการในหลายๆ สถานการณ์ เพราะการบริการในหลายๆ ด้าน ช่วยอำนวยความสะดวก และแบ่งเบาภาระการตอบสนองความต้องการของบุคคลด้วยตนเอง

2.2 ความพึงพอใจของผู้ปฏิบัติงานบริการ ช่วยพัฒนาคุณภาพของงานบริการและอาชีพบริการซึ่งเป็นสิ่งสำคัญต่อชีวิตของเรา เพื่อให้ได้มาซึ่งรายได้ในการดำรงชีวิตและการแสดงออกถึงความสามารถในการทำงานให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี เป็นที่ยอมรับว่าความพึงพอใจในงานที่มีต่อการเพิ่มประสิทธิภาพของงานในแต่ละองค์กร เมื่อองค์กรให้ความสำคัญกับการสร้างความพึงพอใจในงานให้กับผู้ปฏิบัติงานบริการ ทั้งในด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน ค่าตอบแทนสวัสดิการและความก้าวหน้าในชีวิตรองาน เพื่อเป็นการเพิ่มคุณภาพมาตรฐานของงานบริการให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้นไป ในการตอบสนองความต้องการของลูกค้าและการสร้างสายสัมพันธ์ที่ดีกับลูกค้าให้ใช้บริการต่อไป

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, น. 125) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการศึกษาความพึงพอใจไว้ดังนี้

1. การรับรู้ปัจจัยต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ทำให้หน่วยงานสามารถนำไปใช้ในการสร้างปัจจัยเหล่านั้นให้เกิดประโยชน์ต่อการทำงาน
2. ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานทำให้บุคคลมีความตั้งใจในการปฏิบัติงาน ลดการขาดงาน การลางาน การมาทำงานสาย และการขาดความรับผิดชอบที่มีต่องาน
3. ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานเป็นการเพิ่มผลผลิตของบุคคลทำให้องค์การมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลให้บรรลุเป้าหมายขององค์การ

สรุปได้ว่า ความพึงพอใจเป็นเรื่องเกี่ยวกับจิตใจ อารมณ์ ความรู้สึกที่บุคคลมีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกด้านบวกของบุคคล อาจะเกิดขึ้นจากความคาดหวัง หรือเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อสิ่งนั้นสามารถตอบสนองความต้องการให้แก่บุคคลได้ ซึ่งความพึงพอใจที่เกิดขึ้นสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามค่านิยมและประสบการณ์ของตัวบุคคล ความสำคัญของความพึงพอใจที่เกิดขึ้นจากการเรียนการสอนหากทำให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจ มีความสุขในการเรียน ซึ่งถ้าผู้เรียนเกิดความพึงพอใจย่อมส่งผลให้ประสบความสำเร็จในวัตถุประสงค์ที่วางไว้

4.3 วิธีวัดความพึงพอใจ

การวัดความพึงพอใจในการจัดการจัดการเรียนการสอนนั้นจะต้องหาวิธีการวัดที่เหมาะสม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

ภนิดา ชัยปัญญา (2541) กล่าวว่า การวัดความพึงพอใจนั้น สามารถทำได้หลายวิธีดังต่อไปนี้

1. การใช้แบบสอบถาม โดยผู้ออกแบบสอบถามต้องการทราบความคิดเห็นซึ่งสามารถทำได้ในลักษณะกำหนดคำตอบให้เลือก หรือตอบคำถามอิสระ คำถามดังกล่าวอาจถามความพอใจในด้านต่างๆ เพื่อให้ผู้ตอบทุกคนมาเป็นแบบแผนเดียวกัน มักใช้ในกรณีที่ต้องการข้อมูลกลุ่มตัวอย่างหลายๆ วิธีนี้นับเป็นวิธีที่นิยมใช้กันมากที่สุดในการวัดทัศนคติ
2. การสัมภาษณ์ เป็นวิธีการที่ผู้วิจัยจะต้องออกไปสอบถามโดยการพูดคุย และมีการเตรียมแผนงานล่วงหน้าเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นจริงมากที่สุด
3. การสังเกต เป็นวิธีวัดความพึงพอใจโดยการสังเกตพฤติกรรมของบุคคลเป้าหมายไม่ว่าจะแสดงออกจากการพูด กริยา ท่าทาง โดยวิธีนี้ต้องอาศัยการกระทำอย่างจริงจัง และสังเกตอย่างมีระเบียบแบบแผน

บุญเรียง ขจรศิลป์ (2549) ได้ให้ทัศนคติเกี่ยวกับความพึงพอใจว่า ความพึงพอใจหรือทัศนคติหรือเจตคติเป็นนามธรรม ซึ่งเป็นการแสดงออกที่ค่อนข้างซับซ้อน จึงเป็นการยากที่จะมีการวัดทัศนคติได้โดยตรง แต่ถึงอย่างไรก็ตามเราสามารถที่จะวัดทัศนคติในทางอ้อม ซึ่งอาจจะทำได้โดยการวัด

ความคิดเห็นของบุคคลเหล่านั้น แต่ความพึงพอใจก็มีขอบเขตที่จำกัดด้วย เพราะตัวบุคคลอาจไม่แสดงความคิดเห็นจากความรู้สึกที่แท้จริง อาจนำมาซึ่งความคลาดเคลื่อน ซึ่งความคลาดเคลื่อนอาจจะเกิดขึ้นได้จากธรรมชาติของการวัดต่างๆ ไปได้ในเกือบทุกเรื่อง และการให้ค่าที่ยังตรงสูง

สำหรับมาตรฐานการวัดความพึงพอใจนั้นมีวิธีดังต่อไปนี้

1. การใช้แบบสอบถาม เป็นวิธีการวัดที่มีความแพร่หลาย โดยจะขอให้ผู้ที่เราต้องการแสดงความคิดเห็น ได้แสดงความคิดเห็นลงในแบบสอบถามที่เรากำหนดให้ตอบให้ได้เลือกตามอิสระ ซึ่งคำถามต่างๆ อาจจะถามเกี่ยวกับการบริหาร ความสัมพันธ์ สวัสดิการขององค์กรที่ผู้ตอบแบบสอบถามทำงานอยู่ หรืออื่นๆ แล้วนำข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาข้อสรุปผลต่อไป

2. การวัดโดยการสัมภาษณ์ เป็นวิธีที่จำเป็นต้องใช้เทคนิคและการวางอุบายอย่างมาก มิฉะนั้นจะนำมาซึ่งข้อมูลที่ไม่เที่ยงตรงและไม่เป็นผล

3. การสังเกต วิธีนี้จะเป็นวิธีที่ไม่ค่อยแพร่หลายและเป็นวิธีที่ไม่สามารถนำไปให้กับองค์กรที่มีผู้ปฏิบัติงานมาก และคงทำได้กับองค์กรที่ไม่มีผู้ปฏิบัติงานมากนัก ซึ่งวิธีนี้ผู้สังเกตจำเป็นต้องใช้ความพยายามอย่างสูงและจำเป็นต้องใช้เวลามากในการสังเกตเพื่อความทั่วถึง

ณัฐพันธ์ เชนนันท์ (2551, น. 97) ได้กล่าวถึง เทคนิคการวัดความพึงพอใจไว้ 3 วิธี ดังนี้

1. การใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) แบบสอบถามเป็นเครื่องมือที่ใช้กันค่อนข้างแพร่หลายในการวัดความพอใจในงาน ได้แก่ แบบสอบถามที่มีตัวเลือกเป็นมาตราส่วนประมาณค่าที่ผู้ตอบให้ตามลำดับค่าน้ำหนักของแต่ละตัวเลือกจนครบทุกตัวเลือก เครื่องมือลักษณะนี้มีหลายแบบ ซึ่งเรียกชื่อแตกต่างกัน

2. การใช้เทคนิคกรณีเหตุการณ์สำคัญ (Critical incident) เป็นอีกเทคนิคหนึ่งที่ใช้วัดความพอใจในงาน โดยให้ผู้ตอบเขียนบรรยายถึงเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับงานว่ามีเหตุการณ์อะไรบ้างที่เกิดขึ้นกับตนเองที่ทำให้เขาพอใจหรือไม่พอใจต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น จากนั้นผู้เชี่ยวชาญจะนำเหตุการณ์ดังกล่าวไปวิเคราะห์ ซึ่งเทคนิคนี้จะเป็นเทคนิคเชิงคุณภาพเพื่อพิจารณาความพอใจหรือไม่พอใจ แต่เป็นเทคนิคที่ใช้เวลาค่อนข้างมาก และผู้ตอบข้อมูลอาจมีอคติในการตอบ หรือผู้วิเคราะห์อาจมีอคติในการวิเคราะห์ข้อมูลก็ได้

3. การสัมภาษณ์ (Interviews) เทคนิคนี้วัดความพอใจในการสัมภาษณ์ พูดคุยแบบสองต่อสองกับพนักงานอย่างละเอียด ซึ่งข้อดีคือ จะได้ข้อมูลเชิงลึกและทราบทัศนคติที่มีต่องานมากกว่าวิธีการตอบแบบสอบถาม ดังนั้นการใช้เทคนิคนี้จะได้ผลดีก็ต่อเมื่อผู้ตอบพูดความจริง มีความซื่อสัตย์ต่อกันและระบายความรู้สึกที่แท้จริงของตนเองออกมา ด้วยเหตุนี้การได้รับความร่วมมือคือจุดสำคัญของความสำเร็จในการเลือกวิธีนี้ อีกทั้งจะต้องเลือกคำถามสัมภาษณ์อย่างรอบคอบพร้อมทั้งมีระบบการบันทึกคำตอบที่ดี

นอกจากนี้ยังต้องสร้างความไว้วางใจในการไม่ระบุชื่อผู้ตอบและไม่เปิดเผยข้อมูลที่เป็นความลับของพนักงาน

จะเห็นได้ว่าการวัดความพึงพอใจในการเรียนรู้หรือการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนนั้นสามารถวัดได้หลายวิธี ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสะดวก ความเหมาะสม ตลอดจนจุดมุ่งหมายหรือเป้าหมายของการวัดด้วย จึงจะส่งผลให้การวัดนั้นมีประสิทธิภาพน่าเชื่อถือ ซึ่งโดยภาพรวมแล้ววิธีการวัดความพึงพอใจสามารถแบ่งได้เป็น 3 วิธี คือ 1) การใช้แบบสอบถาม 2) การสัมภาษณ์ และ 3) การสังเกต

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า ผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็นงานวิจัยภายในประเทศและงานวิจัยต่างประเทศซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

5.1 งานวิจัยในประเทศ

งานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวกับวิธีสอนอ่านแบบ SQ5R มี 5 เรื่อง ได้แก่

ถนอมจิตร สังข์จรรยา (2552) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาทักษะการอ่านและเขียนด้วยเทคนิค เอส คิว ไฟว์ อาร์ (SQ5R) การศึกษาครั้งนี้พบว่า 1) เทคนิค SQ5R ทำให้ความสามารถด้านการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียน (Overall Reading Comprehension) และความเข้าใจระดับตามตัวอักษร (Literal) ระดับตีความ (Reinterpretation) และระดับสรุปความ (Inference) เพิ่มสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.01$) 2) เทคนิค SQ5R ทำให้ความสามารถด้านการเขียนของนักเรียน (Writing Ability) เพิ่มสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.01$) 3) ความสามารถด้านการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจและความสามารถด้านการเขียนของนักเรียนมีความสัมพันธ์เชิงบวก ($r = .452, P < 0.01$) และ 4) ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อวิธีการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนด้วยเทคนิค เอส คิว ไฟว์ อาร์ (SQ5R) อยู่ในระดับมาก

จิตติกานต์ คำมะสอน (2558, น. 63) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้เทคนิคการสอนแบบ SQ5R ผ่านสื่อหนังสือพิมพ์ จากการวิจัยพบว่าผลการวิจัยการพัฒนาการอ่านภาษาอังกฤษอย่างมีวิจารณญาณโดยใช้เทคนิคการสอนแบบ SQ5R ผ่านสื่อหนังสือพิมพ์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 90.01/85.88 แสดงว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการสอนแบบ SQ5R ผ่านสื่อหนังสือพิมพ์ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ ผลคะแนนที่ได้จากการทดสอบความสามารถทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณโดยรวมก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มตัวอย่างปรากฏว่า คะแนนสอบหลังเรียนของนักเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าคะแนนก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัย และผลของคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามวัดความพึงพอใจ

ของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ5R ผ่านสื่อหนังสือพิมพ์ พบว่า มีค่าเฉลี่ยในภาพรวมเท่ากับ 4.33 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานในภาพรวมเท่ากับ .359 เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ประเมินค่า อยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่านักเรียนมีความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ5R ผ่านสื่อหนังสือพิมพ์

ปิยะนุช เลิศสถิตย์ (2560) ได้ศึกษาเรื่องการเปรียบเทียบผลการเรียนรู้และความพึงพอใจในการอ่านภาษาอังกฤษโดยใช้วิธีการสอนแบบ SQ5R และการสอนแบบปกติ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบผลการเรียนรู้ในการอ่านภาษาอังกฤษโดยใช้วิธีการสอนแบบ SQ5R และการสอนแบบปกติ 2) เปรียบเทียบความพึงพอใจของนักเรียนในการเรียนที่มีต่อใช้วิธีการสอนแบบ SQ5R และการสอนแบบปกติ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนบางบ่อวิทยาคม อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 2 ห้องเรียน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1) นักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยวิธี SQ5R มีผลสัมฤทธิ์ในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 2) นักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยวิธี SQ5R มีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

อุษาวดี ชุกกลิ่นหอม (2560, น. 61) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนแบบ SQ5R พบว่า 1) ความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หลังการจัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนแบบ SQ5R สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 2) ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนแบบ SQ5R ในภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด

สุกดาวัน ไชยะเสน (2561) ได้ศึกษาเรื่องผลของการใช้วิธี SQ5R เพื่อเพิ่มพูนการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักศึกษาลาว ระดับวิทยาลัยที่เรียนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ ผลการวิจัยพบว่า 1) ประสิทธิภาพของแผนการสอนโดยใช้วิธี SQ5R ในการเพิ่มพูนการอ่านเพื่อความเข้าใจมีค่าเท่ากับ 84.36/78.24 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 75/75 2) ผลคะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักศึกษาหลังเรียนด้วยวิธี SQ5R สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 3) ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนรู้การอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจโดยใช้วิธี SQ5R อยู่ในระดับพอใจมาก และ 4) ไม่พบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความคงทนในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักศึกษาหลังเรียนโดยวิธี SQ5R นั่นคือ นักศึกษามีความคงทนในการอ่านเพื่อความเข้าใจ

5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

มีงานวิจัยต่างประเทศที่เกี่ยวกับวิธีสอนอ่านแบบ SQ5R 1 เรื่อง ได้แก่

วิตต้า (Vitta, 2014) การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ประสิทธิผลของการสอนแบบ SQ5R ต่อความรู้เชิงแนวคิดและความคงทนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในการเรียนรู้ระบบสืบพันธุ์ของมนุษย์ วิธีนี้เป็นการทดลองที่ไม่รัดกุมโดยใช้ “การออกแบบการทดสอบก่อนโพสต์ใหม่หนึ่งกลุ่ม” โดยทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมปลายจำนวน 34 คน ในชั้นเรียนวิทยาศาสตร์ เกรด 11 ความรู้เกี่ยวกับมโนทัศน์ของนักเรียนที่รวบรวมโดยใช้เทคนิคการเติมแผนที่ความคิดเพิ่มขึ้นด้วย N-gain ของระบบสืบพันธุ์เพศชาย, ระบบสืบพันธุ์เพศหญิงและความผิดปกติของการสืบพันธุ์ของมนุษย์เท่ากับ 0.4, 0.3 และ 0.5 ตามลำดับ การวิจัยยังพบว่านักเรียนมีความคงทนในการเรียนรู้เป็นเลิศโดยมีระดับการทดสอบซ้ำเฉลี่ย 96% ประสิทธิภาพการเรียนรู้ผ่าน SQ5R ได้รับการพิสูจน์โดยมีผลการเรียนรู้เพิ่มขึ้น จากการทดสอบก่อนเรียนมีคะแนนเฉลี่ย 47.5 และการทดสอบหลังเรียนมีคะแนนเฉลี่ย 74.5 โดยมี N-gain ในระดับปานกลาง (0.5) ผลการตรวจสอบความเป็นไปได้ SQ5R พบว่า 90.2% ของนักเรียนได้ดำเนินการ SQ5R แล้ว จากการตอบแบบสอบถามของนักเรียนการใช้ SQ5R ทำให้นักเรียน 47.1% สนุกกับการเรียนรู้ นอกจากนี้ยังมีนักเรียน 94.2% บอกว่า SQ5R ช่วยให้พวกเขาเข้าใจแนวคิดของระบบสืบพันธุ์ของมนุษย์

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ผลการใช้วิธีสอนอ่านแบบ SQ5R ร่วมกับนิทานพื้นบ้านจังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่มีต่อความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มเครือข่ายสินปุน-ตาปี จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าตามลำดับขั้นตอนต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการวิจัย โดยใช้ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1.1 ประชากร

ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในกลุ่มเครือข่ายสินปุน-ตาปี อำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 11 โรงเรียน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 1 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนบ้านบางรูป อำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งได้จากการสุ่มแบบกลุ่ม ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 39 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีดังนี้

2.1.1 แผนการจัดการเรียนรู้การสอนอ่านโดยใช้วิธีสอนอ่านแบบ SQ5R ร่วมกับนิทานพื้นบ้านจังหวัดสุราษฎร์ธานี แบ่งเป็น 2 ประเภทคือ แผนเตรียมความพร้อม จำนวน 1 แผน ใช้เวลา

สอน 2 ชั่วโมง และแผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 16 แผน ใช้เวลาสอน 32 ชั่วโมง ซึ่งมีแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ เป็นแบบทดสอบหลังแผนการจัดการเรียนรู้ แผนละ 10 ข้อ มีทั้งหมด 16 แผน เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบมี 4 ตัวเลือก จำนวน 160 ข้อ

2.1.2 แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความก่อนเรียน เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบมี 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ และแบบทดสอบหลังเรียน เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบมี 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

2.1.3 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยใช้วิธีสอนอ่านแบบ SQ5R ร่วมกับนิทานพื้นบ้านจังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับจำนวน 15 ข้อ

2.2 การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

2.2.1 คัดเลือกนิทานพื้นบ้านจังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยมีวิธีดำเนินการดังนี้

1) ศึกษานิทานพื้นบ้านของจังหวัดสุราษฎร์ธานี จากวรรณกรรมพื้นบ้าน ที่มีผู้รวบรวมไว้ และเป็นเรื่องเล่าถ่ายทอดของจังหวัดสุราษฎร์ธานี ทั้งที่เป็นภาษาท้องถิ่น และที่เป็นภาษาไทยกลาง โดยการเลือกนิทานให้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียนซึ่ง เป็นเรื่องสั้นๆ เนื้อเรื่องสอดแทรกคุณธรรม ระวังไม่ซับซ้อน มีบทสนทนา และใช้ภาษาง่ายๆ ประโยคสั้นๆ และตัวละครไม่มากเกินไป โดยศึกษานิทานทั้งหมด จำนวน 30 เรื่อง

2) นำนิทานที่คัดเลือกไว้มาเรียบเรียงภาษา และเนื้อหาบางส่วนให้เหมาะสมโดยคำนึงถึงความเหมาะสมของเนื้อหา ความยากง่ายของเนื้อเรื่องและเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน

3) นำนิทานพื้นบ้านจังหวัดสุราษฎร์ธานีที่คัดเลือกไว้ จำนวน 30 เรื่อง เสนอผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านตรวจสอบหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความตรงและความสอดคล้องของนิทานพื้นบ้านจังหวัดสุราษฎร์ธานีในการนำไปใช้สอนอ่านจับใจความ ซึ่งได้นิทานจากการคัดเลือกของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 28 เรื่อง มีค่าดัชนีความสอดคล้อง 0.77-1.00

4) นำนิทานมาแก้ไขปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญในเรื่องการใช้คำและประโยคให้ถูกต้องเหมาะสม

5) นำนิทานพื้นบ้านจังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่ผ่านการคัดเลือกแล้ว ไปให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 30 คน อ่านแล้วให้คัดเลือกนิทานที่ชอบมากที่สุด คนละ 7 เรื่อง โดยได้นิทานที่นักเรียนชอบมากที่สุดจำนวน 23 เรื่อง ดังนี้

ตารางที่ 3.1 ผลการคัดเลือกนิทานพื้นบ้านจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ที่	นิทานเรื่อง	คิดเป็นร้อยละ
1	สี่เกลอ	40.00
2	ความลับปิดไม่มิด	36.67
3	แม่หมา	36.67
4	หอยทากกับม้า	36.67
5	คนชอบมีปัญญา	36.67
6	พญายอดน้ำ แม่ศรีขวัญทอง	36.67
7	นางนกไส้	36.67
8	เซตแดนโลก	33.33
9	ดีเพราะเมีย	33.33
10	หวงไว้ไม่ได้	33.33
11	โหรทายหนู	33.33
12	กรรมสนอง	33.33
13	ปัญญาอาสาเมีย	30.00
14	ตายายตัดฟัน	30.00
15	ช่างเผือก	30.00
16	เจ้าตักแตน	30.00
17	ลูกไม่รักดี	26.67
18	นกกระจาบ	23.33
19	ฮ่องวิเศษ	23.33
20	พิกุลทอง	20.00
21	ตาแขนปม	20.00
22	คบสั้วหน้าชนดีกว่าคบคนหน้าแห้ง	20.00
23	ลูกเต่า	20.00

6) นำนิทานพื้นบ้านจังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 23 เรื่อง ที่คัดเลือกแล้วไปดำเนินการ ดังนี้ 1) นำไปสร้างแบบฝึกหัดท้ายแผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 16 แผน โดยใช้นิทานแผนละ 1 เรื่อง รวม 16 เรื่อง 2) นำนิทานพื้นบ้านสุราษฎร์ธานี ไปสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านจับ

ใจความก่อนเรียน 3 เรื่อง และหลังเรียน 3 เรื่อง รวม 6 เรื่อง และ 3) นำนิทานพื้นบ้านจังหวัด สุราษฎร์ธานี 1 เรื่อง ไปใช้ในแผนเตรียมความพร้อมวิธีสอนอ่านแบบ SQ5R ร่วมกับนิทานพื้นบ้านจังหวัดสุราษฎร์ธานี

2.2.2 แผนการจัดการเรียนรู้ การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1) ศึกษาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อให้เข้าใจมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้ ดังนี้

สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด

ท 1.1 ป.4/3 อ่านเรื่องสั้นๆ ตามเวลาที่กำหนดและตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน

ท 1.1 ป.4/4 แยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน

ท 1.1 ป.4/5 คาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่านโดยระบุเหตุผลประกอบ

ท 1.1 ป.4/6 สรุปความรู้และข้อคิดจากเรื่องที่อ่านเพื่อนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน

ท 1.1 ป.4/7 อ่านหนังสือที่มีคุณค่าตามความสนใจอย่างสม่ำเสมอและแสดง ความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน

2) ศึกษาเอกสารทางวิชาการเกี่ยวกับแนวการอ่านจับใจความ ขั้นตอนจุดมุ่งหมาย วิธีสอนการอ่านจับใจความเพื่อนำ ไปใช้ในการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้

3) ศึกษาวิธีการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ จากเอกสารทางวิชาการต่างๆ ได้แก่ คู่มือครู คู่มือการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยและจัดทำกรอบแผนการ เรียนรู้ซึ่งในแต่ละแผนประกอบด้วย

(1) สาระสำคัญ

(2) จุดประสงค์การเรียนรู้

(3) สาระการเรียนรู้

(4) กิจกรรมการเรียนรู้

(5) สื่อการเรียนการสอน

(6) การวัดและประเมินผล

4) ศึกษาวิธีการ หลักการ ทฤษฎีและเทคนิคการสอนอ่านแบบ SQ5R

5) สร้างแผนการจัดการเรียนรู้โดย 1) จัดทำแผนเตรียมความพร้อม การใช้รูปแบบ การสอน SQ5R ร่วมกับนิทานพื้นบ้านจังหวัดสุราษฎร์ธานี 1 แผน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้นักเรียนเตรียม

ความพร้อมในเรียน 2) แผนการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ วิธีสอนอ่านแบบ SQ5R ร่วมกับนิทานพื้นบ้านจังหวัดสุราษฎร์ธานี 16 แผน

6) นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบรูปแบบและเนื้อหา ตลอดจนขอคำแนะนำมาปรับปรุงแก้ไข

7) นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสม ความสอดคล้องระหว่างเนื้อหา กับจุดประสงค์และกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง (Index of consistency : IOC)

8) ปรับปรุงแก้ไขแผนการจัดการเรียนรู้ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

9) นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้รับการแก้ไขปรับปรุงแล้ว ไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านบางใหญ่สินปุน อำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 30 คน เพื่อหาข้อบกพร่องเกี่ยวกับกิจกรรมที่ใช้ในการเรียนการสอน ความเหมาะสมของเวลาและลำดับขั้นการสอน

10) ปรับปรุงและจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องผลการใช้วิธีสอนอ่านแบบ SQ5R ร่วมกับนิทานพื้นบ้านจังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่มีต่อความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ฉบับสมบูรณ์ จัดพิมพ์ แล้วนำไปใช้ประกอบการจัดการเรียนรู้กับกลุ่มตัวอย่างเพื่อทำการศึกษาต่อไป

2.2.3 แบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านจับใจความ ดำเนินการดังนี้

1) ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเกี่ยวกับสาระการเรียนรู้ สาระที่ 1 การอ่านจับใจความ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เพื่อศึกษากรอบแนวคิด ความยากง่ายของเนื้อหา มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด แล้วนำมากำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างข้อสอบ

2) วิเคราะห์จุดประสงค์ และเนื้อหาแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นแล้ว ดำเนินการออกข้อสอบ ให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยศึกษาเทคนิคการออกข้อสอบจากเอกสารตำราต่าง ๆ

3) สร้างแบบทดสอบการอ่านจับใจความจากนิทานพื้นบ้านจังหวัดสุราษฎร์ธานี แบบทดสอบเป็นปรนัย 4 ตัวเลือก โดยแบ่งเป็นแบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านจับใจความก่อนเรียน 30 ข้อ และหลังเรียน 30 ข้อ รวม 60 ข้อ

4) นำแบบทดสอบที่ได้ไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข

5) นำเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบพิจารณาถึงรูปแบบการใช้ภาษา ความเที่ยงตรงในเนื้อหา โดยพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหาสาระและจุดประสงค์การเรียนรู้ ทั้งนี้ข้อคำถามที่ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ 3 ท่านมีความเห็นด้วยจึงจะนำไปใช้ได้

6) ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

7) นำแบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านจับใจความที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ เพื่อหาคุณภาพกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 30 คน แล้วนำผลคะแนนไปวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความยากง่าย (p) และค่าความเที่ยง ดังนี้

แบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านจับใจความก่อนเรียน ค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.31 - 0.88 ค่าความยาก (p) อยู่ระหว่าง 0.31- 0.75 และค่าความเที่ยง เท่ากับ 0.89

แบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านจับใจความหลังเรียน ค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.2 - 0.88 ค่าความยาก (p) อยู่ระหว่าง 0.38 - 0.75 และค่าความเที่ยง เท่ากับ 0.91

8) นำแบบทดสอบที่มีคุณภาพแล้ว ไปใช้วัดความสามารถการอ่านจับใจความกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

2.2.4 แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อวิธีสอนอ่านแบบ SQ5R ร่วมกับนิทานพื้นบ้านจังหวัดสุราษฎร์ธานี ดำเนินการดังนี้

1) ศึกษาเอกสาร ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ

2) สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อวิธีสอนอ่านแบบ SQ5R ร่วมกับนิทานพื้นบ้านจังหวัดสุราษฎร์ธานี 4 ด้าน ได้แก่ ด้านผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านบรรยากาศการเรียนการสอน มีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า (Rating Scale) เป็น 5 ระดับ คือ ระดับมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด จำนวน 15 ข้อ

3) นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อวิธีสอนอ่านแบบ SQ5R ร่วมกับนิทานพื้นบ้านจังหวัดสุราษฎร์ธานีเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบรูปแบบและความเหมาะสมข้อคำถาม แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

4) นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อวิธีสอนอ่านแบบ SQ5R ร่วมกับนิทานพื้นบ้านจังหวัดสุราษฎร์ธานีที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อพิจารณาประเมินความสอดคล้องระหว่างคำถามกับพฤติกรรมชี้วัดด้านความพึงพอใจ โดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ผลการประเมินมีความสอดคล้อง เท่ากับ 1.00

5) นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อวิธีสอนอ่านแบบ SQ5R ร่วมกับนิทานพื้นบ้านจังหวัดสุราษฎร์ธานี ไปทดลองใช้กับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนที่เป็นโรงเรียนเดียวกับที่ใช้ทดลองใช้แผนจัดการเรียนรู้ คือ โรงเรียนบ้านบางใหญ่สินปุน อำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 30 คน มีค่าความเที่ยง เท่ากับ 0.78

6) จัดพิมพ์แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อวิธีสอนอ่านแบบ SQ5R ร่วมกับนิทานพื้นบ้านจังหวัดสุราษฎร์ธานีฉบับสมบูรณ์ แล้วนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแผนการจัดการเรียนรู้วิธีสอนอ่านแบบ SQ5R ร่วมกับนิทานพื้นบ้านจังหวัดสุราษฎร์ธานี แบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านจับใจความ แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน และแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อวิธีสอนอ่านแบบ SQ5R ร่วมกับนิทานพื้นบ้านจังหวัดสุราษฎร์ธานีที่ผ่านการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญ ไปใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนบ้านบางรูป อำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 39 คน ซึ่งประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้วิธีสอนอ่านแบบ SQ5R ร่วมกับนิทานพื้นบ้านจังหวัดสุราษฎร์ธานีจำนวน 16 แผน จำนวน 6 สัปดาห์ ใช้เวลาสอนแผนละ 2 ชั่วโมง การเก็บข้อมูลเป็นไปตามลำดับดังนี้

ตารางที่ 3.2 ขั้นตอนการทดลอง

สัปดาห์	แผนการจัดการเรียนรู้	กิจกรรมดำเนินการทดลอง
1	-	ทดสอบก่อนเรียน
	-	สอนแผนเตรียม
	1	เรื่อง เขตแดนโลก
	2	เรื่อง ดีเพราะเมีย
2	3	เรื่อง หวงไว้ไม่ได้
	4	เรื่อง โจรทายนหนู
	5	เรื่อง กรรมสนอง
3	6	เรื่อง ปัญญาอาสาเมีย
	7	เรื่อง ตายายตัดฟัน
	8	เรื่อง ช้างเผือก
4	9	เรื่อง เจ้าตักแตน
	10	เรื่อง ลูกไม่รักดี
	11	เรื่อง นกกระจาบ
5	12	เรื่อง ช้องวิเศษ
	13	เรื่อง พิภูลทอง
	14	เรื่อง ตาแขนปม

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

สัปดาห์	แผนการจัดการเรียนรู้	กิจกรรมดำเนินการทดลอง
6	15	เรื่อง คบสัตรีหน้าชนดีกว่าคบคนหน้าแห้ง
	16	เรื่อง ลูกเต่า
	-	ทดสอบหลังเรียน
	-	ทำแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการสอน อ่านแบบ SQ5R ร่วมกับนิทานพื้นบ้านจังหวัด สุราษฎร์ธานี

จากนั้นทำการเก็บรวบรวมข้อมูล เรียบเรียงข้อมูลที่รวบรวมได้เตรียมวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูล โดยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ดังนี้

4.1 เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความระหว่างคะแนนก่อนเรียนกับหลังเรียน โดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการอ่านจับใจความ และการทดสอบค่าที

4.2 ศึกษาความพึงพอใจต่อวิธีสอนอ่านแบบ SQ5R ร่วมกับนิทานพื้นบ้านจังหวัดสุราษฎร์ธานี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้สถิติ คือ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยมีเกณฑ์ในการตัดสิน ดังนี้ (อรทัย บุญช่วย, 2544, น. 37)

คะแนนเฉลี่ย	แปลความหมาย
4.50 - 5.00	มีความพึงพอใจมากที่สุด
3.50 - 4.49	มีความพึงพอใจมาก
2.50 - 3.49	มีความพึงพอใจปานกลาง
1.50 - 2.49	มีความพึงพอใจน้อย
1.00 - 1.49	มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าที (t-test) และสถิติที่ใช้ในการหาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

5.1 ค่าร้อยละ

5.2 หาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) โดยใช้สูตรดังนี้ (พิสนุ พงศ์ศรี, 2550, น. 163)

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{n}$$

$\bar{x}$ หมายถึง ค่าเฉลี่ย

$\sum x$ หมายถึง ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่มตัวอย่าง

n หมายถึง จำนวนข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง

5.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรดังนี้ (พิสนุ พงศ์ศรี, 2550, น. 165-166)

$$S.D. = \sqrt{\frac{n\sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

$S.D.$ หมายถึง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน

n หมายถึง จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

$\sum x$ หมายถึง ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

$(\sum x)^2$ หมายถึง ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง

5.4 การทดสอบค่าที (t-test แบบ dependent) โดยใช้สูตร ดังนี้ (พิสนุ พงศ์ศรี, 2550, น. 174)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n\sum D^2 - (\sum D)^2}{n-1}}}$$

t หมายถึง ค่าสถิติที่จะใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤติเพื่อทราบความมีนัยสำคัญ

D หมายถึง ค่าผลต่างระหว่างคู่ขนาน

n หมายถึง จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

5.5 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ ประกอบด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์ KR-20 ค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบ (r) ค่าความยากง่ายของข้อสอบ (p) การหาความเที่ยง โดยมีรายละเอียด ดังนี้

5.5.1 ค่าความยากง่ายของข้อสอบ (p) โดยใช้สูตรการคำนวณ ดังนี้ (พิสนุ พงศ์ศรี, 2550, น. 183)

$$p = \frac{R}{N}$$

p หมายถึง ค่าความยาก
 R หมายถึง จำนวนคนตอบถูก
 N หมายถึง จำนวนคน

5.5.2 การหาค่าอำนาจจำแนก ใช้สูตร ดังนี้

$$r = \frac{R_H - R_L}{N}$$

r หมายถึง อำนาจจำแนก
 R_H หมายถึง จำนวนกลุ่มสูงที่ตอบถูก
 R_L หมายถึง จำนวนกลุ่มต่ำที่ตอบถูก
 n หมายถึง จำนวนคนในกลุ่มสูง หรือกลุ่มต่ำ

5.5.3 ค่าสัมประสิทธิ์ KR-20 โดยใช้สูตร (พิสนุ พงศ์ศรี, 2550, น. 180-181)

$$KR - 20 = \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{\sum pq}{S^2} \right]$$

เมื่อ $KR - 20$ หมายถึง สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
 k หมายถึง จำนวนข้อสอบ
 pq หมายถึง ผลคูณของสัดส่วนผู้ตอบข้อนั้นถูกกับสัดส่วนของผู้ตอบข้อนั้นผิด
 S^2 หมายถึง ความแปรปรวนของคะแนน

5.6 การหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (a - Coefficient) ของแบบสอบถามความพึงพอใจตามวิธีการของครอนบัค (Cronbach) (พิสนุ พงศ์วี, 2550, น. 290-291)

$$\alpha = \frac{K}{K-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S^2} \right]$$

เมื่อ α	แทน	สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น
K	แทน	จำนวนข้อของเครื่องมือวัด
$\sum S_i^2$	แทน	ผลรวมของความแปรปรวนของแต่ละข้อ
S^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรวม

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องผลการใช้วิธีสอนอ่านแบบ SQ5R ร่วมกับนิทานพื้นบ้านจังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่มีต่อความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มเครือข่ายสินปุน-ตาปี จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความ ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้วิธีสอนอ่านแบบ SQ5R ร่วมกับนิทานพื้นบ้านจังหวัดสุราษฎร์ธานี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ตอนที่ 2 การศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อวิธีสอนอ่านแบบ SQ5R ร่วมกับนิทานพื้นบ้านจังหวัดสุราษฎร์ธานี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้เกิดความเข้าใจในการแปลความหมาย และเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลให้ถูกต้อง ตลอดจนการสื่อความหมายที่ถูกต้องตรงกัน

N แทน จำนวนนักเรียน

$\bar{x}$ แทน คะแนนเฉลี่ย (Mean)

S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน (Standard Deviation)

t แทน ค่าสถิติที่จะใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤติเพื่อทราบความมีนัยสำคัญ

Df แทน ระดับชั้นของความเสรี

$\bar{D}$ แทน ค่าความต่าง

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทดลองสอนการอ่านจับใจความโดยใช้วิธีสอนอ่านแบบ SQ5R ร่วมกับนิทานพื้นบ้านจังหวัดสุราษฎร์ธานี ไปใช้กับนักเรียนที่เรียนวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน

39 คน

ตอนที่ 1 การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความ ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้วิธีสอนอ่านแบบ SQ5R ร่วมกับนิทานพื้นบ้านจังหวัดสุราษฎร์ธานี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ตารางที่ 4.1 ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านจับใจความ ก่อนเรียนและหลังเรียน จากการสอนอ่านจับใจความโดยใช้วิธีสอนอ่านแบบ SQ5R ร่วมกับนิทานพื้นบ้านจังหวัดสุราษฎร์ธานี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ความสามารถทางการเรียน	n	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{D}$	df	t	p
ก่อนเรียน	39	18.26	1.56				
หลังเรียน	39	26.21	1.34	7.95	38	63.69	.000*

* มีนัยยะสำคัญที่ระดับ $< .01$

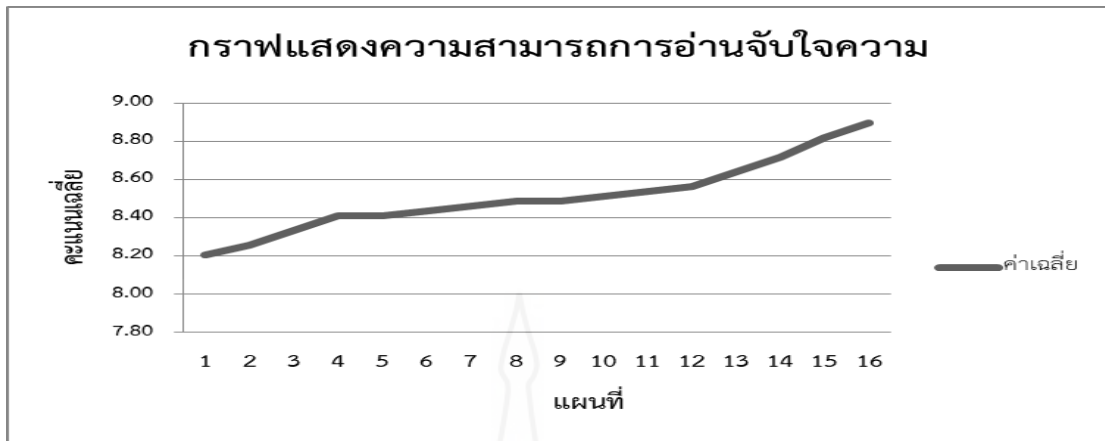
จากตารางที่ 4.1 พบว่านักเรียนมีความสามารถในการอ่านจับใจความ โดยใช้วิธีสอนอ่านแบบ SQ5R ร่วมกับนิทานพื้นบ้านจังหวัดสุราษฎร์ธานี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ในการสอนอ่านจับใจความ โดยใช้วิธีสอนอ่านแบบ SQ5R ร่วมกับนิทานพื้นบ้านจังหวัดสุราษฎร์ธานี ไปใช้กับนักเรียนที่เรียนวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หากพิจารณาคะแนนแบบฝึกหัดของนักเรียน ตั้งแต่แบบฝึกหัดที่ 1 ถึง 16 นักเรียนมีความสามารถในการอ่านจับใจความ จากคะแนนเต็ม 10 ปรากฏดังตารางที่ 4.2 ดังนี้

ตารางที่ 4.2 ความสามารถในการอ่านจับใจความ แต่ละแผนการจัดการเรียนรู้

แบบฝึกหัดท้ายเรื่องที่	ชื่อนิทาน	$\bar{X}$	S.D.
1	เรื่อง เขตแดนโลก	8.21	0.76
2	เรื่อง ดีเพราะเมีย	8.26	0.93
3	เรื่อง หวงไว้ไม่ได้	8.33	0.92
4	เรื่อง โจรทายนหนู	8.41	0.87
5	เรื่อง กรรมสนอง	8.41	0.81
6	เรื่อง ปัญญาอาสาเมีย	8.44	0.74
7	เรื่อง ตายายตัดพิน	8.46	0.75
8	เรื่อง ช่างเผือก	8.49	0.78
9	เรื่อง เจ้าตักแตน	8.49	0.81
10	เรื่อง ลูกไม่รักดี	8.51	0.90
11	เรื่อง นกกระจาบ	8.54	0.96
12	เรื่อง ช้องวิเศษ	8.56	0.90
13	เรื่อง พิกุลทอง	8.64	0.97
14	เรื่อง ตาแขนปม	8.72	0.96
15	เรื่อง คบสัตรีหน้าขนิดีกว่าคบคนหน้าแห่ง	8.82	0.98
16	เรื่อง ลูกเต่า	8.90	0.96
เฉลี่ยรวม		8.51	0.87

จากตารางที่ 4.2 พบว่าวิธีการอ่านจับใจความ โดยใช้วิธีสอนอ่านแบบ SQ5R ร่วมกับนิทานพื้นบ้านจังหวัดสุราษฎร์ธานี ไปใช้กับนักเรียนที่เรียนวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นพบว่า นักเรียนทั้ง 39 คน มีคะแนนจากการทำแบบฝึกหัดท้ายเรื่อง จากแผนการจัดการเรียนรู้ ทั้ง 16 แผน มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 8.51 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.87 และมีคะแนนพัฒนาสูงสุด ได้แก่ แบบฝึกหัดท้ายเรื่องที่ 16 เรื่องลูกเต่า มีค่าเฉลี่ย 8.90 รองลงมาได้แก่ แบบฝึกหัดท้ายเรื่องที่ 15 เรื่อง คบสัตรีหน้าขนิดีกว่าคบคนหน้าแห่ง มีค่าเฉลี่ย 8.82 และรองลงมาอีกได้แก่แบบฝึกหัดท้ายเรื่องที่ 14 เรื่อง ตาแขนปม มีค่าเฉลี่ย 8.72 ซึ่งข้อมูลจากตารางนำมาแสดงความสัมพันธ์เป็นกราฟ พบว่านักเรียนมีความสามารถในการอ่านจับใจความเพิ่มขึ้น ซึ่งสามารถแสดงเป็นกราฟได้ ดังนี้

ภาพที่ 4.1 แสดงความสามารถการอ่านจับใจความ

การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความก่อนและหลังเรียน โดยใช้วิธีสอนอ่านแบบ SQ5R ร่วมกับนิทานพื้นบ้านจังหวัดสุราษฎร์ธานี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความก่อนและหลังเรียน โดยใช้วิธีสอนอ่านแบบ SQ5R ร่วมกับนิทานพื้นบ้านจังหวัดสุราษฎร์ธานี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน ปรากฏดังตารางที่ 4.3 ดังนี้

ตารางที่ 4.3 คะแนนการอ่านจับใจความ ก่อนเรียนและหลังเรียนเป็นรายบุคคล

คนที่	คะแนนทดสอบก่อนเรียน	คะแนนทดสอบหลังเรียน	คะแนนพัฒนา ($\bar{D}$)
1	17	25	8
2	18	26	8
3	17	24	7
4	19	27	8
5	18	27	9
6	17	25	8
7	19	27	8
8	18	25	7
9	19	26	7
10	18	26	8
11	15	24	9
12	18	27	9

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

คนที่	คะแนนทดสอบก่อนเรียน	คะแนนทดสอบหลังเรียน	คะแนนพัฒนา ($\bar{D}$)
13	17	26	9
14	17	25	8
15	14	23	9
16	19	26	7
17	17	26	9
18	16	25	9
19	19	27	8
20	18	26	8
21	21	28	7
22	22	29	7
23	18	26	8
24	19	26	7
25	20	27	7
26	21	29	8
27	18	26	8
28	17	26	9
29	17	25	8
30	17	25	8
31	18	25	7
32	19	27	8
33	19	28	9
34	20	28	8
35	19	26	7
36	20	28	8
37	20	27	7
38	19	28	9
39	18	25	7
เฉลี่ย	18.26	26.21	7.95

จากตารางที่ 4.3 พบว่า คะแนนการอ่านจับใจความ ก่อนเรียนได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 18.26 และ หลังเรียนได้คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 26.21 ค่าคะแนน มีค่าความแตกต่างเฉลี่ยเท่ากับ 7.95

ตอนที่ 2 การศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อวิธีสอนอ่านแบบ SQ5R ร่วมกับนิทานพื้นบ้าน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ผลการศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อวิธีสอนอ่านแบบ SQ5R ร่วมกับนิทานพื้นบ้านจังหวัดสุราษฎร์ธานี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.4 การศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อวิธีสอนอ่านแบบ SQ5R ร่วมกับนิทานพื้นบ้านจังหวัดสุราษฎร์ธานี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 39 คน

รายการที่ประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
ด้านครูผู้สอน			
1. ครูใช้คำถามกระตุ้นในกิจกรรมการเรียนการสอนทำให้นักเรียนเข้าใจการอ่านจับใจความมากขึ้น	4.00	0.93	มาก
2. ครูคอยแนะนำ และเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามเมื่อไม่เข้าใจ ทำให้นักเรียนเข้าใจได้มากขึ้น	4.79	0.40	มากที่สุด
ด้านผู้เรียน			
3. นักเรียนมีความสามารถในการอ่านจับใจความมากขึ้นเมื่อเรียนด้วยวิธีนี้	4.44	0.84	มาก
4. นักเรียนมีความสุขในการเรียน	4.54	0.84	มากที่สุด
5. นักเรียนชอบรูปแบบการสอนด้วยวิธีนี้	4.36	0.92	มาก
ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน			
6. การอ่านอย่างคร่าวๆ ทำให้รู้ภาพรวมของเรื่อง	4.33	0.83	มาก
7. การตั้งคำถามจากเรื่องที่อ่าน ทำให้เข้าใจเรื่องได้มากขึ้น	4.59	0.71	มากที่สุด
8. การอ่านซ้ำอีกรอบอย่างละเอียด ทำให้สามารถสรุปใจความของเรื่องที่อ่านได้ดีขึ้น	4.62	0.58	มากที่สุด
9. การจดบันทึกใจความสำคัญ ทำให้สามารถสรุปจับใจความได้ดีขึ้น	4.33	0.86	มาก

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

รายการที่ประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
10. การนำเสนอผลงาน โดยเล่าสรุปเรื่อง ทำให้จับใจความได้ดีขึ้น	4.54	0.78	มากที่สุด
11. การทบทวนโดยการอ่านซ้ำอย่างรวดเร็ว ทำให้จับใจความได้ดีขึ้น	4.26	0.95	มาก
12. การร่วมกันวิเคราะห์ วิจารณ์ แสดงความคิดเห็นทำให้เข้าใจได้ชัดยิ่งขึ้น	4.59	0.71	มากที่สุด
ด้านบรรยากาศการเรียนการสอน			
13. บรรยากาศการเรียนทำให้ นักเรียนมีความสนุกสนาน อยากร่วมกิจกรรม	4.69	0.46	มากที่สุด
14. นักเรียนมีความอิสระในการเรียน สามารถแสดงความคิดเห็นได้เต็มที่	4.36	0.86	มาก
15. บรรยากาศในห้องเรียนมีความเป็นกันเอง ได้ทำงานเป็นกลุ่มทำให้ชอบเรียนมากขึ้น	4.62	0.49	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม	4.47	0.74	มาก

จากตารางที่ 4.4 พบว่า นักเรียนจำนวน 39 คน มีความพึงพอใจต่อวิธีการสอนอ่านแบบ SQ5R ร่วมกับนิทานพื้นบ้านจังหวัดสุราษฎร์ธานี มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.47 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.74 มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายการ พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด 8 รายการ ได้แก่ 1) ครูคอยแนะนำ และเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามเมื่อไม่เข้าใจ ทำให้นักเรียนเข้าใจได้มากขึ้น มีค่าเฉลี่ย 4.79 อยู่ในลำดับสูงสุด รองลงมา ได้แก่ 2) บรรยากาศการเรียนทำให้ นักเรียนมีความสนุกสนาน อยากร่วมกิจกรรม มีค่าเฉลี่ย 4.69 3) บรรยากาศในห้องเรียนมีความเป็นกันเอง ได้ทำงานเป็นกลุ่มทำให้ชอบเรียนมากขึ้น มีค่าเฉลี่ย 4.62 4) การอ่านความซ้ำอีกรอบอย่างละเอียด ทำให้สามารถสรุปใจความของเรื่องที่อ่านได้ดีขึ้น มีค่าเฉลี่ย 4.62 5) การตั้งคำถามจากเรื่องที่อ่าน ทำให้เข้าใจเรื่องได้มากขึ้น มีค่าเฉลี่ย 4.59 6) การร่วมกันวิเคราะห์ วิจารณ์ แสดงความคิดเห็นทำให้เข้าใจได้ชัดยิ่งขึ้น มีค่าเฉลี่ย 4.59 7) นักเรียนมีความสุขในการเรียน มีค่าเฉลี่ย 4.54 และ 8) การนำเสนอผลงาน โดยเล่าสรุปเรื่อง ทำให้จับใจความได้ดีขึ้น มีค่าเฉลี่ย 4.54

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ผลการใช้วิธีสอนอ่านแบบ SQ5R ร่วมกับนิทานพื้นบ้านจังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่มีต่อความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เครือข่ายสินปุน-ตาปี จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้สรุปการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1.1.1 เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้วิธีสอนอ่านแบบ SQ5R ร่วมกับนิทานพื้นบ้านจังหวัดสุราษฎร์ธานี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

1.1.2 ศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อวิธีสอนอ่านแบบ SQ5R ร่วมกับนิทานพื้นบ้านจังหวัดสุราษฎร์ธานี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

1.2 สมมติฐานของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้ตั้งสมมติฐาน ดังนี้

1.2.1 ความสามารถในการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทยโดยใช้วิธีสอนอ่านแบบ SQ5R ร่วมกับนิทานพื้นบ้านจังหวัดสุราษฎร์ธานี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

1.2.2 ความพึงพอใจของนักเรียนในการเรียนเรื่อง ผลการใช้วิธีสอนอ่านแบบ SQ5R ร่วมกับนิทานพื้นบ้านจังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่มีต่อความสามารถในการอ่านจับใจความและความพึงพอใจในการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 อยู่ในระดับมาก

1.3 วิธีดำเนินการวิจัย

1.3.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในกลุ่มเครือข่ายสินปุน-ตาปี อำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 11 โรงเรียน

1.3.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 1 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนบ้านบางรูป อำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งได้จากการสุ่มแบบกลุ่ม กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 39 คน

1.3.3 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1) ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ได้แก่ วิธีสอนอ่านแบบ SQ5R ร่วมกับนิทานพื้นบ้านจังหวัดสุราษฎร์ธานี

2) ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่ ความสามารถในการอ่านจับใจความและความพึงพอใจที่มีต่อวิธีสอนอ่านแบบ SQ5R ร่วมกับนิทานพื้นบ้านจังหวัดสุราษฎร์ธานี

1.3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1) แผนการจัดการเรียนรู้การสอนอ่านโดยใช้วิธีสอนอ่านแบบ SQ5R ร่วมกับนิทานพื้นบ้านจังหวัดสุราษฎร์ธานี แบ่งเป็น 2 ประเภทคือ แผนเตรียมความพร้อม จำนวน 1 แผน ใช้เวลาสอน 2 ชั่วโมง และแผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 16 แผน ใช้เวลาสอน 32 ชั่วโมง ซึ่งมีแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ เป็นแบบทดสอบหลังแผนการจัดการเรียนรู้ แผนละ 10 ข้อ มีทั้งหมด 16 แผน เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบมี 4 ตัวเลือก จำนวน 160 ข้อ

2) แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความก่อนเรียน เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบมี 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ และแบบทดสอบหลังเรียน เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบมี 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

3) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยใช้วิธีสอนอ่านแบบ SQ5R ร่วมกับนิทานพื้นบ้านจังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับจำนวน 15 ข้อ

1.3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นต่อไปนี้

1) นำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความโดยใช้วิธีสอนอ่านแบบ SQ5R ร่วมกับนิทานพื้นบ้านจังหวัดสุราษฎร์ธานีก่อนเรียนไปทดสอบกับนักเรียน

2) เตรียมความพร้อมโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้การสอนอ่านจับใจความโดยใช้วิธีสอนอ่านแบบ SQ5R ร่วมกับนิทานพื้นบ้านจังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 1 แผน จำนวน 2 ชั่วโมง

3) ดำเนินการสอนตามแผนที่ 1-16 ใช้เวลาสอนแผนละ 2 ชั่วโมง ดำเนินการสอนโดยใช้วิธีสอนอ่านแบบ SQ5R ร่วมกับนิทานพื้นบ้านจังหวัดสุราษฎร์ธานี และทำแบบฝึกหัดแผนละ 10 ข้อ

4) นำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความโดยใช้วิธีสอนอ่านแบบ SQ5R ร่วมกับนิทานพื้นบ้านจังหวัดสุราษฎร์ธานีหลังเรียนไปทดสอบกับนักเรียน โดยให้นักเรียนอ่านเรื่องทั้งหมด 3 เรื่อง แล้วทำแบบทดสอบเรื่องละ 10 ข้อ รวม 30 ข้อ

1.3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ดังนี้

- 1) รวบรวมข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า T-test
- 2) วิเคราะห์หาคุณภาพของแบบทดสอบรายข้อ หาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r)
- 3) หาความเที่ยงของแบบทดสอบ โดยใช้สูตร KR-20
- 4) เปรียบเทียบคะแนนของนักเรียนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความก่อนและหลังการเรียน
- 5) วิเคราะห์ผลการอ่านจับใจความเมื่อเทียบกับเกณฑ์
- 6) หาคุณภาพของแบบสอบถามวัดความพึงพอใจตามวิธีการของครอนบัก

1.4 ผลการดำเนินการวิจัย สรุปได้ดังนี้

จากการพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความโดยใช้วิธีสอนอ่านแบบ SQ5R ร่วมกับนิทานพื้นบ้านจังหวัดสุราษฎร์ธานี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปรากฏผลดังนี้

1.4.1 ความสามารถในการอ่านจับใจความก่อนและหลังเรียน โดยใช้วิธีสอนอ่านแบบ SQ5R ร่วมกับนิทานพื้นบ้านจังหวัดสุราษฎร์ธานี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1.4.2 การอ่านจับใจความ โดยใช้วิธีสอนอ่านแบบ SQ5R ร่วมกับนิทานพื้นบ้านจังหวัดสุราษฎร์ธานีไปใช้กับนักเรียนที่เรียนวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นพบว่า นักเรียนทั้ง 39 คน มีคะแนนจากการทำแบบฝึกหัดท้ายเรื่อง จากแผนการจัดการเรียนรู้ ทั้ง 16 แผน มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 8.51 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.87 และมีคะแนนพัฒนาสูงสุดได้แก่ แบบฝึกหัดท้ายเรื่องที่ 16 เรื่องลูกเต๋า มีค่าเฉลี่ย 8.90 รองลงมาได้แก่แบบฝึกหัดท้ายเรื่องที่ 15 เรื่อง คบสัตว์หน้าชนิดกว่า คบคนหน้าแห่งมีค่าเฉลี่ย 8.82 และรองลงมาอีกได้แก่ เรื่อง ตาแขนปม มีค่าเฉลี่ย 8.72

1.4.3 ผลการศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อวิธีสอนอ่านแบบ SQ5R ร่วมกับนิทานพื้นบ้านจังหวัดสุราษฎร์ธานี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.47 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.74 มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

2. อภิปรายผล

จากการดำเนินการศึกษาผลการใช้วิธีสอนอ่านแบบ SQ5R ร่วมกับนิทานพื้นบ้านจังหวัดสุราษฎร์ธานีที่มีต่อความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เครือข่ายสินปุน-ตาปี จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลของการศึกษาสามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

2.1 ผลการศึกษาพบว่า ความสามารถในการอ่านจับใจความก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้วิธีสอนอ่านแบบ SQ5R ร่วมกับนิทานพื้นบ้านจังหวัดสุราษฎร์ธานี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อุษาวดี ชุกกลิ่นหอม (2560) ความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หลังการจัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนแบบ SQ5R สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับจิตติกานต์ คำมะสอน (2558) ที่ว่าผลคะแนนที่ได้จากการทดสอบความสามารถทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณโดยรวมก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มตัวอย่างปรากฏว่า คะแนนสอบหลังเรียนของนักเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าคะแนนก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัย รวมทั้งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปิยะนุช เลิศสถิตย์ (2560) พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยใช้วิธีการสอนแบบ SQ5R สูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้วิธีการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

การที่นักเรียนสามารถทำคะแนนหลังเรียนได้มากกว่าก่อนเรียน จากการวิจัยพบว่า นิทานพื้นบ้านจังหวัดสุราษฎร์ธานีที่นำมาใช้เนื้อหาที่น่าสนใจ มีการดำเนินเรื่องที่ชวนติดตามและเป็นเรื่องใกล้ตัวนักเรียนและมีการเรียงลำดับจากง่ายไปยาก ประกอบกับนักเรียนได้ผ่านการฝึกซ้ำๆ ตั้งแต่แบบฝึกหัดแรกมาจนเกิดความชำนาญและเกิดทักษะในการอ่านจับใจความเพิ่มขึ้น จากการพิจารณาคะแนนการทำแบบฝึกหัดท้ายเรื่อง พบว่าจากแผนการจัดการเรียนรู้ ทั้ง 16 แผนมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 8.51 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.87และมีคะแนนพัฒนาสูงสุด ได้แก่ แบบฝึกหัดท้ายเรื่องที่ 16 เรื่องลูกเต๋ามีค่าเฉลี่ย 8.90 รองลงมา ได้แก่ แบบฝึกหัดท้ายเรื่องที่ 15 เรื่อง คบสัตว์หน้าขนดีกว่าคบคนหน้าแห้ง มีค่าเฉลี่ย 8.82 และรองลงมาอีก ได้แก่ เรื่อง ตาแขนงมีค่าเฉลี่ย 8.72 ซึ่งสอดคล้องกับสุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2545) กล่าวสรุปได้ว่า การฝึกหัดหรือกระทำบ่อย ๆ ด้วยความเข้าใจ จะทำให้การเรียนรู้มั่นคงถาวร ซึ่งส่งผลต่อพัฒนาการความสามารถในการอ่านจับใจความของผู้เรียน จากการวิจัยจะพบว่าคะแนนแบบฝึกที่ 1 มีคะแนนน้อยที่สุด และนักเรียนค่อย ๆ ทำคะแนนเพิ่มขึ้นมาเป็นลำดับ

2.2 ผลการศึกษาคความพึงพอใจที่มีต่อวิธีสอนอ่านแบบ SQ5R ร่วมกับนิทานพื้นบ้านจังหวัดสุราษฎร์ธานี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากการตอบแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนจำนวน 39 คน ในรายการประเมินทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านบรรยากาศการเรียนการสอน พบว่ามีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.47 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.74 นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายการ พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด 8 รายการ ได้แก่ 1) ครูคอยแนะนำ และเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามเมื่อไม่เข้าใจ ทำให้นักเรียนเข้าใจได้มากขึ้น มีค่าเฉลี่ย 4.79 อยู่ในลำดับสูงสุด รองลงมา ได้แก่ 2) บรรยากาศการเรียนทำให้นักเรียนมีความสนุกสนาน อยากร่วมกิจกรรม มีค่าเฉลี่ย 4.69 3) บรรยากาศในห้องเรียนมีความเป็นกันเอง ได้ทำงานเป็นกลุ่มทำให้ชอบเรียนมากขึ้น มีค่าเฉลี่ย 4.62 4) การอ่านซ้ำอีกรอบอย่างละเอียด ทำให้

สามารถสรุปใจความของเรื่องได้อ่านได้ดีขึ้น มีค่าเฉลี่ย 4.62 5) การตั้งคำถามจากเรื่องได้อ่าน ทำให้เข้าใจเรื่องได้มากขึ้น มีค่าเฉลี่ย 4.59 6) การร่วมกันวิเคราะห์ วิเคราะห์ แสดงความคิดเห็นทำให้เข้าใจได้ชัดยิ่งขึ้น มีค่าเฉลี่ย 4.59 7) นักเรียนมีความสุขในการเรียน มีค่าเฉลี่ย 4.54 และ 8) การนำเสนอผลงาน โดยเล่าสรุปเรื่อง ทำให้จับใจความได้ดีขึ้น มีค่าเฉลี่ย 4.54 ทั้งนี้เป็นเพราะว่า วิธีสอนอ่านแบบ SQ5R ร่วมกับนิทานพื้นบ้านจังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นกิจกรรมการเรียนการสอนที่ผู้วิจัยสร้างบรรยากาศที่เป็นกันเองแก่ผู้เรียน ทำให้นักเรียนมีความสุขสนุกสนานอยากร่วมกิจกรรม มีการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม เป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำงานกับผู้อื่น ช่วยกันคิดช่วยกันระดมสมอง แสดงความคิดเห็น ทำให้นักเรียนรู้สึกมีความสุขในการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ฌอนอมจิตร สังข์จรรยา (2552) ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อวิธีสอนเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนด้วยเทคนิค เอส คิว ไฟว์ อาร์ (SQ5R) อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ จิตติกานต์ คำมะสอน (2558) ผลของคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามวัดความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ5R ผ่านสื่อหนังสือพิมพ์ พบว่า ได้ค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1.1 ครูต้องวางแผนการใช้เวลาสอนให้เหมาะสม เนื่องจากวิธีสอนอ่านแบบ SQ5R ร่วมกับนิทานพื้นบ้านจังหวัดสุราษฎร์ธานีการอ่านมีทั้งหมด 7 ขั้นตอน ทำให้ใช้เวลามากกว่าที่กำหนดไว้

3.1.2 ครูจะต้องเตรียมตัวให้พร้อม โดยศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับรูปแบบการสอนให้เข้าใจอย่างชัดเจน และเตรียมสื่อ อุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้พร้อมเพื่อให้การเรียนการสอนเป็นไปตามลำดับขั้นตอน

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนที่มีความสามารถในการเรียนที่แตกต่างกัน คือ สูง ปานกลาง และต่ำ โดยใช้นิทานพื้นบ้านที่มีความยากง่ายต่างกันตามความสามารถในการเรียนของนักเรียน

3.2.2 ควรพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการอ่านจับใจความให้เป็นสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เพื่อเพิ่มความน่าสนใจ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กนกวรรณ ศรีชุมพวง. (2550). ผลการสอนโดยใช้นิทานพื้นบ้านภาคใต้ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนประชาวิทยา จังหวัดตรัง. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). นิทานพื้นบ้านและตำนาน. กรุงเทพฯ: ครูสภา.
- กานต์มณี ศักดิ์เจริญ. (2546). กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน. กรุงเทพฯ: ครูสภาลาดพร้าว.
- กิ่งแก้ว อรรถการ. (ม.ป.ป.). คติชนวิทยา. กรุงเทพฯ: ครูสภาลาดพร้าว.
- ขวัญชนก นัยเจริญ. (2557). การวิเคราะห์ภาพสะท้อนค่านิยมของไทยจากนิทานพื้นบ้าน. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 6(33), 18.
- จิตติกันต์ คำมะสอน. (2558). การพัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้เทคนิคการสอนแบบ SQ5R ผ่านสื่อหนังสือพิมพ์. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- จิตตินันท์ เตชะคุปต์. (2543). จิตวิทยาการบริหารอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จูไรรัตน์ ลักษณะศิริ และบาหยัน อิมสำราญ. (2547). การใช้ภาษาไทย. กรุงเทพฯ : โครงการตำราและหนังสือคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ฉวีวรรณ คูหาภินันท์. (2542). การอ่านและการส่งเสริมการอ่าน. กรุงเทพฯ: โสภณการพิมพ์.
- ฐะปะนีย์ นาครทรรพ. (2552). การสอนภาษาไทยขั้นพื้นฐานระดับประถมศึกษา. นนทบุรี: ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- ณัฐพันธ์ เขจรนันท์. (2551). พฤติกรรมองค์กร. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดยูเคชั่น.
- ดวงใจ ไทยอุบุญ. (2550). ทักษะการเขียนภาษาไทย. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ถนอมจิตร สังข์จรูญ. (2552). การพัฒนาทักษะการอ่านและเขียนด้วยเทคนิค เอส คิว ไฟว์ อาร์ SQ5R. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, ปัตตานี.
- ธวัช ปุณโณทก. (2552). นิทานพื้นบ้าน. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.
- นพดล จันท์เพ็ญ. (2553). หลักการใช้ภาษาไทย. กรุงเทพฯ: เจเนซิว มีเดียคอม.
- นลินี บำเรอราช. (2545). การสอนอ่าน. ชลบุรี: ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- บันลือ พฤกษ์วัน. (2545). แนวพัฒนาการอ่านเร็ว คิดเป็น. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

- บุญเรียง ขจรศิลป์. (2539). *วิธีวิจัยทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์.
 _____ . (2549). *สถิติวิจัย*. นนทบุรี: พีเอส.พรินท์.
- ประคอง นิมมานเหมินท์. (2545). *นิทานพื้นบ้านศึกษา*. กรุงเทพฯ: โครงการตำราคณะอักษรศาสตร์
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประยูร ทรงศิลป์. (2542). *การศึกษาวิเคราะห์ตำนานและนิทานพื้นบ้านเขมรภาคที่ 1-9*. กรุงเทพฯ:
 ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏธนบุรี.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). *จิตวิทยาการบริหารงานบุคคล*. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพฯ.
- ปิยะนุช เลิศสถิตย์. (2560). *การเปรียบเทียบผลการเรียนรู้และความพึงพอใจในการอ่านภาษาอังกฤษโดยใช้
 วิธีการสอนแบบ SQ5R และการสอนแบบปกติ*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร
 มหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพฯ.
- ผาสุก มุทธเมธา. (2540). *คติชาวบ้านกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต*. กรุงเทพฯ: ต้นอ้อ แกรมมี่.
- พิสนุ ฟองศรี. (2550). *วิจัยทางการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: พอเพอร์ดี.
- พิสมัย กองธรรม. (2552). *ผลการเรียนแบบร่วมมือแบบ ซี ไอ อาร์ ซี ผสมผสานกับวิธีซินเนคติกส์ต่อ
 ความสามารถในการอ่านจับใจความและการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา
 ปีที่ 6*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏ-
 อุดรธานี, อุดรธานี.
- ภนิดา ชัยปัญญา. (2541). *การวัดความพึงพอใจ*. กรุงเทพฯ: แสงอักษร.
- ภิญญาพร นิตยะประภา. (2534). *การผลิตหนังสือสำหรับเด็ก*. กรุงเทพฯ: โอ เอส พรินต์ติ้งเฮาส์.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ:
 ราชบัณฑิตยสถาน.
- ละออ คันธวงศ์. (2551). *ผลการใช้กิจกรรมพัฒนาการอ่านเพื่อความเข้าใจด้วยนิทานพื้นบ้านสำหรับ
 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์).
 มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง, ลำปาง.
- วาสนา เกตุภาค. (2521). *คติชาวบ้าน*. กรุงเทพฯ: สหสยามพัฒนา.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2541). *กระบวนการค้นคว้าใหม่ : การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาศักยภาพของบุคคล*. กรุงเทพฯ:
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- วิเชียร เกษประทุม. (2550). *นิทานพื้นบ้าน เพื่อสร้างนิสัยรักการอ่านสำหรับเด็กและเยาวชน*. กรุงเทพฯ:
 พัฒนาศึกษา.
- วิภาวรรณ ไกรคุ้ม. (2552). *สอนอ่านจับใจความตามสไตส์คุณ*. *วารสารวิชาการ*, 12,4, 25-29.
- วิเศษณ์ ชาญประโดน. (2555). *ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : ทริปเพิ้ล เอ็ดดูเคชั่น.

- สร้อยตระกูล (ติวยานนท์) อรรถมานะ. (2550). *พฤติกรรมองค์การ ทฤษฎีและการประยุกต์*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุกดาวัน ไชยะเสน. (2561). *ผลของการใช้วิธี SQ5R เพื่อเพิ่มพูนการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักศึกษาลวระดับวิทยาลัยที่เรียนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, บุรีรัมย์.
- สุคนธ์ สีนพานนท์. (2545). *การจัดการกระบวนการเรียนรู้ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2545). *หลักและวิธีสอนอ่านภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- _____. (2554). *กลวิธีเพื่อการเรียนการสอนการอ่านในระดับประถมศึกษา*. ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาไทย*. (หน่วยที่ 5). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัย-ธรรมมาธิราช.
- สุป็น ราสุวรรณ. (2540). *ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารความขัดแย้งของผู้บริหาร โรงเรียนกับความพึงพอใจของครู สังกัดสำนักงานการประถม ศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด*. กรุงเทพฯ: ฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ไทย.
- สุรางค์ ไคว์ตระกูล. (2553). *จิตวิทยาการศึกษา*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อนงก สุวรรณบัณฑิต และภาสกร อุดลพัฒน์กิจ. (2548). *จิตวิทยาการบริการ (Service Psychology Comprehension Strategies and Trend)*. กรุงเทพฯ: เพรส แอนด์ ดีไซน์.
- อรทัย บุญช่วย. (2544). *ความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อุษาวดี ชุกกลิ่นหอม. (2560). *การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนแบบ SQ5R*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.
- Frances Rivan. (2017). The Application of Learning Model SQ4R (Survey, Question, Read, Reflect, Recite, Review) can Increase Activeness and Learning Outcomes of Student. *Jurnal Pendidikan Bisnis & Manajemen*, 3(1).
- Pauk, W. (1997). *SQ5R Study Technique*. Recived from: <http://www.mhhe.com/cls/psy/ch07/sq5r.mhtml>.
- Vitta Yaumul Hikmawati, Nuryani Y.Rustaman and Saefudin. (2014). EFEKTIVITAS SQ5R TERHADAP PENGETAHUAN KONSEPTUAL DAN RETENSI SISWA SMAPADA PEMBELAJARAN SISTEM REPRODUKSI MANUSIA. *Journal Pengajaran MIPA*, 19(2), 199-205.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

ที่ ศธ 0522.16 (บ)/

สาขาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

วันที่ 28 พฤษภาคม 2560

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน .....

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ชุด

ด้วย นางสาวกณนิฐา ไกรนรา นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน วิชาเอก ภาษาไทย สาขาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ผลการใช้วิธีสอนอ่านแบบ SQ5R ร่วมกับนิทานพื้นบ้านจังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่มีต่อความสามารถในการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มเครือข่ายสินปุน-ตาปี จังหวัดสุราษฎร์ธานี ตามโครงการวิทยานิพนธ์ที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะรวบรวมข้อมูล และได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านนิทานพื้นบ้านจังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบ และให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่นๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0 2504 8505

โทรสาร 0 2533 566-7

เบอร์โทรนักศึกษา 089 511 3656

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทย

1. นางยุพิน ปรีดาศักดิ์

ครูชำนาญการ โรงเรียนวัดบางก่ายาน อำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

วุฒิทางการศึกษา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการสอนภาษาไทย

มหาวิทยาลัยรามคำแหง

2. นางชดา俞 ขวัญเมือง

ครูชำนาญการ โรงเรียนบ้านควนนิยม อำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

วุฒิทางการศึกษา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน วิชาเอกภาษาไทย

มหาวิทยาลัยทักษิณ

3. นางอารีย์ พรหมปลัด

ครูชำนาญการ โรงเรียนบ้านนาทุ่งโพธิ์ อำเภอกงหรา จังหวัดพัทลุง

วุฒิทางการศึกษา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน วิชาเอกภาษาไทย

มหาวิทยาลัยทักษิณ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญด้านวัดผลประเมินผล

1. นายสุภากร นามสนธิ์

ครูชำนาญการ โรงเรียนบ้านบางรูป อำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

วุฒิทางการศึกษา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดผลและประเมินผลการศึกษา

มหาวิทยาลัยรามคำแหง

2. นางสาวกัญญาณัฐ ธงศรี

ครูชำนาญการ โรงเรียนราชประชาสมาสัย ฝ่ายมัธยม รัชดาภิเษก อำเภอพระประแดง

จังหวัดสมุทรปราการ

วุฒิทางการศึกษา ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดผลและประเมินผลการศึกษา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3. นายกรวิษณุ ทิพย์สุขุม

ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนสตรีทุ่งสง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช

วุฒิทางการศึกษา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการวัดและประเมินผลทางการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญด้านนิทานพื้นบ้านจังหวัดสุราษฎร์ธานี**1. นายประดิษฐ์ สัมผล**

สถานที่ทำงาน 24 หมู่ 7 ตำบลสินเจริญ อำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี
วุฒิทางการศึกษา ประกาศนียบัตรประโยคครูพิเศษมัธยม วิทยาลัยพลศึกษาชุมพร

2. นายสุเมธ เดชะ

สถานที่ทำงาน 88 หมู่ 4 ตำบลบ้านส้อง อำเภอเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
วุฒิทางการศึกษา ครุศาสตรบัณฑิต สาขาจิตวิทยาและการแนะแนว
วิทยาลัยครุนครศรีธรรมราช

3. นางอนุษา ศิลปวิศาล

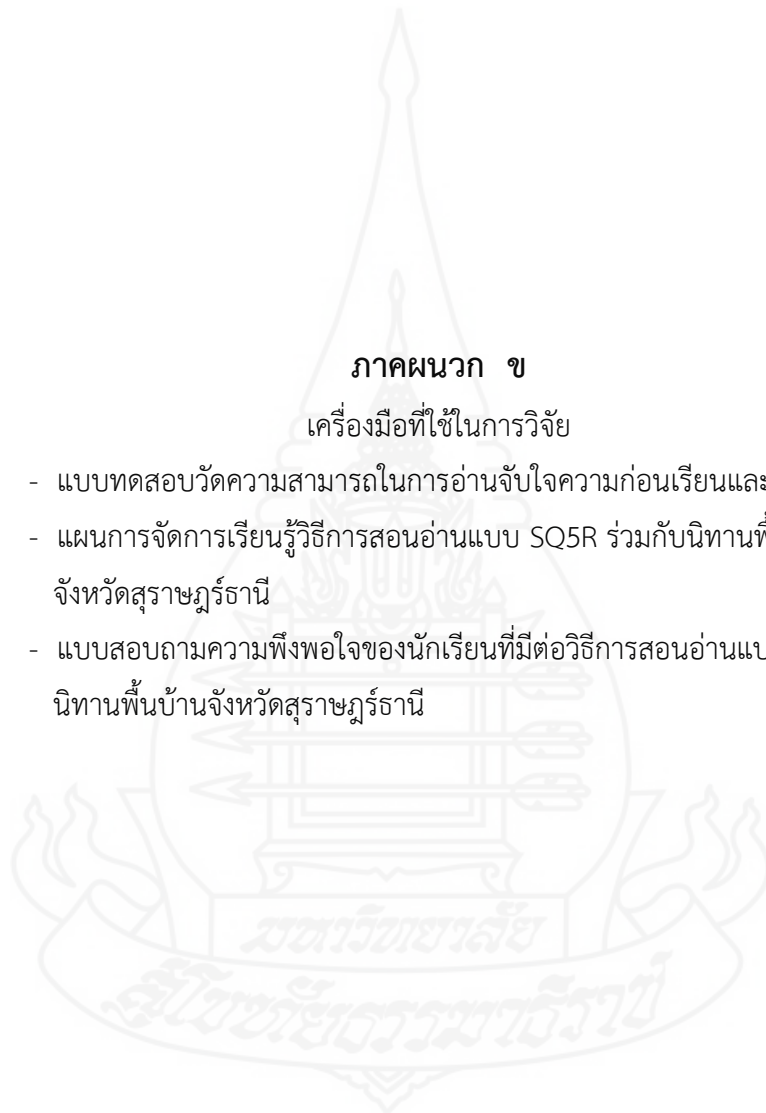
สถานที่ทำงาน 145 หมู่ 5 ตำบลบางเคียน อำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี
วุฒิทางการศึกษา ครุศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยครูสุราษฎร์ธานี

ภาคผนวก ข

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความก่อนเรียนและหลังเรียน
- แผนการจัดการเรียนรู้วิธีการสอนอ่านแบบ SQ5R ร่วมกับนิทานพื้นบ้าน
จังหวัดสุราษฎร์ธานี
- แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อวิธีการสอนอ่านแบบ SQ5R ร่วมกับ
นิทานพื้นบ้านจังหวัดสุราษฎร์ธานี

แบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านจับใจความก่อนเรียน

1. แบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านจับใจความก่อนเรียนชุดนี้ มีจำนวน 30 ข้อ ข้อละ 1 คะแนน
  2. ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด แล้วทำเครื่องหมาย ลงในกระดาษคำตอบ
- คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านนิทานเรื่อง ความลับปิดไม่มิด แล้วตอบคำถามตั้งแต่ข้อ 1-10 ให้ถูกต้อง

เรื่อง ความลับปิดไม่มิด

ยังมีชายคนหนึ่งมีอาชีพเป็นพรานป็น ขนาดว่ายิงแม่นดังจับวาง มีเสือตัวหนึ่งคิดว่านี่ถ้าเราอยู่ร่วมโลกกับนายพรานนี้เราต้องตายแน่ อย่างกระนั้นเลยเราจำเป็นต้องเข้าหานายพรานนี้ให้จงได้ วันหนึ่งเสือเข้าไปหานายพรานแล้วชวนเป็นเกลอกัน นายพรานว่าเป็นกันทำไม เสือว่าการเป็นเกลอกันนี้นายพรานไม่ต้องสร้างปืน เจ็ดวันเราจะหาเนื้อมาให้ตัวหนึ่งทุกๆ เจ็ดวันแล้วปืนไม่ต้องสร้าง ครั้นตกลงกันแล้วก็พากันไปสาบานต่อหน้ากอไผ่ว่า ไม่ให้รู้ไปถึงหูที่สามถ้ารู้ไปถึงหูที่หนึ่งให้หน่อไม้ขึ้นหน่อหนึ่ง ถ้ารู้สองหูให้หน่อไม้ขึ้นสอง ถ้ารู้สามหูให้หน่อไม้ขึ้นสามหน่อ พอครบสามหน่อนายพรานต้องตาย

พออยู่มาเจ็ดวันนายพรานก็ชวนเนื้อไปขาย เจ้าเมียถามว่าพี่ไม่ได้เอาปืนเข้าป่าไปแล้วไปเอาเนื้อมาจากไหน หรือไปลักไปปลั่งของใครมา เจ้าผัวเล่าว่าไม่ต้องรู้เจ้ามีหน้าที่ขายก็ขายไป เจ้าเมียก็ชิงพอนที่สองผัวเอาเนื้อมาให้เมียขายอีก เมียก็ว่าถ้าบอกไม่ได้กับมึงก็ต้องขาดกัน เพราะผัวกับเมียถ้าไม่ตั้งใจกันแล้วก็หมายความว่าอยู่กันไม่ได้ พอเห็นว่าแบบนี้เจ้าผัวก็จำเป็นต้องบอกว่า นี่แหละเรื่องมันเป็นแบบนี้ แต่จะให้คนอื่นรู้ไม่ได้ คือว่ากูเป็นเกลอกับเสือ เจ็ดวันเสือกหาเนื้อให้ตัวหนึ่ง แล้วกูจะสร้างทำไม่ละปืนนั้น (ตอนนี้หน่อไม้ขึ้นแล้วหนึ่งหน่อ)

อยู่ต่อมาแม่ยายก็มา เมื่อแม่ยายถามว่า อีนุ้ย ไหนว่าผัวมึงขายปืนขายผาแล้ว ทำไมมันได้เนื้อมาจากไหน หรือว่าไปลักไปปลั่งใครเขามา เจ้าลูกสาวว่าเรื่องนี้แม่จำมันเป็นความลับสำหรับพี่บอกไม่ได้เด็ดขาด แม่ว่าอะไรกันมึงกับแม่มึงก็ไม่เชื่อใจแล้วลูกนะ ถ้าแบบนี้ลูกกับแม่ก็ต้องขาดกัน ลูกสาวจำเป็นต้องบอกแม่ว่า นี่แม่จำพี่เข้าเป็นเกลอกับเสือ เจ็ดวันเสือกหาเนื้อให้ตัวหนึ่งแล้วพี่จะสร้างปืนทำไมละ (ตอนนี้หน่อไม้ขึ้นสองหน่อแล้ว) พอแม่กลับบ้านพ่อก็ถามแม่ว่าไปบ้านลูกแล้วรู้ข่าวบ้างมั๊ยว่าผัวลูกไปได้เนื้อมาจากไหน เพราะปืนผาอาวุธมันขายหมดแล้ว แม่ก็ว่าอย่ารู้เลยมันเป็นความลับของครอบครัวลูก ฝ่ายผัวก็ว่าเรื่องแค่นี้กระทั้งผัวมึงยังไม่เชื่อใจแล้วหรือ แม่ก็ว่าได้เรื่องเชื่อใจมันเชื่อใจแหละ เอ้าเล่าก็ได้แล้วก็เล่าให้ผัวฟังทั้งหมด (ตอนนี้หน่อไม้ขึ้นครบสามหน่อแล้ว)

เจ้าเสือมันผ่านไปทางกอไผ่ทุกวันพอเห็นตังนั้นก็ไปตักนายพรานว่า นายพรานมานี่ พามาดูหน่อไม้ขึ้นสามหน่อ ว่าไงละนายพรานความที่สัญญาของเรา นายพรานไม่มีทางต่อสู้อแล้ว ปืนผาอะไรก็ไม่มี หน่อไม้ขึ้นครบสามหน่อแล้วว้ยง นายพรานก็ทบทวนว่าเราบอกเมียเพียงคนเดียวมันน่าจะขึ้นสักหน่อ แต่นี่สงสัยเมียมันต้องบอกแม่ยาย แม่ยายต้องบอกพ่อตา มันก็ขึ้นครบจริง เรื่องนี้มันต้องรู้กันถึงสามหูแน่

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ความลับไม่มีในโลก

1. เสือและนายพรานไปสาบานต่อหน้าสิ่งใด (ความจำ)
  - ก. กอไผ่
  - ข. ต้นกล้วย
  - ค. ต้นอ้อย
  - ง. ต้นไทร
2. อาวุธของนายพรานคืออะไร (ความจำ)

ก. ขวาน	ข. ธนู
ค. ปืน	ง. หอก
3. ทำไมเสือจึงอยากเป็นเกลอกับนายพราน (ความเข้าใจ)
  - ก. กลัวถูกนายพรานฆ่าตาย
  - ข. นายพรานใจคอโหดเหี้ยม
  - ค. เสืออยากช่วยนายพรานหาเนื้อ
  - ง. เสืออยากให้นายพรานช่วยหาอาหาร
4. เหตุการณ์ใดเกิดขึ้นเป็นอันดับที่สาม (ความเข้าใจ)
  - ก. เมียสงสัยว่านายพรานได้นเนื้อมาจากที่ใด
  - ข. เมียเล่าความลับให้แม่ฟัง
  - ค. เสือเห็นหน่อไม้ขึ้นครบสามหน่อ
  - ง. เสือกับนายพรานตกลงเป็นเกลอกัน
5. ทำไมนายพรานถึงบอกความลับกับเมีย (ความเข้าใจ)
  - ก. นายพรานสงสารเมีย
  - ข. กลัวเมียโกรธแล้วบอกเลิก
  - ค. เมียจะไม่พูดด้วยถ้าไม่บอก
  - ง. พ่อแม่เมียจะไม่พอใจ

6. เมื่ออ่านเรื่องนี้แล้วนักเรียนคิดว่าอะไรที่จะนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ (นำไปใช้)
- ก. การตั้งใจทำงาน
  - ข. การรักษาคำพูด
  - ค. การให้โอกาสผู้อื่น
  - ง. การพิจารณาไตร่ตรองให้ถี่ถ้วน
7. อะไรคือข้อบกพร่องของเมียนายพราน (วิเคราะห์)
- ก. เก็บความลับไม่ได้
  - ข. ชี้สังสาร
  - ค. ไม่เข้มแข็ง
  - ง. ไม่มีความอดทน
8. พฤติกรรมของเมียและแม่ตรงกับสำนวนว่าอะไร (สังเคราะห์)
- ก. ได้ที่ชี้แพะไล่
  - ข. ขมื่นกับปูน
  - ค. ซ้องปากแตก
  - ง. ราไม่ดีโทษปีโทษกลอง
9. ข้อใดเป็นข้อเท็จจริง (ประเมินค่า)
- ก. นายพรานยิงปืนแม่นยำกว่าทุกคน
  - ข. นายพรานคิดว่าจะเป็นเพื่อนกับเสือได้
  - ค. เสือทำให้ทุกคนเป็นอันตราย
  - ง. หน่อไม้ขึ้นที่ละหน่อเมื่อความลับถูกเปิดเผย
10. ถ้านายพรานไม่เล่าความลับให้เมียฟังจะเป็นเช่นไร (ประเมินค่า)
- ก. นายพรานต้องขายปืน
  - ข. เมียจะหนีออกจากบ้าน
  - ค. นายพรานจะถูกเสือกัดตาย
  - ง. นายพรานและเสือจะเป็นเกลอกันตลอดไป

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านนิทานเรื่อง แม่หมา แล้วตอบคำถามตั้งแต่ข้อ 11-20 ให้ถูกต้อง

เรื่อง แม่หมา

แม่หมาท้องแล้วก็คลอดลูกออกมาเป็นหญิงสองคน แม่หมาเลี้ยงลูกทั้งสองคนด้วยความรักและเอาใจใส่เป็นอย่างดี จนลูกทั้งสองเติบโตใหญ่ จนได้มีครอบครัวทั้งคู่ คนน้องได้ผิวเป็นเศรษฐี ส่วนคนพี่ได้คนจน ทั้งสองคนแยกตัวออกไปอยู่กับครอบครัวตนเอง

อยู่มาวันหนึ่งแม่หมาคิดถึงลูกคนเล็ก จึงเดินทางไปหาลูกคนเล็กที่อยู่กับเศรษฐี ลูกคนเล็กเห็นแม่หมาหาก็อวยที่มีแม่เป็นหมา ไม่ยอมรับว่าเป็นแม่ แล้วสั่งให้ไพร่ไล่ตีแม่หมาไป แม่หมาร้องไห้ด้วยความเสียใจและเจ็บปวด หนีไปหาลูกคนโตที่ได้อยู่กับคนจน ลูกคนพี่พอเห็นแม่มาก็วิ่งเข้าไปกอดแม่ร้องรำ ถามว่าแม่ไปไหนอะไรมา แม่ก็เล่าให้ฟังว่าไปหาลูกคนเล็กแต่ลูกไม่ยอมรับและให้คนใช้เอาไม้ไล่ตีแม่จนเจ็บไปหมด ลูกคนโตและผิวได้ฟังก็พาแม่หมาไปบีบนวดใส่ยาให้หาย เอาข้าวเอาน้ำให้กิน ดูแลแม่ด้วยความห่วงใย แม่หมาว่าลูกเอ๋ยเวลาแม่ตายให้สับตรงกลางสองท่อน แล้วเอาไปฝังไว้คนแห่ง

อยู่มาไม่นานแม่หมาก็ตาย ลูกสับเป็นสองท่อนตามที่แม่หมาสั่งไว้แล้วแยกฝัง แม่หมาสั่งไว้ดีกว่าครบสองวันแล้วให้ขุด พอครบกำหนดลูกคนพี่ก็ไปขุด พบท่อนหัวเป็นเงินเป็นทอง ท่อนหางเป็นสมบัติมากมาย สองผิวเมียก็ขึ้นมา

ส่วนลูกคนเล็กก็จนลงๆ เพราะแม่หมาแข่งไว้ พอรู้ว่าพี่สาวรวยก็มาขอแบ่งสมบัติ พี่สาวไม่ให้เพราะแม่สั่งไว้ว่าอย่าให้ลูกคนเล็กเพราะดูถูกแม่ ส่วนผิวลูกคนเล็กก็ไล่ไม่ให้อยู่ที่บ้าน จะมาขออยู่กับพี่สาวพี่ก็ไม่ให้อยู่เพราะแม่สั่งไว้อย่าให้การเลี้ยงดู ลูกคนเล็กโกรธว่าแม่รักไม่เท่ากันก็ดำ่ว่าแม่เป็นการใหญ่ แล้วเดินออกจากบ้านพี่สาวไปไม่ไกลก็ถูกรถชนสับ พี่สาวช่วยอะไรไม่ได้ เพราะเวรเพราะกรรมที่ทำไว้เอง ไล่ตีแม่ ดำแม่ก็ต้องรับกรรม

11. ลูกคนโตได้แต่งงานกับเศรษฐี (ความจำ)

ก. คนเล็ก

ข. คนกลาง

ค. คนโต

ง. ลูกเลี้ยง

12. ลูกของแม่หมาตายเพราะสาเหตุใด (ความจำ)

ก. ถูกฟ้าผ่า

ข. ถูกน้ำซัด

ค. ถูกรถชน

ง. ถูกรถชน

13. ทำไมลูกคนเล็กไม่ยอมรับว่าแม่หมาเป็นแม่ตน (ความเข้าใจ)
- จำไม่ได้
  - โกรธที่แม่ตี
  - เกลียดที่แม่ไม่รัก
  - กลัวคนอื่นรู้ว่าตนมีแม่เป็นหมา
14. เหตุการณ์ใดเกิดขึ้นเป็นอันดับแรก (ความเข้าใจ)
- แม่หมาไปหาลูกที่เป็นเศรษฐี
  - แม่หมาถูกไพร่ไล่ตี
  - ลูกซุกหลุมพบสมบัติมากมาย
  - แม่หมาสั่งหากตนตายให้เอาไปฝัง
15. ทำไมลูกคนเล็กถึงถูกฟ้าดินลงโทษ (ความเข้าใจ)
- อายุที่มีแม่เป็นหมา
  - ทำร้ายแม่กระทั่งผู้ที่เลี้ยงดูมา
  - แอบขุดสมบัติที่แม่ฝังเอาไว้
  - ไล่แม่และพ้อออกจากบ้าน
16. จากเรื่องนี้นักเรียนสามารถนำแนวคิดไปใช้ประโยชน์ได้อย่างไร (นำไปใช้)
- รู้จักสำนึกบุญคุณของผู้มีพระคุณ
  - มีความซื่อสัตย์ไม่คดโกงผู้อื่น
  - มีความกล้าหาญแม้พบเจอสิ่งที่หวาดกลัว
  - รู้จักเสียสละเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม
17. นักเรียนคิดว่าลูกเล็กมีลักษณะเช่นไร (วิเคราะห์)
- ได้ดีแล้วลืมตัว
  - ไม่เชื่อฟังพ่อแม่
  - ชอบทำบุญ
  - มีความกล้าหาญ
18. เพราะเหตุใดที่สาวจึงได้รับสมบัติมากมาย (วิเคราะห์)
- มีสามีร่ำรวย
  - ได้รับจากการเสี่ยงโชค
  - มีความกตัญญูต่อมารดา
  - น้องสาวแบ่งสมบัติให้
19. สำนวนใดตรงกับนิสัยของลูกคนเล็กมากที่สุด (สังเคราะห์)
- โกได้พลอย
  - ชี้แพ้วขนตี
  - ท่าดีทีเหลว
  - คางคกขึ้นวอ

20. หากลูกคนเล็กยอมรับแม่ของตนจะเกิดอะไรขึ้น (ประเมินค่า)

- ก. ได้ครอบครองที่ดินครึ่งหนึ่ง
- ข. ได้รับทรัพย์สินสมบัติเหมือนกับพี่สาว
- ค. แม่จะยกสมบัติให้ทั้งหมด
- ง. แม่จะหาคู่ครองที่มีฐานะร่ำรวยให้

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านนิทานเรื่อง หอยทากกับม้า แล้วตอบคำถามตั้งแต่ข้อ 21-30 ให้ถูกต้อง

เรื่อง หอยทากกับม้า

ม้าตัวหนึ่งเดินมาพบหอยทากกำลังคลานตัวมเดียวอยู่ จึงดูถูกหอยทากว่าถ้าคลานอยู่แบบนี้คงไม่ถึงจุดหมายปลายทางได้หรอก ชั่วโมงหนึ่งแล้วก็ยังคลานไม่ได้สักคืบ หอยทากจึงบอกว่าจะคลานเร็วหรือช้ามันก็เรื่องของเราไม่เห็นจะเกี่ยวกับใคร ท่านเดินเร็วก็เดินไปตามเรื่องของท่านเถอะ ม้าว่าเรารำคาญเห็นใครเดินช้าแล้วไม่ค่อยพอใจ หอยทากว่าไม่ต้องยุ่งเกี่ยวกับเราจะไปซำกัถึงปลายทางเหมือนกัน

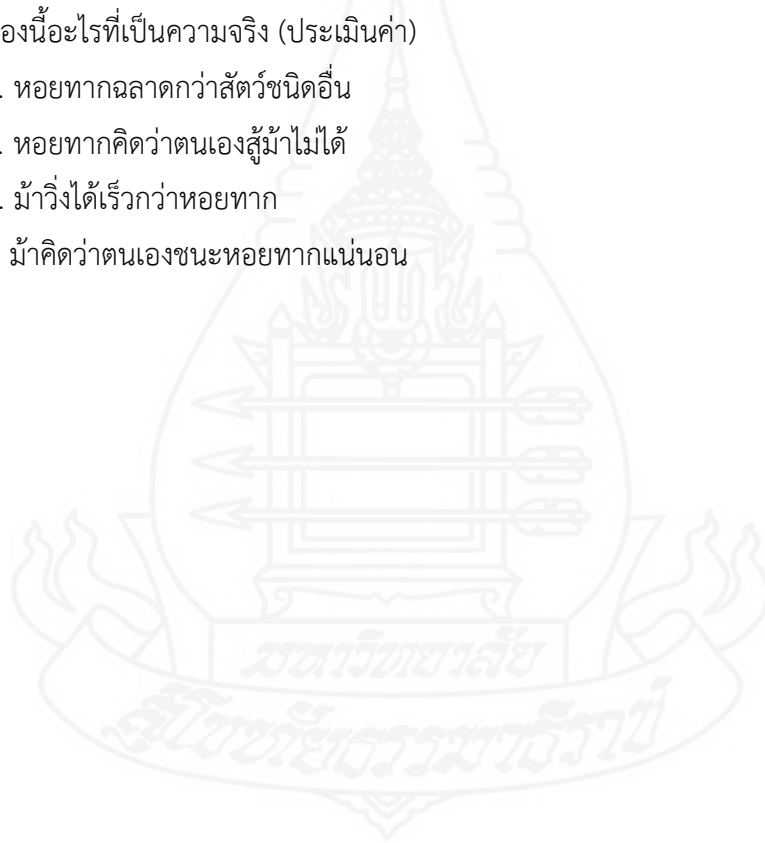
ม้านึกสนุกจึงชวนหอยทากเดินทางแข่งกันว่าใครจะถึงเส้นชัยก่อน หอยทากรับคำท้า โดยกำหนดเส้นทางระหว่างยอดเขาถึงคลอง โดยมีกติกาว่าขณะที่เดินหรือวิ่งแข่งกันนั้นต้องส่งเสียงร้องให้คู่แข่งได้ยินเป็นระยะๆ เมื่อรับฟังกติกาแล้วทั้งคู่ก็ตกลงที่จะแข่งกันในอีกสามวันข้างหน้า

พอถึงวันแข่งขันหอยทากก็วางแผนให้พรรคพวกไปซ่อนอยู่ริมทางตลอดทาง โดยกำหนดระยะวาหนึ่งให้หอยทากซ่อนอยู่ข้างทางตัวหนึ่ง หอยทากทุกตัวรูปร่างลักษณะเหมือนกัน ไม่รู้ว่าตัวไหนเป็นตัวไหน

พอเริ่มแข่งขันม้าก็ออกเดินอย่างช้าๆ เพราะกลัวว่าอย่างไรเสียตนก็ต้องไปถึงจุดหมายก่อน หอยทากแน่นอนอยู่แล้ว ม้าเดินไปได้วาก็หันหลังมาร้องฮึๆ หอยทากที่อยู่ข้างหน้าม้าว่าหนึ่งก็ออกมาส่งเสียงร้องจ๊ิตๆ ม้าคิดว่าหอยทากล่วงหน้าไปก่อนก็ออกวิ่งอย่างรวดเร็ว พอไปได้สองวาก็หันหลังมาร้องฮึๆ หอยทากตัวที่อยู่ข้างหน้าก็ออกมาร้องจ๊ิตๆ ม้าเข้าใจว่าเดินได้เร็วกวาก็ออกวิ่งเต็มที่ พอส่งเสียงร้องที่ใดหอยทากตัวที่อยู่ข้างหน้าก็ออกมาร้องรับทุกที ที่เป็นเช่นนั้นก็เพราะว่าหอยทากซ่อนอยู่ตลอดทางนี้ พอม้าไปถึงปลายทางเห็นหอยทากไปยืนอยู่ที่เส้นชัยแล้ว ม้าเห็นว่าหอยทากมาถึงเส้นชัยก่อนก็ยอมแพ้

21. ใครวางแผนให้เพื่อนๆ ไปช้อนตัวอยู่ริมทาง (ความจำ)
ก. ม้า	ข. หอยทาก
ค. ลา	ง. กระต่าย
22. หอยทากกำหนดระยะห่างของเพื่อนหอยทากแต่ละตัวไว้เท่าไร (ความจำ)
ก. 1 คืบ	ข. 1 ศอก
ค. 1 วา	ง. 1 กิโลเมตร
23. ทำไมม้าจึงทำหอยทากแข่งขัน (ความเข้าใจ)
- คิดว่าตนเองชนะแน่นอน
  - อยากให้หอยทากเก่งขึ้น
  - ม้าอยากเป็นเพื่อนหอยทาก
  - ม้าอยากกินหอยทากเป็นอาหาร
24. เหตุการณ์ใดเกิดขึ้นเป็นอันดับที่แรก (ความเข้าใจ)
- ม้ารำคาญที่หอยทากคลานช้า
  - ม้าทำหอยทากแข่งขัน
  - หอยทากให้พรรคพวกไปช้อนริมทาง
  - ม้าเห็นหอยทากอยู่ที่เส้นชัย
25. อะไรตรงกับข้อสรุปของเรื่องนี้ (ความเข้าใจ)
- ม้าวิ่งช้ากว่าหอยทาก
  - หอยทากใช้ปัญญาในการเอาชนะม้า
  - หอยทากมีเพื่อนคอยช่วยเหลือ
  - ม้าประมาทคิดว่าตนเองวิ่งได้เร็วกว่าหอยทาก
26. นักเรียนคนใดนำแนวคิดจากเรื่องนี้ไปใช้ได้เหมาะสม (นำไปใช้)
- กานต์ออมเงินไว้ใช้ในยามจำเป็น
  - แข่งออกกำลังกายทุกวันจนแข็งแรง
  - โค้ชตั้งใจเรียนเพื่อหางานที่มีเงินเดือนเยอะๆ
  - ตอยปลอดภัยจากผู้ร้ายเพราะหลอกว่ามีตำรวจมา
27. นักเรียนคิดว่าหอยทากมีลักษณะนิสัยเช่นไร (วิเคราะห์)
ก. ชอบดูถูก	ข. คดโกง
ค. ประมาท	ง. ฉลาด มีไหวพริบ

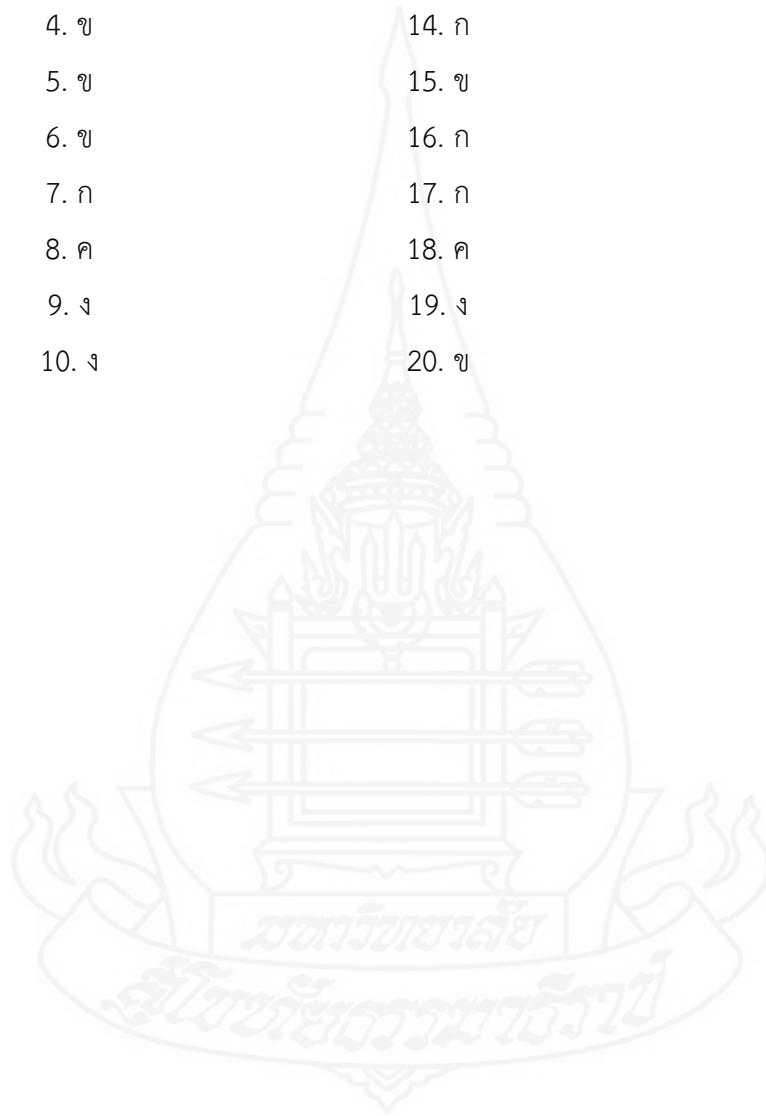
28. นิทานเรื่องนี้มีเนื้อหาล้ายคลึงกับเรื่องใด (สังเคราะหฺ)
- ก. ฆ้องวิเศษ
  - ข. สุนัขกับเงา
  - ค. กระท่ายกับเต่า
  - ง. ลาโง้กับเต่า
29. สำนวนใดตรงกับหอยทากและเพื่อนมากที่สุด (สังเคราะหฺ)
- ก. คนดีผีคุ้ม
  - ข. นกสองหัว
  - ค. ชีข้างจับตักแตน
  - ง. น้ำพึ่งเรือเสือพึ่งป่า
30. จากเรื่องนี้ อะไรที่เป็นความจริง (ประเมินค่า)
- ก. หอยทากฉลาดกว่าสัตว์ชนิดอื่น
  - ข. หอยทากคิดว่าตนเองสู้มาไม่ได้
  - ค. ม้าวิ่งได้เร็วกว่าหอยทาก
  - ง. ม้าคิดว่าตนเองชนะหอยทากแน่นอน

เฉลยแบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านจับใจความก่อนเรียน

1. ก	11. ก	21. ข
2. ค	12. ค	22. ค
3. ก	13. ง	23. ก
4. ข	14. ก	24. ก
5. ข	15. ข	25. ข
6. ข	16. ก	26. ง
7. ก	17. ก	27. ง
8. ค	18. ค	28. ค
9. ง	19. ง	29. ง
10. ง	20. ข	30. ค

คำชี้แจงแบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านจับใจความหลังเรียน

1. แบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านจับใจความหลังเรียนชุดนี้ มีจำนวน 30 ข้อ ข้อละ 1 คะแนน
2. ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด แล้วทำเครื่องหมาย ลงในกระดาษคำตอบ

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านนิทานเรื่อง คนขอมมีปัญญา แล้วตอบคำถามตั้งแต่ข้อ 1-10 ให้ถูกต้อง

เรื่อง คนขอมมีปัญญา

มีครอบครัวครอบครัวหนึ่ง ครอบครัวนี้มีแต่แม่กับบุตรชายคนหนึ่ง บุตรชายคนนี้เป็นคนอยากมีปัญญา อยู่มาวันหนึ่งแม่ของเขาใช้ให้ไปซื้อควายมาไถนาจึงให้เงินไปสามร้อยบาท เขาจึงเดินทางไปซื้อควายแต่ได้ไปพบตาแก่คนหนึ่ง ตาแก่ถามบุตรชายว่าเจ้าจะไปไหน บุตรชายตอบว่าจะไปซื้อควายมาทำนา ตาแก่บอกว่าอย่าซื้อควายเลยซื้อปัญญาดีกว่า ฝ่ายบุตรชายขบถอยู่แล้วก็เลยขอซื้อวิชาทันที ตาแก่บอกว่าปัญญาเรื่องหนึ่งราคาหนึ่งร้อยบาท แล้วเจ้ามีเงินติดตัวมาที่ร้อยบาท บุตรชายบอกว่ามีมาสามร้อยบาท ตาแก่ก็บอกว่าข้าจะให้เจ้าสามปัญญา บุตรชายก็ตกลงทันที เมื่อตกลงกันแล้วตาแก่ก็ให้ปัญญาว่า ปัญญาที่หนึ่ง เทียบดีกว่าไม่เทียบ สองนั่งดีกว่านอน สามทำดีกว่าไม่ทำ แล้วบุตรชายก็จ่ายเงินให้ตาแก่ไปเรียบร้อย เงินหมดไม่ได้ซื้อควาย กลับมาบ้านบอกแม่ว่าเงินซื้อปัญญาหมดแล้วไม่ได้ซื้อควาย

เมื่อบุตรชายเล่าเรื่องทั้งหมดให้แม่ฟังแม่จึงโกรธมาก แล้วไล่บุตรชายออกจากบ้านไปเที่ยวเตร่ตามที่บุตรชายซื้อปัญญา บุตรชายเที่ยวเตร่จนกระทั่งไปถึงเมืองเมืองหนึ่ง เมืองนั้นมีราชธิดาอยู่องค์หนึ่ง พระบิดาอยากให้ลูกสาวมีคู่ครอง จึงให้เสนาป่าวประกาศหาหนุ่มที่จะมาเป็นคู่ครองของราชธิดา แต่ผู้ที่มาสมัครนั้นเมื่อเข้าไปนอนในห้องของราชธิดาแล้วพอรุ่งเช้าก็ตายหมด

เมื่อบุตรชายได้ยินข่าวก็อาสาสมัครไปเป็นคู่ครองของราชธิดาทันที ในคืนนั้นเมื่อบุตรชายเข้าไปอยู่ในห้องก็คิดใช้วิธีที่ซื้อปัญญามาคือใช้วิชาที่สองนั่งดีกว่านอน และแล้วเมื่อบุตรชายนั่งอยู่ในคืนนั้นก็เห็นตะขาบคลานออกมาจากมวยผมของพระราชธิดา เขาจึงใช้ไม้ตีตะขาบนั้นจนตาย แล้วก็นอนจนถึงรุ่งเช้า พระบิดาเมื่อเห็นว่าบุตรชายนั้นไม่ตายจึงยกราชธิดาและสมบัติให้ครอบครอง แต่อยู่มาวันหนึ่งบุตรชายเห็นว่าวิชาที่ตนซื้ออายังใช้ไม่หมด ก็เลยบอกแม่เสียของตนว่า วิชาที่ซื้อมา ยังใช้ไม่หมด คือ ทำดีกว่าไม่ทำ บุตรชายจึงลามาหนีไปหางานทำ แล้วก็ได้ไปทำงานอยู่ที่เหมืองเงินเหมืองทองเป็นเวลานาน

ฝ่ายแม่เสียเป็นห่วงจึงยกขบวนไปปรับสามีกกลับมา เมื่อบุตรชายเจ้าปัญญาเห็นเมียของตนมารับก็โห่ร้องทันที ฝ่ายเจ้าแม่ของเหมืองบอกว่า อย่าโห่เช่นนั้นเดี๋ยวโดนประหารชีวิต ฝ่ายบุตรชายก็ว่าเป็นเมียข้าจริงๆ เจ้าของเหมืองจึงบอกว่าถ้าเป็นเมียจริงก็จะยกเหมืองให้ทั้งหมด เมื่อแม่เสียมาถึงก็ยืนยันว่าเป็นเมียของบุตรชายจริงๆ เจ้าของเหมืองก็ยกเหมืองให้บุตรชาย ทั้งบุตรชายและแม่เสียก็ครองเมืองอย่างมีความสุขตลอดมา

1. ข้อใดไม่ใช่ปัญญาที่ตาแก่ให้แก่ชายหนุ่ม (ความจำ)
  - ก. เทียวดีกว่าไม่เที่ยว
  - ข. นั่งดีกว่านอน
  - ค. ทำดีกว่าไม่ทำ
  - ง. กินดีกว่าไม่กิน
2. เพราะเหตุใดผู้สมัครที่เข้าไปนอนในห้องของราชธิดาจึงตายหมดทุกคนเมื่อถึงรุ่งเช้า (ความจำ)
  - ก. ถูกตะขาบกัดตาย
  - ข. ถูกงูกัดตาย
  - ค. ถูกประหารชีวิต
  - ง. นอนหลับแล้วตายไปเอง
3. ข้อใดเรียงลำดับในการใช้ปัญญาของชายหนุ่มได้ถูกต้อง (ความเข้าใจ)
  - ก. เทียวดีกว่าไม่เที่ยว นั่งดีกว่านอน ทำดีกว่าไม่ทำ
  - ข. นั่งดีกว่านอน เทียวดีกว่าไม่เที่ยว ทำดีกว่าไม่ทำ
  - ค. ทำดีกว่าไม่ทำ นั่งดีกว่านอน เทียวดีกว่าไม่เที่ยว
  - ง. นั่งดีกว่านอน ทำดีกว่าไม่ทำ เทียวดีกว่าไม่เที่ยว
4. จากเรื่องที่อ่านเหตุการณ์ในข้อใดเกิดขึ้นเป็นอันดับสอง (ความเข้าใจ)
  - ก. แม่ให้เงินบุตรชายไปซื้อควาย
  - ข. แม่ไล่บุตรชายออกจากบ้าน
  - ค. บุตรชายนำเงินไปซื้อปัญญา
  - ง. บุตรชายออกไปทำงานที่เหมือง
5. เรื่องนี้ให้แนวคิดอะไร (ความเข้าใจ)
  - ก. การเชื่อฟังพ่อแม่เป็นสิ่งที่ดี
  - ข. เกิดเป็นผู้ชายต้องมีความกล้าหาญ
  - ค. การมีคู่ครองที่ดีจะทำให้มีความสุข
  - ง. การแก้ปัญหาต้องใช้ปัญญา
6. พฤติกรรมของนักเรียนคนใดใช้ปัญญาในการแก้ปัญหา (นำไปใช้)
  - ก. ดนัยใช้ดินสอเขียนแทนปากกาที่ทำหายไป
  - ข. ดวินช่วยครูถือของเพื่อให้ได้คะแนนเพิ่ม
  - ค. ดรุณีใช้ยางลบเพื่อนเพราะกลัวของตัวเองหมดเร็ว
  - ง. ดาริกาข้ามถนนโดยใช้สะพานลอยเพื่อความปลอดภัย
7. เพราะเหตุใดชายหนุ่มจึงไม่นำเงินไปซื้อควาย (วิเคราะห์)
  - ก. มีเงินไม่พอ
  - ข. อยากได้ความรู้
  - ค. หาซื้อควายไม่ได้
  - ง. อยากซื้ออาหารมากกว่า

8. ชายหนุ่มมีลักษณะนิสัยอย่างไร (วิเคราะห์)
- คือร้อน ไม่ค่อยเชื่อฟังใคร
  - ฉลาดและมีไหวพริบ
  - เอาแต่ใจ ขี้โมโห
  - ชอบช่วยเหลือผู้อื่น
9. ข้อใดคือสำนวนที่ตรงกับเรื่องนี้ (สังเคราะห์)
- รักวัวให้ผูก รักลูกให้ตี
  - ลูกไม้หล่นไม่ไกลต้น
  - รักดีหามจั่ว รักชั่วหามเสา
  - ปัญญาประเสริฐกว่าทรัพย์
10. ถ้าชายหนุ่มไม่ใช้ปัญญาในการแก้ปัญหาจะเกิดอะไรขึ้น (ประเมินค่า)
- ชายหนุ่มถูกตาแก่หลอกเอาเงินจนหมดตัว
  - ชายหนุ่มจะต้องถูกตะขาบกัดตาย
  - ชายหนุ่มต้องเป็นลูกจ้างในเมืองแร่
  - ชายหนุ่มจะต้องถูกประหารชีวิต

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านนิทานเรื่อง พญายอดน้ำ แม่ศรีขวัญทอง แล้วตอบคำถามตั้งแต่ข้อ 11-20 ให้ถูกต้อง

เรื่อง พญายอดน้ำ แม่ศรีขวัญทอง

พญายอดน้ำเป็นงูใหญ่ที่อยู่บนยอดเขา เป็นงูเทวดาที่สามารถแปลงร่างไปได้ต่างๆ มีบริวารแวดล้อมอีกเป็นจำนวนมาก เวลาพญายอดน้ำไปไหนชาวบ้านเล่าว่าจะมีเสียงอึกทึกครึกโครม ไม่นานลี้มราบไปเป็นแถบๆ ก็มี พญายอดน้ำนี้เกิดไปรักชอบสาวงามผู้หนึ่งชื่อแม่ศรีขวัญทอง เป็นนางพญาจระเข้อยู่ในเวียงวังปากคลอง อาศัยที่นางเป็นคนสวยจึงมีชายหนุ่มอื่นๆ มาหมายปองอยู่เช่นเดียวกัน ในจำนวนนั้นก็ยังมีหนุ่มชื่อพญาท่าข้าม ซึ่งเป็นจระเข้ในลุ่มน้ำนั้น

วันหนึ่งพญายอดน้ำได้ไปหาแม่ศรีขวัญทอง ได้พบกับพญาท่าข้ามซึ่งมาหานางเช่นเดียวกัน การต่อสู้เพื่อแย่งชิงนางจึงเกิดขึ้นเป็นเวลาหลายวันหลายคืน จนกระทั่งบริเวณนั้นแดงฉานไปด้วยเลือด ในที่สุดพญายอดน้ำก็อ่อนกำลังลงต้องล่าถอยกลับคืนเขาไปด้วยความชอกช้ำ บริเวณที่ทั้งสองต่อสู้กันนั้น เมื่อผู้คนอพยพเข้าไปตั้งถิ่นฐานจึงให้ชื่อว่าบ้านย่านดินแดง

ต่อมาเดิมนั้นมีวังน้ำลึกอุดมสมบูรณ์ไปด้วยสัตว์น้ำรวมไปถึงจระเข้อีกด้วย มีศาลเจ้าเล็กๆ อยู่ริมคลอง ชาวเรือแพที่ผ่านไปมาในขณะนั้นจะต้องบนบานศาลกล่าวขอความคุ้มครองจาก “แม่ศรีขวัญทอง” นางพญาจระเข้แห่งเวียงนี้ ศาลเจ้าแม่ศรีขวัญทองได้ผู้ฟังไปตามกาลเวลาเมื่อแม่น้ำลำคลองหมดความหมาย ปัจจุบันมีชาวบ้านจัดสร้างศาลเจ้าขึ้นมาใหม่ เพื่อเป็นการรำลึกถึงอดีตกาลที่ผ่านมา

11. เหตุใดพญาอดน้ำและพญาท่าข้ามจึงต่อสู้กัน (ความจำ)
  - ก. เพราะแย่งดินแดนกัน
  - ข. เพราะแย่งชิงผู้หญิงคนเดียวกัน
  - ค. เพราะต้องการทรัพย์สมบัติ
  - ง. เพราะอยากแสดงอำนาจของตน
12. ปัจจุบันสถานที่ที่พญาอดน้ำและพญาท่าข้ามต่อสู้กันเรียกว่าอะไร (ความจำ)
  - ก. บ้านท่าข้าม
  - ข. บ้านท่าดินแดง
  - ค. บ้านย่านดินแดง
  - ง. บ้านยอดน้ำ
13. เหตุการณ์ใดเกิดขึ้นเป็นลำดับที่สอง (เข้าใจ)
  - ก. พญาอดน้ำไปหาแม่ศรีขวัญทอง
  - ข. ชาวบ้านตั้งศาลเจ้าอยู่ที่ริมคลอง
  - ค. พญาอดน้ำพ่ายแพ้จึงกลับขึ้นเขา
  - ง. พญาอดน้ำต่อสู้กับพญาท่าข้าม
14. เหตุใดชาวบ้านจึงตั้งชื่อหมู่บ้านว่าย่านดินแดง (ความเข้าใจ)
  - ก. เพราะหมู่บ้านนี้มีดินแดงมาก
  - ข. เพราะแม่ศรีขวัญทองให้ตั้งชื่อนี้
  - ค. เพราะหมู่บ้านนี้มีคนชื่อแดงหลายคน
  - ง. เพราะเป็นที่ที่พญาและพญาจระเข้ต่อสู้กันจนเสียเลือดเนื้อ
15. ทำไมชายหนุ่มทั้งหลายจึงหมายปองแม่ศรีขวัญทอง (ความเข้าใจ)
  - ก. เป็นหญิงที่จิตใจดี
  - ข. เป็นคนมีเมตตา
  - ค. มีรูปร่างหน้าตางดงามกว่าหญิงอื่น
  - ง. มีฐานะร่ำรวย พุดจาอ่อนหวาน

16. ข้อใดสอดคล้องกับแนวคิดของเรื่อง (นำไปใช้)
- ก. ตั้งชื่อลูกว่ากำป็น เพราะมีพ่อเป็นนักมวย
  - ข. ตั้งชื่อบ้านว่ารำรวย เพราะอยากเป็นเศรษฐี
  - ค. ตั้งชื่อแม่ว่าโกโก้ เพราะแม่มมีขนสีขา
  - ง. ตั้งชื่อปลาว่าสีทอง เพราะอยากมีเงินทอง
17. ข้อใดตรงกับพฤติกรรมของชาวเรือแพ (วิเคราะห์)
- ก. กลดให้อาหารสุนัขจรจัด
  - ข. ขวานบนบานสิ่งศักดิ์สิทธิ์เสมอ
  - ค. ควินชอบนินทาเพื่อนลับหลัง
  - ง. บาสชอบใช้กำลังกับคนที่อ่อนแอกว่า
18. จากเรื่องทีอ่านเหตุใดจึงกล่าวว่แม่ น้ำลำคลองหมดความหมาย (วิเคราะห์)
- ก. น้ำเน่าเสีย
  - ข. น้ำในคลองแห้งหมด
  - ค. ผู้คนไม่นิยมสัญจรทางน้ำ
  - ง. ชาวบ้านเริ่มหาสัตว์น้ำไม่ได้แล้ว
19. อะไรคือจุดมุ่งหมายสำคัญของการนำเสนอเรื่องนี้ (สังเคราะห์)
- ก. เพื่อให้รู้ที่มาของชื่อสถานที่
  - ข. เพื่อให้เกิดความสนุกสนาน
  - ค. เพื่อให้รู้นิสัยใจคอของคน
  - ง. เพื่อให้รู้ความเป็นอยู่ของชาวบ้าน
20. จากเรื่องนี้อะไรเป็นความจริง (ประเมินค่า)
- ก. พญาอดน้ำเป็นงูที่อยู่ในน้ำ
  - ข. พญาท่าข้ามเป็นจระเข้ที่มีเมตตา
  - ค. ชาวเรือแพเป็นคนมีจิตใจโหดเหี้ยม
  - ง. ชายหนุ่มทั้งหลายอยากได้แม่ศรีขวัญทองเป็นคู่ครอง

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านนิทานเรื่อง นางนกไส้ แล้วตอบคำถามตั้งแต่ข้อ 21-30 ให้ถูกต้อง

เรื่อง นางนกไส้

ครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีนางนกไส้ลูกอ่อนไปนอนในป่าหญ้าริมทางเดิน แต่ทางเดินนั้นเป็นทางเดินของช้างและสัตว์อื่นๆ พอช้างเดินมาก็เหยียบนางนกไส้ นางนกไส้ก็อ่อนนงนว่าอย่าเหยียบข้าเลย ข้าลูกอ่อนยังไปหากินไม่ได้เพิ่งเกิดลูกใหม่ๆ ช้างไม่ฟังมันเหยียบลูกของนางนกไส้ตายหมด

นางนกไส้เสียใจมากไม่รู้อะไรจะทำอย่างไรจึงไปหาพญากา พญากาถามนางนกไส้ว่ามีธุระอะไรแล้วทำไมถึงต้องร้องไห้ร้องไห้มากมายขนาดนั้น นางนกไส้ก็เล่าให้ว่าพญาช้างเหยียบลูกตายหมดแล้วข้าอ่อนนงนขอร้องไห้พญาช้างก็หาฟังไม่ ข้าไม่รู้จะทำอย่างไรจึงมาขอความช่วยเหลือจากท่านพญากาได้ฟังดังนั้นก็โกรธจึงไปหาพญาแมลงวันแล้วเล่าเรื่องของนางนกไส้ให้พญาแมลงวันฟังพญาแมลงวันฟังแล้วก็รู้สึกโกรธ จึงไปหาพญาเขียดและเล่าเรื่องให้ฟังเหมือนเดิม พญาเขียดได้ฟังก็โกรธมาก พญาสัตว์ทั้งสามจึงปรึกษาและวางแผนกันอยู่พักใหญ่

ในป่าพญาช้างออกมาเดินหาอาหาร พญากาให้ลูกและเมียบินไปจิกตาพญาช้าง เสร็จแล้วพญาแมลงวันก็พาพรรคพวกไปหยอดไข่ข้างใส่ตา จนตาของพญาช้างเน่าเปื่อย พญาช้างอยากกินน้ำจึงเดินไปตามทางเรื่อยๆ ฝ่ายพญาเขียดก็พากันไปอยู่ที่ปากเหว ช่วยกันส่งเสียงร้อง ช้างพอได้ยินเสียงก็ร้องเขียดร้องก็เดินไปหาต่างๆ ที่ตามองไม่เห็น ในที่สุดพญาช้างก็เดินไปจนตกเหวตาย

21. ใครไม่ได้อยู่ในเรื่องนี้ (ความจำ)

- ก. พญาเขียด พญาบ
- ข. พญาเขียด พญาช้าง
- ค. พญากา พญาแมลงวัน
- ง. พญากา พญาช้าง

22. นางนกไส้ไปหาใครให้ช่วยเหลือเป็นอันดับแรก (ความจำ)

- ก. พญาช้าง
- ข. พญากา
- ค. พญาเขียด
- ง. พญาแมลงวัน

23. นักเรียนได้แนวความคิดอะไรจากเรื่องที่ย่าน (ความเข้าใจ)
- สิ่งที่เกิดขึ้นทุกอย่างย่อมมาจากการกระทำของตนเอง
  - การช่วยเหลือผู้อื่นจะทำให้เรารู้สึกสุขใจ
  - หากมีความเมตตาต่อย่อมเป็นที่รักของทุกคน
  - ต้องรักสามัคคีกันทุกอย่างจะได้สำเร็จด้วยดี
24. เหตุการณ์ใดเกิดขึ้นเป็นอันดับที่สอง (ความเข้าใจ)
- พญาช้างตกเหวตาย
  - ลูกนกถูกพญาช้างเหยียบ
  - พญาสัตว์ทั้งสามร่วมกันวางแผน
  - นางนกไส้ไปขอความเมตตาจากพญาอากาศ
25. อะไรตรงกับข้อสรุปของเรื่องนี้ (ความเข้าใจ)
- นางนกไส้เข้าใจผิดว่าพญาช้างเหยียบลูกตน
  - พญาช้างตกเหวตายด้วยความร่วมมือของพญาสัตว์ทั้งสาม
  - พญาอากาศให้ลูกและเมียจิกตาของพญาช้าง
  - พญากรักรักและเอ็นดูนางนกไส้จึงช่วยเหลือ
26. จากเรื่องที่ย่านนักเรียนสามารถนำแนวคิดไปใช้ประโยชน์ได้อย่างไร (นำไปใช้)
- ร่วมการวางแผนก่อนจะทำงานต่างๆ
  - ทำจิตใจให้แจ่มใส ไม่มัวโง่งม
  - ไม่รังแกผู้อื่น แม้เขาจะอ่อนแอกว่า
  - ไม่เอาเปรียบผู้อื่น ต้องช่วยเหลือกัน
27. นักเรียนคิดว่าพญาช้างมีลักษณะนิสัยเช่นไร (วิเคราะห์)
ก. เห็นแก่ตัว	ข. ไร้ความเมตตา
ค. เอาแต่ใจ	ง. ขี้โมโห
28. ส่วนไหนในข้อใดตรงกับเรื่องมากที่สุด (สังเคราะห์)
- ปลาหมอตายเพราะปาก
  - เข้าเมืองตาหลิ่ว ต้องหลิวตาตาม
  - กินอยู่กับปาก อยากอยู่กับท้อง
  - ให้ทุกข์แก่ท่าน ทุกข์นั้นถึงตัว

29. ข้อใดเป็นข้อคิดเห็น (ประเมินค่า)

- ก. ช้างตกเหวดตาย
- ข. นางนกไล่ไปขอความช่วยเหลือจากพญากา
- ค. เมียและลูกของพญากาจิกตาพญาช้าง
- ง. นางนกไล่คิดว่าพญากาจะช่วยนางได้

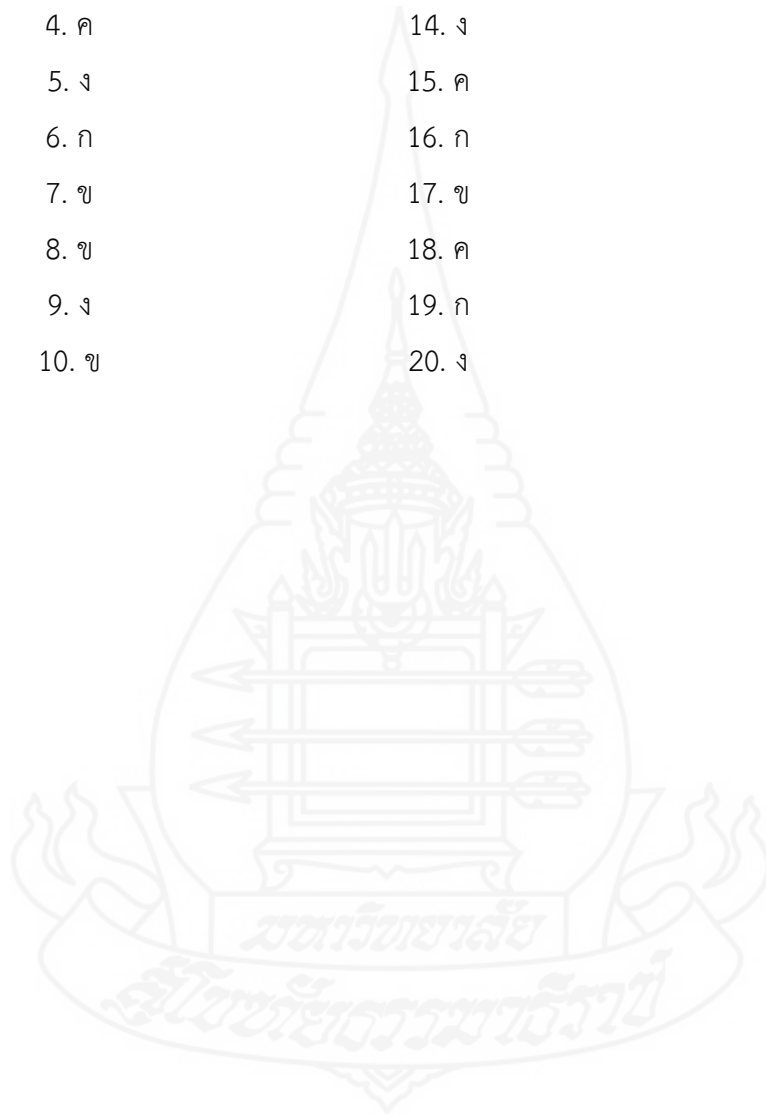
30. ข้อใดเป็นข้อเท็จจริง (ประเมินค่า)

- ก. ลูกของพญากาไม่ยอมทำร้ายพญาช้าง
- ข. พญาแมลงวันจะหลอกพญาช้างให้ไปที่เหว
- ค. พญากบร้องเสียงดังจนพญาช้างตกใจ
- ง. เมียของพญากาจิกตาพญาช้าง

เฉลยแบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านจับใจความหลังเรียน

1. ง	11. ข	21. ก
2. ก	12. ค	22. ข
3. กก	13. ง	23. ก
4. ค	14. ง	24. ง
5. ง	15. ค	25. ข
6. ก	16. ก	26. ค
7. ข	17. ข	27. ข
8. ข	18. ค	28. ง
9. ง	19. ก	29. ง
10. ข	20. ง	30. ง

แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

เรื่อง การอ่านจับใจความแบบ SQ5R (แผนเตรียม)

เวลา 2 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

1.1 การอ่านจับใจความ หมายถึง การทำความเข้าใจเนื้อเรื่องหรือข้อความที่อ่าน เพื่อต้องการทราบว่าเรื่องนั้นเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร มีความสำคัญตรงไหนและหมายความว่าอย่างไร สามารถจับประเด็นสำคัญของเรื่อง การตั้งคำถาม ตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน เล่าเรื่องตามลำดับเหตุการณ์ บอกข้อคิดจากเรื่องที่อ่านและสามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้

1.2 วิธีการอ่านแบบ SQ5R เป็นการสอนอ่านจับใจความซึ่งมี 7 ขั้นตอน คือ 1. Survey (S) เป็นการสำรวจเรื่องที่อ่านอย่างคร่าวๆ โดยการอ่านอย่างรวดเร็ว 2. Question (Q) เป็นการตั้งคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน 3. Read (R1) เป็นการอ่านช้าอย่างละเอียด 4. Record (R2) เป็นการจดบันทึกใจความสำคัญ 5. Recite (R3) เป็นการทบทวนสิ่งที่ได้อ่านมา โดยใช้วิธีนำเสนอผลงาน 6. Review (R4) เป็นการทบทวนสิ่งที่อ่านให้กระจ่างชัด 7. Reflect (R5) เป็นการใช้ความคิดอย่างมีวิจารณญาณในการจัดเรียงลำดับข้อมูล

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 2.1 เพื่อให้นักเรียนอธิบายความหมายของการอ่านจับใจความได้
- 2.2 เพื่อให้นักเรียนบอกขั้นตอนของการอ่านจับใจความได้
- 2.3 เพื่อให้นักเรียนอธิบายความหมายของการสอนแบบ SQ5R ได้
- 2.4 เพื่อให้นักเรียนอธิบายและบอกขั้นตอนของการสอนแบบ SQ5R ได้
- 2.5 นักเรียนมีบอกรายละเอียดที่สำคัญจากเรื่องที่อ่านได้
- 2.6 นักเรียนสามารถบอกแนวคิดของเรื่องที่อ่านได้
- 2.7 นักเรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้
- 2.8 นักเรียนสามารถวิเคราะห์ลักษณะนิสัยของตัวละครได้
- 2.9 นักเรียนสามารถบอกสำนวนที่ตรงกับเรื่องที่อ่านได้
- 2.10 นักเรียนสามารถประเมินค่าเรื่องที่อ่านได้

3. กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

3.1 ขั้นนำ

1) ครูแจกใบความรู้เรื่อง การอ่านจับใจความให้นักเรียนทุกคนอ่านและทำความเข้าใจ เมื่ออ่านจบแล้วครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็น

2) ครูแจกใบความรู้เรื่อง การอ่านจับใจความแบบ SQ5R ให้นักเรียนทุกคนอ่านและทำความเข้าใจ เมื่ออ่านจบแล้วครูอธิบายความหมายและขั้นตอนการอ่านแบบ SQ5R ให้นักเรียนฟังอีกครั้ง จากนั้นร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็น

3.2 ขั้นสอน

3) ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 3 คน ครูให้นักเรียนรับนิทานเรื่อง สี่เกลอ และให้นักเรียนปฏิบัติตามขั้นตอนการอ่านแบบ SQ5R ดังนี้

Survey (S)

4) ครูให้นักเรียนอ่านนิทานเรื่อง สี่เกลอ แล้วให้นักเรียนสำรวจเรื่องราวที่อ่านอย่างคร่าวๆ โดยอ่านชื่อเรื่อง โดยดูประโยคแรกของแต่ละย่อหน้า วิธีเขียน ความยาวเรื่อง รูปแบบการเขียน อ่านเรื่องแต่ละย่อหน้า สังเกตภาพรวมของเรื่อง โดยวิธีการอ่านแบบกวาดสายตารวดเร็ว

Question (Q)

5) ครูช่วยตั้งคำถามจากนั้นให้นักเรียนฝึกตั้งคำถามจากเรื่องที่อ่านกลุ่มละ 5 ข้อ เช่น

- (1) ใครไม่ได้อยู่ในเรื่องสี่เกลอ
- (2) ทำไมหิดจึงต้องทำท่าซูดเกล็ดปลา
- (3) แนวคิดที่ได้จากเรื่องคืออะไร
- (4) นักเรียนสามารถนำแนวคิดไปใช้ประโยชน์ได้อย่างไร
- (5) หากสี่เกลอไม่ทำตามสัญญาจะเกิดอะไรขึ้น เป็นต้น

Read (R1)

6) ให้นักเรียนอ่านนิทานเรื่อง สี่เกลอ ซ้ำอีกครั้งอย่างละเอียด เป็นสิ่งสำคัญมากในการอ่าน อ่านแต่ละย่อหน้า โดยอ่านอย่างมีวัตถุประสงค์ พยายามหาคำตอบจากคำถามที่ตั้งไว้ พร้อมทั้งบันทึกคำศัพท์สำคัญ รวมถึงสังเกตคำที่พิมพ์ต่างจากคำอื่น เช่น พิมพ์เป็นตัวเอียงและประโยคที่ขีดเส้นใต้ เพื่อทำความเข้าใจและตอบคำถามที่ตั้งไว้ ในขั้นนี้นักเรียนจะสามารถสรุปใจความสำคัญของเรื่องได้

Record (R2)

7) ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มขีดเส้นใต้คำหรือวลีสำคัญ แล้วเขียนใจความสำคัญหรือเขียนสรุปลงในสมุด การบันทึกใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านโดยเขียนเป็นโครงเรื่องจะให้นักเรียนอ่านได้คล่องขึ้น และเป็นการเตรียมการเขียนสรุปความต่อไป

Recite (R3)

8) ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานโดยเล่าใจความสำคัญและรายละเอียดต่างๆ เพื่อเป็นการทดสอบความเข้าใจในการอ่าน

Review (R4)

9) ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มทบทวนสิ่งที่อ่านให้กระจ่างชัด แล้วอ่านซ้ำอีกครั้งอย่างรวดเร็ว เพื่อตรวจสอบความถูกต้องจากเรื่องที่อ่าน

Reflect (R5)

10) ให้นักเรียนใช้ความคิดอย่างมีวิจารณญาณในการจัดเรียงลำดับข้อมูล โดยสรุปความรู้และร่วมกันวิเคราะห์ วิจัย แลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องที่อ่าน

11) ให้นักเรียนช่วยกันสรุป โดยยกตัวอย่างเหตุการณ์ที่ตรงกับแนวคิดของเรื่อง พร้อมทั้งจะนำแนวความคิดที่ได้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ได้อย่างไร

12) ครูแจกแบบทดสอบให้นักเรียนทำเป็นรายบุคคล เมื่อนักเรียนทำเสร็จแล้วครูและนักเรียนช่วยกันเฉลยแบบทดสอบ

3.3 ชั้นสรุป

13) ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปวิธีการอ่านแบบ SQ5R และให้บอกปัญหาจากการอ่าน โดยครูเสนอแนะแนวทางในการแก้ปัญหา

4. สื่อการเรียนรู้

- 4.1 ใบความรู้ที่ 1 การอ่านจับใจความ
- 4.2 ใบความรู้ที่ 2 วิธีสอนอ่านแบบ SQ5R
- 4.3 นิทานเรื่อง สี่เกลอ
- 4.4 แบบฝึกหัด

5. การวัดผลและประเมินผล

- 5.1 การตั้งคำถาม-ตอบคำถาม
- 5.2 การแสดงความคิดเห็น
- 5.3 ตรวจสอบผลการทำแบบฝึกหัด หลังการอ่าน

6. เกณฑ์ในการวัดประเมินผล

- 6.1 ตั้งคำถามตอบคำถาม ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70
- 6.2 สังเกตการณ์มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70
- 6.3 นักเรียนสามารถทำแบบฝึกหัดหลังการอ่าน ได้อย่างน้อยร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม

ใบความรู้ที่ 1

การอ่านจับใจความ

การอ่านจับใจความ หมายถึง การอ่านที่มุ่งค้นหาสาระของเรื่อง หรือของหนังสือแต่ละเล่มว่า ส่วนใดเป็นส่วนสำคัญ และส่วนขยายใจความสำคัญของเรื่อง การอ่านจับใจความเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนการอ่านอยู่อย่างเสมอ

ใจความสำคัญ หมายถึง ข้อความที่มีสาระคลุมข้อความอื่น ๆ ในย่อหน้าหรือเรื่องนั้นทั้งหมด โดยมีข้อความอื่น ๆ เป็นเพียงส่วนขยายใจความสำคัญเท่านั้น ข้อความหนึ่งหรือใจความหนึ่งจะมีความสำคัญเพียงหนึ่งเดียว นอกนั้นเป็นใจความรอง พลความหรือส่วนขยายความ หมายถึงประโยคที่ช่วยขยายเนื้อความของใจความสำคัญ เพื่อสนับสนุนหรือแสดงตัวอย่างเพื่อให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจมากขึ้น

หลักการอ่านจับใจความ

1. ตั้งจุดมุ่งหมายในการอ่านให้ชัดเจนว่า อ่านเพื่อค้นคว้า หรือ อ่านเพื่อความเพลิดเพลิน เพราะจะทำให้อ่านได้อย่างเหมาะสมและจับใจความได้อย่างรวดเร็ว
2. สืบหาส่วนประกอบของหนังสือ เช่น ชื่อเรื่อง คำนำ สารบัญ ฯลฯ เพราะส่วนประกอบของหนังสือจะทำให้เข้าใจเรื่องได้อ่านได้กว้างขวางและรวดเร็ว
3. ทำความเข้าใจลักษณะของหนังสือว่าประเภทใด เช่น สารคดี นิทาน ตำรา ฯลฯ จะช่วยให้มีแนวทางอ่านจับใจความได้ง่ายอ่านเรื่องอย่างคร่าว ๆ พอเข้าใจ และเก็บใจความของแต่ละย่อหน้า
4. ใช้ประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องได้อ่านมาประกอบจะช่วยให้เข้าใจและจับใจความได้ง่ายขึ้น

ขั้นตอนในการอ่านจับใจความ ควรปฏิบัติดังนี้

1. อ่านผ่าน ๆ โดยตลอด เพื่อให้รู้ว่าเรื่องที่อ่านว่าด้วยเรื่องอะไร จุดใดเป็นจุดสำคัญของเรื่อง
2. อ่านให้ละเอียด เพื่อทำความเข้าใจอย่างชัดเจน ไม่ควรหยุดอ่านระหว่างเรื่องเพราะจะทำให้ความเข้าใจไม่ติดต่อกัน
3. อ่านซ้ำข้อความที่ไม่เข้าใจ และตรวจสอบความเข้าใจบางตอนให้แน่นอนถูกต้อง
4. เรียบเรียงใจความสำคัญของเรื่องด้วยตนเอง

ใบความรู้ที่ 2

การสอนการอ่านแบบ เอส คิว ไฟว์ อาร์ SQ5R

1. Survey (S) เป็นการให้นักเรียนสำรวจเรื่องราวที่อ่านอย่างคร่าวๆ โดยอ่านชื่อเรื่อง โดยดูประโยคแรกของแต่ละย่อหน้า วิธีเขียน ความยาวเรื่อง รูปแบบการเขียน อ่านเรื่องแต่ละย่อหน้า สังเกตภาพรวมของเรื่อง โดยวิธีการอ่านแบบกวาดสายตารวดเร็ว

2. Question (Q) เป็นการตั้งคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน เช่น ความหมายของชื่อเรื่องคืออะไร ใจความสำคัญของเรื่อง ความหมายของคำ เป็นการตั้งคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านอย่างรวดเร็ว คำถามเป็นการกระตุ้นให้ศึกษาอย่างรอบคอบ ขั้นตอนของการตั้งคำถามจะทำให้การอ่านจับใจความมีประสิทธิภาพมากขึ้น

3. Read (R1) เป็นการอ่านซ้ำอีกครั้งอย่างละเอียด เป็นสิ่งสำคัญมากในการอ่าน อ่านแต่ละย่อหน้า โดยอ่านอย่างมีวัตถุประสงค์ พยายามหาคำตอบจากคำถามที่ตั้งไว้ พร้อมทั้งบันทึกคำศัพท์สำคัญ รวมถึงสังเกตคำที่พิมพ์ต่างจากคำอื่น เช่น พิมพ์เป็นตัวเอียงและประโยคที่ขีดเส้นใต้ เพื่อทำความเข้าใจและตอบคำถามที่ตั้งไว้ ในขั้นตอนนี้ นักเรียนจะสามารถสรุปใจความสำคัญของเรื่องได้

4. Record (R2) เป็นการขีดเส้นใต้คำหรือวลีสำคัญ แล้วเขียนใจความสำคัญหรือเขียนสรุปลงในสมุด การบันทึกใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านโดยเขียนเป็นโครงเรื่องจะทำให้นักเรียนอ่านได้คล่องขึ้น และเป็นการเตรียมการเขียนสรุปความต่อไป

5. Recite (R3) เป็นการทบทวนสิ่งที่ได้อ่านมา โดยใช้วิธีนำเสนอผลงานโดยเล่าใจความสำคัญและรายละเอียดต่างๆ เพื่อเป็นการทดสอบความเข้าใจในการอ่าน

6. Review (R4) เป็นการทบทวนสิ่งที่อ่านให้กระจ่างชัด แล้วอ่านซ้ำอีกครั้งอย่างรวดเร็วเพื่อตรวจสอบความถูกต้องจากเรื่องที่อ่าน

7. Reflect (R5) เป็นการใช้ความคิดอย่างมีวิจารณญาณในการจัดเรียงลำดับข้อมูล โดยสรุปความรู้และร่วมกันวิเคราะห์ วิจัย แลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องที่อ่าน โดยยกตัวอย่างเหตุการณ์ที่ตรงกับแนวคิดของเรื่อง พร้อมทั้งจะนำแนวความคิดที่ได้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ได้อย่างไร

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านนิทานเรื่อง สี่เกลอ แล้วตอบคำถามตั้งแต่ข้อ 1-10 ให้ถูกต้อง

เรื่อง สี่เกลอ

มีชายสี่คนเป็นเกลอกัน มีหิด ตาเปียก หัวล้าน และเมื่อย สี่คนชวนกันเดินทางกันไปในป่า แต่ก่อนจะเดินทางทั้งสี่ก็ให้สัญญากันว่าจะไม่แสดงอาการไทรออกมา ถ้าใครแสดงอาการไทรออกมาจะตัดคอเสีย กล่าวคือคนหัวล้านก็ไม่ให้เอามือลูบหัว คนตาเปียกถ้ามีแมงมาตอมก็ไม่ให้เอามือปัดไม่วี คนที่เมื่อย หากมีอาการก็ห้ามบีบห้ามนวด คนที่เป็นหิด หากคันก็ห้ามหยิกห้ามเกา คือไม่ทำอะไรเลยที่จะแสดงอาการออกมา

พอตกลงกันได้แล้วก็ออกเดินทางกันไปในป่า พอเดินไปสักพักด้วยความเหนื่อยและอากาศที่ร้อนอบอ้าวทุกคนก็รู้สึกร้อน พอร้อนหัวล้านก็ไม่รู้จะทำพริกก็โดดลงในเล พอโดดลงเลก็เอามือวิดน้ำใส่หัว พอวิดน้ำใส่หัวพวกเขาเพื่อนๆ เห็นพันทันนั้นก็โธษบอว่าต้องตัดหัวเพราะผิดสัญญา แต่หัวล้านว่า มันนั่นทำให้แล้วเวลาพอวิดปลานั่นวิดพันทันนั้นแหละ

ข้างเมื่อยเดินมาไกลมันเลยเมื่อยแขนเมื่อยขา พอเห็นหัวล้านทำพันทันนั้นมันก็ว่าเวลาน้ำแห้งพอจับปลาพันทันนี้ พุดเสร็จแล้วก็หย่าๆ ตามแขนตัวเองซ้ายที่ขวาที่จนหายเมื่อย ข้างหิดเดินมาไกลก็รู้สึกคันเพราะมีแมงมาตอมตลอดเวลา มันก็บอว่ามันเห็นเวลาพอได้ปลาพอชูดเกล็ดพันทันนี้ ว่าแล้วก็เอามือเกาหิดตามแขนทำท่าชูดเกล็ดปลา เพื่อต้องการยิก8แมงที่มาตอม ตกลงทั้งสี่คนก็ไม่มีใครได้ตัดคอใครสักคน

1. ทั้งสี่เกลอตกลงกันว่าอย่างไรหากมีคนไม่ทำตามกติกา (ความจำ)

- ก. ต้องถูกเขี่ยนตี
- ข. ต้องถูกตัดหัว
- ค. ต้องถูกงูกัด
- ง. ต้องถูกกระโดดหน้าผา

2. ทำไมทั้งสี่เกลอถึงไม่มีใครถูกตัดคอ (ความจำ)

- ก. เพราะไม่มีใครยอมให้ถูกตัดคอ
- ข. เพราะทำผิดสัญญากันทุกคน
- ค. เพราะมีคนมาช่วยเอาไว้
- ง. เพราะทุกคนไม่มีใครทำผิด

3. เหตุการณ์ใดเกิดขึ้นเป็นลำดับที่ 2 (ความเข้าใจ)
  - ก. หัวล้านรู้สึกร้อน จึงกระโดดลงทะเล
  - ข. ทั้งสี่เกลอสัญญาว่าจะไม่แสดงอาการใดๆ ออกมา
  - ค. เมื่อยีบับแขนขาตัวเองจนหายเมื่อยล้า
  - ง. หิดเอามือเกาหิดตามแขนขาที่คัน
4. เหตุใดหิดจึงทำท่าเหมือนชูดเกล็ดปลา (ความเข้าใจ)
  - ก. เพราะต้องการเอาปลาไปทำอาหาร
  - ข. เพราะต้องการไล่แมลงที่มาตอม
  - ค. เพราะต้องการหลอกให้เพื่อนทำตาม
  - ง. เพราะอยากแสดงให้เห็นว่าตนมีอำนาจ
5. ทำไมหัวล้านจึงกระโดดลงทะเล (ความเข้าใจ)
  - ก. ทะเลาะกับเพื่อน
  - ข. อยากไปจับปลา
  - ค. อยากเล่นน้ำ
  - ง. รู้สึกร้อน แต่ไม่สามารถพัดวีได้
6. นักเรียนคนใดนำแนวคิดจากเรื่องไปใช้ได้ถูกต้อง (นำไปใช้)
  - ก. ก๊กโกหกแม่เพื่อให้แม่สบายใจ
  - ข. กูกูบริจาคเงินเพื่อที่จะได้บุญมากๆ
  - ค. ก๊อกแก้งตายเพื่อให้รอดพ้นจากหมี
  - ง. แก๊กจ้างให้เพื่อนทำการบ้านให้ตนเอง
7. การกระทำของทั้งสี่เกลอแสดงให้เห็นถึงสิ่งใดมากที่สุด (วิเคราะห์)
  - ก. ความเข้มแข็ง
  - ข. ความรักเพื่อน
  - ค. ความเฉลียวฉลาด
  - ง. ความอดทน
8. ส่วนวนไตใกล้เคียงกับทั้งสี่เกลอมากที่สุด (สังเคราะห์)
  - ก. ใจปลาชิว
  - ข. ชุบมือเปิบ
  - ค. กระต่ายตื่นตูม
  - ง. ฉลาดเป็นกรด

9. ถ้าหัวล้านไม่กระโดดลงทะเลจะเป็นเช่นไร (ประเมินค่า)

ก. ถูกลงโทษ

ข. ถูกพ่อแม่ตี

ค. ถูกเพื่อนโกรธ

ง. ถูกต้นไม้ล้มทับ

10. ข้อใดเป็นข้อเท็จจริง (ประเมินค่า)

ก. หิดทำท่าเหมือนขูดปลาเพราะรู้สึกคัน

ข. เมื่อยกระโดดลงทะเลเพราะรู้สึกร้อน

ค. หัวล้านปีบแขนขาเพราะรู้สึกเมื่อย

ง. ตาเปียกเอาผ้าเช็ดตาเพราะมีน้ำไหลออกมาไม่หยุด

เฉลยแบบฝึกหัด เรื่อง สีเกลอ

1. ข
2. ข
3. ก
4. ข
5. ง
6. ค
7. ค
8. ง
9. ก
10. ก

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
เรื่อง เขตแดนโลก

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
เวลา 2 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

การแบ่งเขตแดนโลกเป็นข้อตกลงกันของผู้ยิ่งใหญ่ทั้ง 5 ท่าน คือ พระอาทิตย์ พระอินทร์ พญาครุฑ พญานาค พญาราชสีห์ โดยมีการแบ่งอาณาเขตเพื่อปกครองกันอย่าง เป็นสัดส่วนและมีข้อตกลงกันว่าจะไม่บุกรุกดินแดนซึ่งกันและกัน แต่มีพระราหูที่ไม่ยอมรับข้อตกลง และเที่ยวเกะกะเกรนุกรุกอาณาเขตของผู้อื่นจึงถูกพระอินทร์ลงโทษ ตั้งแต่นั้นมาโลกก็อยู่กันอย่าง สงบสุข

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนมีบอกรายละเอียดที่สำคัญจากเรื่องที่ได้
2. นักเรียนสามารถบอกแนวคิดของเรื่องที่ได้
3. นักเรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้
4. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ลักษณะนิสัยของตัวละครได้
5. นักเรียนสามารถบอกสำนวนที่ตรงกับเรื่องที่ได้
6. นักเรียนสามารถประเมินค่าเรื่องที่ได้

3. กิจกรรมการเรียนรู้

3.1 ขั้นนำ

- 1) ครูทบทวนการอ่านแบบ SQ5R ร่วมกับนักเรียน

3.2 ขั้นสอน

2) ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 3 คน ครูให้นักเรียนรับนิทานเรื่อง เขตแดนโลก และให้นักเรียนปฏิบัติตามขั้นตอนการอ่านแบบ SQ5R ดังนี้

Survey (S)

3) ครูให้นักเรียนอ่านนิทานเรื่อง เขตแดนโลก แล้วให้นักเรียนสำรวจเรื่องราวที่อ่านอย่าง คร่าวๆ โดยอ่านชื่อเรื่อง โดยดูประโยคแรกของแต่ละย่อหน้า วิธีเขียน ความยาวเรื่อง รูปแบบการ เขียน อ่านเรื่องแต่ละย่อหน้า สังเกตภาพรวมของเรื่อง โดยวิธีการอ่านแบบกวาดสายตารวดเร็ว

Question (Q)

- 4) ครูช่วยตั้งคำถามจากนั้นให้นักเรียนฝึกตั้งคำถามจากเรื่องทีอ่านกลุ่มละ 5 ข้อ เช่น
- (1) จากเรื่องเขตแดนโลก ผู้ใดได้ชื่อว่าเป็นผู้กะกะเกร
  - (2) สำนวนใดตรงกับลักษณะนิสัยของพระราหู
  - (3) แนวคิดที่ได้จากเรื่องคืออะไร
  - (4) นักเรียนสามารถนำแนวคิดไปใช้ประโยชน์ได้อย่างไร
  - (5) หากทุกคนไม่เข้าร่วมประชุมจะเกิดอะไรขึ้น เป็นต้น

Read (R1)

5) ให้นักเรียนอ่านนิทานเรื่อง เขตแดนโลก ซ้ำอีกครั้งอย่างละเอียด เป็นสิ่งสำคัญมากในการอ่าน อ่านแต่ละย่อหน้า โดยอ่านอย่างมีวัตถุประสงค์ พยายามหาคำตอบจากคำถามที่ตั้งไว้ พร้อมทั้งบันทึกคำศัพท์สำคัญ รวมถึงสังเกตคำที่พิมพ์ต่างจากคำอื่น เช่น พิมพ์เป็นตัวเอียงและประโยคที่ขีดเส้นใต้ เพื่อทำความเข้าใจและตอบคำถามที่ตั้งไว้ ในขั้นนี้นักเรียนจะสามารถสรุปใจความสำคัญของเรื่องได้

Record (R2)

6) ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มขีดเส้นใต้คำหรือวลีสำคัญ แล้วเขียนใจความสำคัญหรือเขียนสรุปลงในสมุด การบันทึกใจความสำคัญของเรื่องทีอ่านโดยเขียนเป็นโครงเรื่องจะทำให้นักเรียนอ่านได้คล่องขึ้น และเป็นการเตรียมการเขียนสรุปความต่อไป

Recite (R3)

7) ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานโดยเล่าใจความสำคัญและรายละเอียดต่างๆ เพื่อเป็นการทดสอบความเข้าใจในการอ่าน

Review (R4)

8) ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มทบทวนสิ่งทีอ่านให้กระจ่างชัด แล้วอ่านซ้ำอีกครั้งอย่างรวดเร็วเพื่อตรวจสอบความถูกต้องจากเรื่องทีอ่าน

Reflect (R5)

9) ให้นักเรียนใช้ความคิดอย่างมีวิจารณญาณในการจัดเรียงลำดับข้อมูล โดยสรุปความรู้และร่วมกันวิเคราะห์ วิจัย แลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องทีอ่าน

10) ให้นักเรียนช่วยกันสรุป โดยยกตัวอย่างเหตุการณ์ที่ตรงกับแนวคิดของเรื่องพร้อมทั้งจะนำแนวความคิดที่ได้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ได้อย่างไร

11) ครูแจกแบบทดสอบให้นักเรียนทำเป็นรายบุคคล เมื่อนักเรียนทำเสร็จแล้วครูและนักเรียนช่วยกันเฉลยแบบทดสอบ

3.3 ชั้นสรุป

12) ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปวิธีการอ่านแบบ SQ5R และให้บอกปัญหาจากการอ่าน โดยครูเสนอแนะแนวทางในการแก้ปัญหา

4. สื่อการเรียนรู้

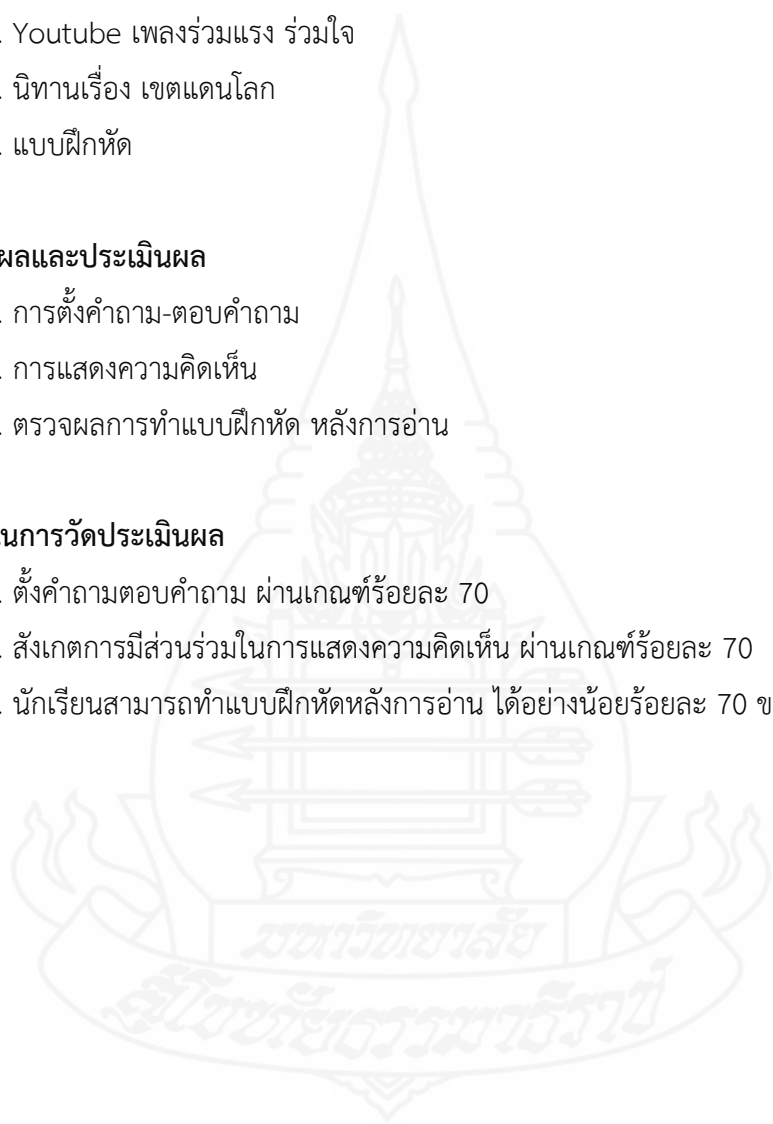
1. Youtube เพลงร่วมแรง ร่วมใจ
2. นิทานเรื่อง เขตแดนโลก
3. แบบฝึกหัด

5. การวัดผลและประเมินผล

1. การตั้งคำถาม-ตอบคำถาม
2. การแสดงความคิดเห็น
3. ตรวจสอบผลการทำแบบฝึกหัด หลังการอ่าน

6. เกณฑ์ในการวัดประเมินผล

1. ตั้งคำถามตอบคำถาม ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70
2. สังเกตการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70
3. นักเรียนสามารถทำแบบฝึกหัดหลังการอ่าน ได้อย่างน้อยร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม

แบบฝึกหัดท้ายแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

นิทาน เรื่อง เขตแดนโลก

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านนิทานเรื่อง เขตแดนโลก แล้วตอบคำถามตั้งแต่ข้อ 1-10 ให้ถูกต้อง

เรื่อง เขตแดนโลก

ในกาลก่อนโลกนี้ยังไม่มีอาณาเขตที่แน่นอน ไม่มีประเทศไทยใหญ่น้อยเหมือนในทุกวันนี้ มีผู้ยิ่งใหญ่อยู่ห้าท่าน คือ พระอาทิตย์ พระอินทร์ พญาครุฑ พญานาค พญาราชสีห์ และมีผู้เกะกะเกเรอยู่อีกหนึ่งคือพระราหู ต่อมาผู้ยิ่งใหญ่ทั้งห้าได้ประชุมปรึกษากันเพื่อจะแบ่งอาณาเขตให้ได้ด้วยกันเป็นสัดส่วน ทั้งห้าผู้ยิ่งใหญ่ก็ชักชวนพระราหุมาร่วมประชุมปรึกษากันด้วยแต่ราหูไม่ตกลงเพราะถือว่าตัวเองเก่ง บอกกับห้าผู้ยิ่งใหญ่ว่าเราไม่ได้อยู่ทั้งบนบกและในน้ำ เราจะทำอย่างไรอยู่ที่ไหนมันเรื่องของเรாத่านอย่ามายุ่งเกี่ยว ว่าแล้วก็เดินหนีไปเสียเฉยๆ ห้าผู้ยิ่งใหญ่แห่งโลกยุคแรกจึงตกลงแบ่งเขตแดนเพื่อปกครองอยู่อาศัยกัน พระอินทร์ได้บริเวณเขาพระสุเมรุไปครอบครอง พญาครุฑได้เขาศรีบรรพต พญานาคได้บริเวณมหาสมุทรทั้งสี่ พญาราชสีห์ได้ป่าหิมพานต์ พระอาทิตย์ได้เบื้องนภาภาค และตกลงห้ามบุกรุกดินแดนกัน

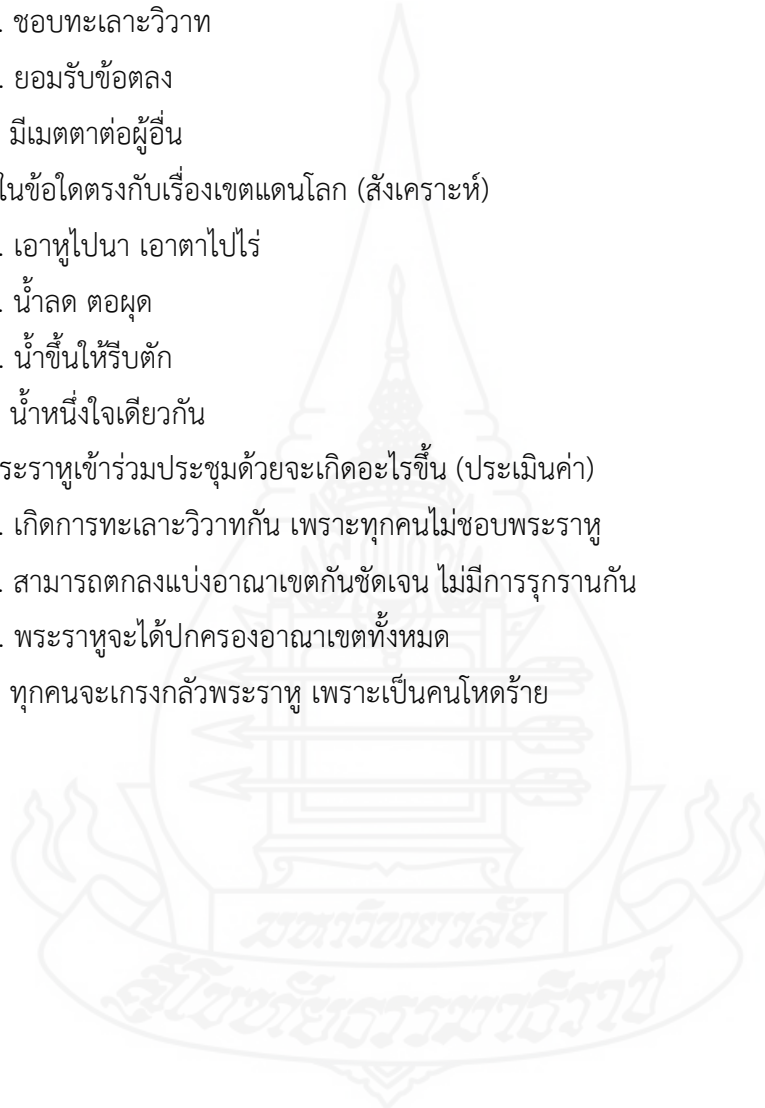
ครั้นต่อมาพญานาคได้หลงพลัดเข้าไปในเขตของพญาครุฑ พญาครุฑก็จับไล่พญานาคไป พญาครุฑไล่พญานาคไปเจอพระราหู พระราหูเลยทำฤทธิ์ไล่พญานาคไป เทียวไลวนเวียนอยู่จนเหนื่อย พระราหูหิวน้ำก็จะดื่มน้ำในมหาสมุทร พระอาทิตย์มาเห็นเข้าจึงว่าท่านไม่มีสิทธิ์ดื่มน้ำในมหาสมุทร เพราะวันก่อนเราชวนท่านแบ่งอาณาเขตท่านก็ไม่ได้สนใจ พระราหูโมโหกระโดดเข้าไปจะตบตีพระอาทิตย์ พระอินทร์มาพบเข้าจึงเอาจักรขว้างพระราหูขาดเป็นสามท่อน ลอยอยู่บนฟ้าท่อนหนึ่ง ตกอยู่บนโลกท่อนหนึ่ง และตกอยู่ในที่มหาสมุทรอีกท่อนหนึ่ง ตกลงพระราหูตกไปอยู่หลายเขตแดน เทียวเสวยอายุคนให้ป่วยไข้เดือดร้อน ที่เรียกว่าพระราหูเสวยอายุนั้นแหละ

อาณาเขตที่ผู้ยิ่งใหญ่ทั้งห้าได้แบ่งกันในครั้งนั้นก็อยู่กันอย่างสงบสุข ไม่มีใครรุกรานใครกัน ประเทศไทยปัจจุบันนี้อยู่ในเขตของพญาครุฑ สังเกตได้จากในธนบัตรที่ใช้กันต้องมีรูปพญาครุฑอยู่ และประเทศไทยยังอยู่ระหว่างกึ่งแดนของพญาราชสีห์ด้วย เดียวนี้ตราราชสีห์อยู่ที่ผู้ใหญ่อ่านกำนัน แพทย์ประจำตำบล บุคคลที่อาศัยอยู่ในเขตแดนของพระยาครุฑและพญาราชสีห์ อย่านำได้ ลืมเจ้าของเขตแดน

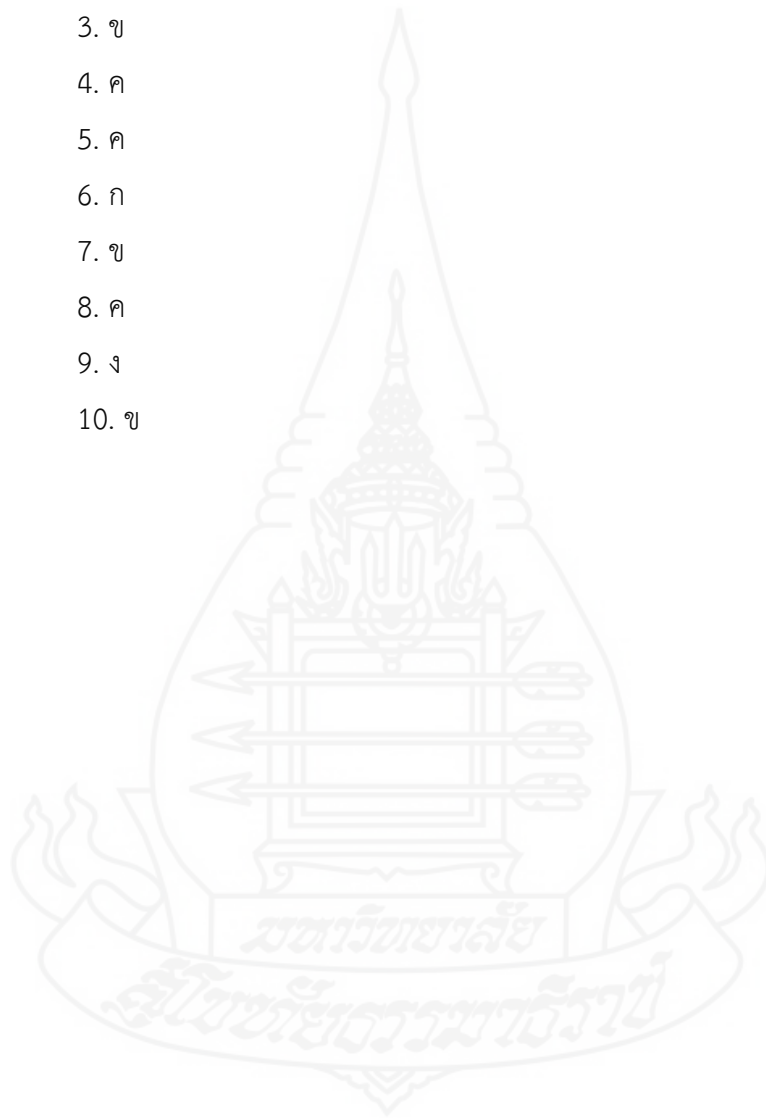
1. ข้อตกลงในการแบ่งอาณาเขตครั้งนี้คืออะไร (ความจำ)
  - ก. ห้ามไปมาหาสู่กัน
  - ข. ห้ามบุกรุกดินแดนกัน
  - ค. ห้ามติดต่อกัน
  - ง. ห้ามพูดคุยกัน
2. เพราะเหตุใดพระราหูจึงไม่เข้าร่วมประชุมด้วย (ความจำ)
  - ก. ไม่สบาย
  - ข. ไม่ได้เป็นสมาชิกของกลุ่ม
  - ค. อวดดีถือว่าตนเองเก่ง
  - ง. ติดธุระสำคัญ
3. เหตุการณ์ในข้อใดเกิดขึ้นเป็นลำดับที่ 3 (ความเข้าใจ)
  - ก. พระอินทร์ขว้างจักรใส่พระราหู
  - ข. พระอาทิตย์ห้ามไม่ให้พระราหูดื่มน้ำในมหาสมุทร
  - ค. พญานาคพลัดหลงไปในเขตของพระยาครุฑ
  - ง. ผู้ยิ่งใหญ่ทั้งห้าได้ประชุมปรึกษาหารือกันเพื่อแบ่งอาณาเขต
4. บุคคลในข้อใดไม่เกี่ยวข้องกับการแบ่งเขตแดนโลก (ความเข้าใจ)
  - ก. พระอินทร์ พระอาทิตย์
  - ข. พญาครุฑ พญานาค
  - ค. พญาเสือ พญามด
  - ง. พญาราชสีห์ พระอาทิตย์
5. นักเรียนได้แนวความคิดอะไรจากเรื่องที่อ่าน (ความเข้าใจ)
  - ก. การอยู่ร่วมกันต้องรักและสามัคคีกัน
  - ข. การทะเลาะวิวาททำให้เพื่อนรักต้องแตกแยกกัน
  - ค. เราต้องปฏิบัติตามข้อตกลงที่ได้ร่วมปรึกษาหารือกันในที่ประชุม
  - ง. พระอินทร์ลงโทษพระราหูเพราะพระราหูไม่เชื่อฟังคำสั่งสอน
6. นักเรียนคนใดนำแนวความคิดที่ได้จากเรื่องไปใช้ได้ถูกต้องที่สุด (นำไปใช้)
  - ก. รสาเข้าร่วมประชุมทุกครั้งเพื่อร่วมปรึกษากับสมาชิก
  - ข. ภาคินไม่ยอมรับข้อตกลงที่ได้ในการประชุม
  - ค. สินีตั้งใจอ่านหนังสือเรียนในห้องประชุม
  - ง. ก้องเกียรตินั่งทำการบ้านในห้องประชุมอย่างตั้งใจ

7. นักเรียนคิดว่าพระราหุมีลักษณะนิสัยเช่นไร (วิเคราะห์)
- ก. รักอิสระเสรี
  - ข. เอาแต่ใจ ซี้โมโห
  - ค. มีน้ำใจ ชอบช่วยเหลือ
  - ง. เป็นคนเก่ง มีเพื่อนเยอะ
8. นักเรียนคิดว่าห้าผู้ยิ่งใหญ่มีลักษณะเด่นอย่างไร (วิเคราะห์)
- ก. เห็นแก่ตัว
  - ข. ชอบทะเลาะวิวาท
  - ค. ยอมรับข้อตลง
  - ง. มีเมตตาต่อผู้อื่น
9. ส่วนวนในข้อใดตรงกับเรื่องเขตแดนโลก (สังเคราะห์)
- ก. เอาหูไปนา เอาตาไปไร่
  - ข. น้ำลต ตอผุด
  - ค. น้ำขึ้นให้รีบตัก
  - ง. น้ำหนึ่งใจเดียวกัน
10. หากพระราหุเข้าร่วมประชุมด้วยจะเกิดอะไรขึ้น (ประเมินค่า)
- ก. เกิดการทะเลาะวิวาทกัน เพราะทุกคนไม่ชอบพระราหุ
  - ข. สามารถตกลงแบ่งอาณาเขตกันชัดเจน ไม่มีการรุกรานกัน
  - ค. พระราหุจะได้ปกครองอาณาเขตทั้งหมด
  - ง. ทุกคนจะเกรงกลัวพระราหุ เพราะเป็นคนโหดร้าย

เฉลยแบบฝึกหัดท้ายแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1
นิทาน เรื่อง เขตแดนโลก

1. ข
2. ค
3. ข
4. ค
5. ค
6. ก
7. ข
8. ค
9. ง
10. ข

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
เรื่อง ดีเพราะเมีย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
เวลา 2 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

ชายชาญเป็นคนเกียจคร้านไม่ทำมาหากินอะไร นอนฟังเมียทำขนมเบื้องนับได้สิบเอ็ดแผ่น แต่เมียเอามาให้กินสิบแผ่น เมียก็หาว่าชายชาญรู้ทุกเรื่อง ต่อมาในเมืองแล้งมาก เจ้าเมืองก็สงสัยว่าเมื่อไรฝนจะตก เมียก็ว่าให้ไปถามชายชาญดู ชายชาญไม่รู้จะทำอย่างไรเลยหนีไปนอนท้ายหมู่บ้าน ก็ได้ยินลูกเขียดคุยกับแม่เขียดว่าอีกสองสามวันฝนก็จะตกแล้ว ชายชาญเลยไปบอกเจ้าเมือง ต่อมาอีกสามวันฝนก็ตกลงมาจริงๆ ชายชาญได้รับรางวัลจากเจ้าเมืองมากมาย

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนมีบอกรายละเอียดที่สำคัญจากเรื่องที่อ่านได้
2. นักเรียนสามารถบอกแนวคิดของเรื่องที่อ่านได้
3. นักเรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้
4. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ลักษณะนิสัยของตัวละครได้
5. นักเรียนสามารถบอกสำนวนที่ตรงกับเรื่องที่อ่านได้
6. นักเรียนสามารถประเมินค่าเรื่องที่อ่านได้

3. กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

3.1 ขั้นนำ

- 1) ครูทบทวนการอ่านแบบ SQ5R ร่วมกับนักเรียน

3.2 ขั้นสอน

2) ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 3 คน ครูให้นักเรียนรับนิทานเรื่อง ดีเพราะเมีย และให้นักเรียนปฏิบัติตามขั้นตอนการอ่านแบบ SQ5R ดังนี้

Survey (S)

3) ครูให้นักเรียนอ่านนิทานเรื่อง ดีเพราะเมีย แล้วให้นักเรียนสำรวจเรื่องราวที่อ่านอย่างคร่าวๆ โดยอ่านชื่อเรื่อง โดยดูประโยคแรกของแต่ละย่อหน้า วิธีเขียน ความยาวเรื่อง รูปแบบการเขียน อ่านเรื่องแต่ละย่อหน้า สังเกตภาพรวมของเรื่อง โดยวิธีการอ่านแบบกวาดสายตารวดเร็ว

Question (Q)

- 4) ครูช่วยตั้งคำถามจากนั้นให้นักเรียนฝึกตั้งคำถามจากเรื่องที่อ่านกลุ่มละ 5 ข้อ เช่น
- (1) ทำไมเมื่อยจึงคิดว่าชัชชาญรู้ทุกเรื่อง
  - (2) ชัชชาญรู้ได้อย่างไรว่าฝนจะตก
  - (3) แนวคิดที่ได้จากเรื่องคืออะไร
  - (4) นักเรียนสามารถนำแนวคิดไปใช้ประโยชน์ได้อย่างไร
  - (5) ชัชชาญมีนิสัยอย่างไร เป็นต้น

Read (R1)

5) ให้นักเรียนอ่านนิทานเรื่อง ตีเพราะเมื่อย ซ้ำอีกครั้งอย่างละเอียด เป็นสิ่งสำคัญมากในการอ่าน อ่านแต่ละย่อหน้า โดยอ่านอย่างมีวัตถุประสงค์ พยายามหาคำตอบจากคำถามที่ตั้งไว้ พร้อมทั้งบันทึกคำศัพท์สำคัญ รวมถึงสังเกตคำที่พิมพ์ต่างจากคำอื่น เช่น พิมพ์เป็นตัวเอียงและประโยคที่ขีดเส้นใต้ เพื่อทำความเข้าใจและตอบคำถามที่ตั้งไว้ ในขั้นนี้นักเรียนจะสามารถสรุปใจความสำคัญของเรื่องได้

Record (R2)

6) ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มขีดเส้นใต้คำหรือวลีสำคัญ แล้วเขียนใจความสำคัญหรือเขียนสรุปลงในสมุด การบันทึกใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านโดยเขียนเป็นโครงเรื่องจะทำให้นักเรียนอ่านได้คล่องขึ้น และเป็นการเตรียมการเขียนสรุปความต่อไป

Recite (R3)

7) ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานโดยเล่าใจความสำคัญและรายละเอียดต่างๆ เพื่อเป็นการทดสอบความเข้าใจในการอ่าน

Review (R4)

8) ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มทบทวนสิ่งที่อ่านให้กระจ่างชัด แล้วอ่านซ้ำอีกครั้งอย่างรวดเร็วเพื่อตรวจสอบความถูกต้องจากเรื่องที่อ่าน

Reflect (R5)

9) ให้นักเรียนใช้ความคิดอย่างมีวิจารณญาณในการจัดเรียงลำดับข้อมูล โดยสรุปความรู้และร่วมกันวิเคราะห์ วิเคราะห์ แลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องที่อ่าน

10) ให้นักเรียนช่วยกันสรุป โดยยกตัวอย่างเหตุการณ์ที่ตรงกับแนวคิดของเรื่องพร้อมทั้งจะนำแนวความคิดที่ได้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ได้อย่างไร

11) ครูแจกแบบทดสอบให้นักเรียนทำเป็นรายบุคคล เมื่อนักเรียนทำเสร็จแล้วครูและนักเรียนช่วยกันเฉลยแบบทดสอบ

3.3 ชั้นสรุป

12) ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปวิธีการอ่านแบบ SQ5R และให้บอกปัญหาจากการอ่าน โดยครูเสนอแนะแนวทางในการแก้ปัญหา

4. สื่อการเรียนรู้

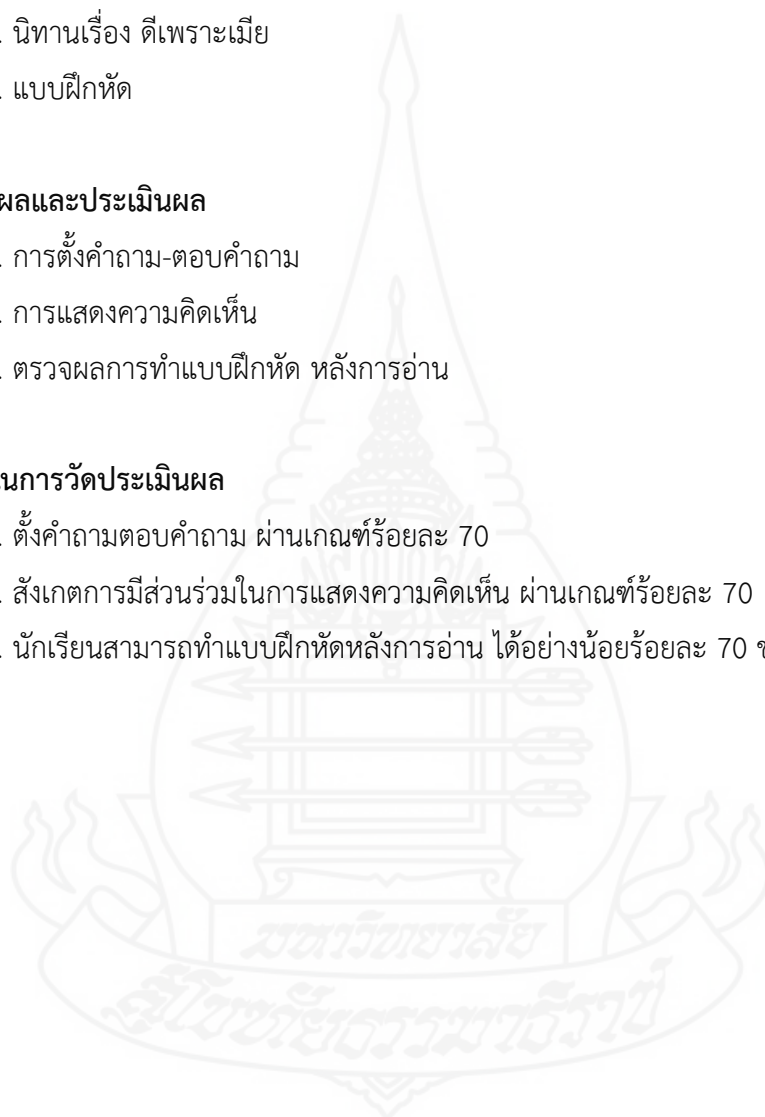
1. นิทานเรื่อง ตีเพราะเมีย
2. แบบฝึกหัด

5. การวัดผลและประเมินผล

1. การตั้งคำถาม-ตอบคำถาม
2. การแสดงความคิดเห็น
3. ตรวจสอบผลการทำแบบฝึกหัด หลังการอ่าน

6. เกณฑ์ในการวัดประเมินผล

1. ตั้งคำถามตอบคำถาม ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70
2. สังเกตการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70
3. นักเรียนสามารถทำแบบฝึกหัดหลังการอ่าน ได้อย่างน้อยร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม

แบบฝึกหัดท้ายแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2
นิทาน เรื่อง ตีเพราะเมีย

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านนิทานเรื่อง ตีเพราะเมีย แล้วตอบคำถามตั้งแต่ข้อ 1-10 ให้ถูกต้อง

เรื่อง ตีเพราะเมีย

ชายชาวนคนหนึ่งเป็นคนเกียจคร้านมาก วันๆ ไม่เคยทำอะไรเลย พอใหญ่ขึ้นก็ได้เมียหลังแต่งงานแล้วก็มาอาศัยอยู่บ้านเมีย แล้วก็ยังไม่ทำอาชีพอะไร

วันหนึ่งเมียทอหูกอยู่ใต้ถุนกินนอนฟังเมียทอหูก พอเที่ยงๆ นึกอยากของกินจึงให้เมียทำขนมเป็๋งให้กิน เมียทอหูกพลงทำขนมเป็๋งพลง ตอนทำเสียงดังฉี่ๆ ชายชาวนนับได้ทั้งหมด 11 ที พอเมียทำเสร็จก็เอาขนมเป็๋งไปให้ผัวกิน แต่เมียกินไปก่อนแล้วหน่วยหนึ่ง เมื่อผัวเห็นก็ว่าทำไว้ 11 หน่วยไม่ใช่หรือ แล้วหายไปไหนเสียหน่วยหนึ่งล่ะ เมียก็ว่าผัวเก่งจังทั้งๆ ที่ไม่เห็นก็รู้ว่าทำไว้สิบเอ็ดหน่วย

อยู่มาในเมืองนั้นแห้งแล้งฝนไม่ตกมานาน ไม่มีน้ำใช้ เจ้าเมืองบ่นว่าทำอย่างไรถึงจะให้ฝนตกสักทีเป็นห่วงว่าชาวเมืองจะเดือดร้อน รู้ถึงเมีย เมียก็บอกว่าต้องไปถามผัวฉันแหละว่าฝนตกจะตกเมื่อไหร่ ผัวฉันรู้ เจ้าเมืองเลยให้บ่าวไปถาม บ่าวของเจ้าเมืองก็จะมาที่บ้านเพื่อพาผัวเข้าไปในเมืองไปพบเจ้าเมือง เพื่อให้ทายว่าฝนจะตกเมื่อไหร่

ฝ่ายผัวก็ลุ่มใจว่าเมียเอาเรื่องเดือดร้อนมาให้ ตนเองจะรู้ได้อย่างไรว่าเมื่อไหร่ฝนจะตก จึงหนีไปทายนหมู่บ้านไปนอนในบ่อร้าง บังเอิญลูกเขียดหิวน้ำมันจึงร้องถามแม่ว่าฝนตกเมื่อไหร่จะได้กินน้ำสักที แม่มันก็บอกว่าอีกสองสามวันฝนก็จะตกแล้วลูก ฝ่ายผัวได้ยินก็ดีใจรีบกลับบ้าน

พอถึงบ้านเจ้าเมืองก็มารับพอดี เจ้าเมืองจึงถามชายชาวนว่าเมื่อไหร่ฝนจะตก ชายชาวนก็บอกว่าอีกสองสามวันฝนก็จะตกแล้ว เจ้าเมืองรู้ก็ดีใจแล้วก็เดินทางกลับเมืองไป

เวลาผ่านไปสามวันปรากฏว่าฝนก็ตกจริงๆ เมียก็ยกว่าผัวเก่ง เจ้าเมืองให้รางวัลผัวมามากมาย เรื่องนี้จึงได้ชื่อว่าตีเพราะเมีย

1. ทำไมขนมเป็๋งถึงมีไม่ครบ 11 แผ่น (ความจำ)

ก. เมียทำห่อ

ข. เมียกินไปแล้ว

ค. เมียแบ่งให้พ่อแม่

ง. เมียแอบเก็บเอาไว้

9. สำนวนใดตรงกับลักษณะนิสัยของชัชชาญ (สังเคราะห์)

- ก. ได้หน้าลืมหลับ
- ข. จับปลาสองมือ
- ค. สีซอให้ควายฟัง
- ง. ชี้เกียดตัวเป็นขน

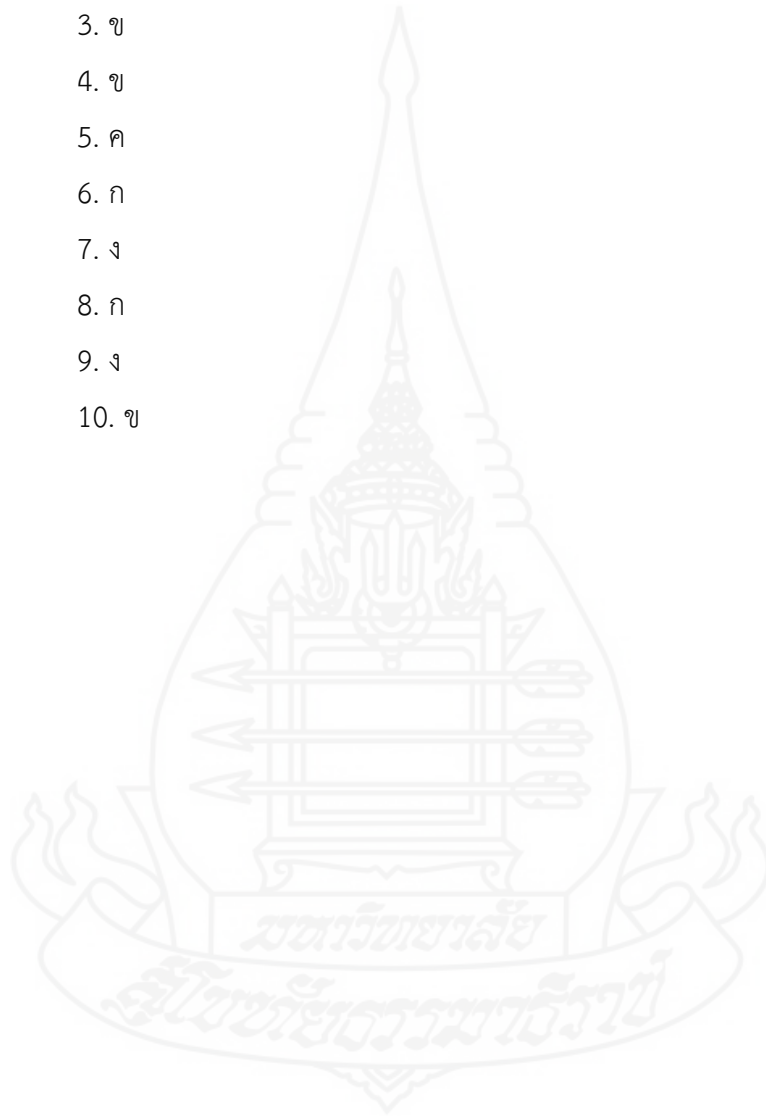
10. ถ้าอีกสามวันฝนไม่ตกจะเกิดอะไรขึ้น (ประเมินค่า)

- ก. ชัชชาญจะถูกประหารชีวิต
- ข. ทุกคนในเมืองจะต้องลำบาก
- ค. เจ้าเมืองจะถูกขับไล่
- ง. เมียจะขอแยกทางจากชัชชาญ

เฉลยแบบฝึกหัดท้ายแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2
นิทาน เรื่อง ตีเพราะเมีย

1. ข
2. ค
3. ข
4. ข
5. ค
6. ก
7. ง
8. ก
9. ง
10. ข

แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อวิธีการสอนอ่านแบบ SQ5R
ร่วมกับนิทานพื้นบ้านจังหวัดสุราษฎร์ธานี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

คำชี้แจง ให้นักเรียนประเมินความพึงพอใจที่มีต่อวิธีการสอนอ่านแบบ SQ5R ร่วมกับนิทานพื้นบ้าน
จังหวัดสุราษฎร์ธานี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน
ช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็น ซึ่งมี 5 ระดับ คือ

พึงพอใจมากที่สุด	ให้ 5 คะแนน
พึงพอใจมาก	ให้ 4 คะแนน
พึงพอใจปานกลาง	ให้ 3 คะแนน
พึงพอใจน้อย	ให้ 2 คะแนน
พึงพอใจน้อยที่สุด	ให้ 1 คะแนน

ตอนที่ 1 รายการประเมิน

รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ				
	5	4	3	2	1
ด้านครูผู้สอน					
1.1 ครูใช้คำถามกระตุ้นในกิจกรรมการเรียนการสอนทำให้นักเรียนเข้าใจการอ่านจับใจความมากขึ้น					
1.2 ครูคอยแนะนำ และเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามเมื่อไม่เข้าใจ ทำให้นักเรียนเข้าใจได้มากขึ้น					
ด้านผู้เรียน					
2.1 นักเรียนมีความสามารถในการอ่านจับใจความมากขึ้น เมื่อเรียนด้วยวิธีนี้					
2.2 นักเรียนมีความสุขในการเรียน					
2.3 นักเรียนชอบรูปแบบการสอนด้วยวิธีนี้					
ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน					
3.1 การอ่านอย่างคร่าวๆ ทำให้รู้ภาพรวมของเรื่อง					
3.2 การตั้งคำถามจากเรื่องที่อ่าน ทำให้เข้าใจเรื่องได้มากขึ้น					
3.3 การอ่านซ้ำอีกรอบอย่างละเอียด ทำให้สามารถสรุปใจความของเรื่องที่อ่านได้ดีขึ้น					

รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ				
	5	4	3	2	1
3.4 การจดบันทึกใจความสำคัญ ทำให้สามารถสรุปจับใจความได้ดีขึ้น					
3.5 การนำเสนอผลงาน โดยเล่าสรุปเรื่อง ทำให้จับใจความได้ดีขึ้น					
3.6 การทบทวนโดยการอ่านซ้ำอย่างรวดเร็ว ทำให้จับใจความได้ดีขึ้น					
3.7 การร่วมกันวิเคราะห์ วิจารณ์ แสดงความคิดเห็นทำให้เข้าใจได้ชัดยิ่งขึ้น					
ด้านบรรยากาศการเรียนการสอน					
4.1 บรรยากาศการเรียนทำให้ นักเรียนมีความสุขสนุกสนาน อยากร่วมกิจกรรม					
4.2 นักเรียนมีความอิสระในการเรียน สามารถแสดงความคิดเห็นได้เต็มที่					
4.3 บรรยากาศในห้องเรียนมีความเป็นกันเอง ได้ทำงานเป็นกลุ่ม ทำให้ชอบเรียนมากขึ้น					

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ค

การหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสรุปรูปความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของนิทานพื้นบ้าน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ที่	รายการที่ตรวจสอบ	ผลการตรวจสอบ ของผู้เชี่ยวชาญ			ΣR	IOC	ผลการ ตรวจสอบ
		1	2	3			
1	เรื่องชัชชายนเลาหวาย	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1.00	ใช้ได้
2	เรื่องดีเพราะเมีย	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1.00	ใช้ได้
3	เรื่องหวงไว้ไม่ได้	+ 1	- 1	+ 1	+ 2	0.67	ใช้ได้
4	เรื่องโหรทายหนู	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1.00	ใช้ได้
5	เรื่องไพร่สีโหด	+ 1	0	+ 1	+ 2	0.67	ใช้ได้
6	เรื่องปัญหาอาสาเมีย	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1.00	ใช้ได้
7	เรื่องตายายตัดฟัน	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1.00	ใช้ได้
8	เรื่องตาเหม	+ 1	- 1	+ 1	+ 2	0.67	ใช้ได้
9	เรื่องเจ้าตักแตน	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1.00	ใช้ได้
10	เรื่องลูกไม่รักดี	+ 1	+ 1	0	+ 2	0.67	ใช้ได้
11	เรื่องนกกระจาบ	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1.00	ใช้ได้
12	เรื่องซ็องวิเศษ	+ 1	- 1	+ 1	+ 2	0.67	ใช้ได้
13	เรื่องพิกุลทอง	+ 1	- 1	+ 1	+ 2	0.67	ใช้ได้
14	เรื่องตั้งกับหลวงหาหมวก	+ 1	0	0	+ 1	0.33	ใช้ไม่ได้
15	เรื่องคบสั้วหน้าขนดีกว่าคบคนหน้า แห้ง	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1.00	ใช้ได้
16	เรื่องลูกเนรคุณ	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1.00	ใช้ได้
17	เรื่องสี่เกลอ	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1.00	ใช้ได้
18	เรื่องความลับปิดไม่มีด	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1.00	ใช้ได้
19	เรื่องแม่หมา	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1.00	ใช้ได้
20	เรื่องหอยทากกับม้า	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1.00	ใช้ได้
21	เรื่องคนขอมมีปัญหา	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1.00	ใช้ได้
22	เรื่องพญาอดน้ำ แม่ศรีขวัญทอง	+ 1	+ 1	0	+ 2	0.67	ใช้ได้
23	เรื่องนางนกไส้	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1.00	ใช้ได้
24	เรื่องพ่อผัวกับลูกสะใภ้	+ 1	+ 1	0	+ 2	0.67	ใช้ได้
25	เรื่องวัดโคกขี้แร่	+ 1	+ 1	0	+ 2	0.67	ใช้ได้

แบบสรุปลักษณะความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของนิทานพื้นบ้าน จังหวัดสุราษฎร์ธานี (ต่อ)

ที่	รายการที่ตรวจสอบ	ผลการตรวจสอบ ของผู้เชี่ยวชาญ			ΣR	IOC	ผลการ ตรวจสอบ
		1	2	3			
26	เรื่องกรรมสนอง	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1.00	ใช้ได้
27	เรื่องช้างเผือก	+ 1	0	+ 1	+ 2	0.67	ใช้ได้
28	เรื่องลูกเต่า	+ 1	0	+ 1	+ 2	0.67	ใช้ได้
29	เรื่องตาแสนปม	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1.00	ใช้ได้
30	เรื่องเขตนแดนโลก	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1.00	ใช้ได้

แบบสรุปความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแผนการจัดการเรียนรู้ วิธีสอนอ่านแบบ SQ5R
ร่วมกับนิทานพื้นบ้านจังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่มีต่อความสามารถในการอ่านจับใจความ

แผนการ จัดการ เรียนรู้ที่	รายการที่ตรวจสอบ	ผลการ ตรวจสอบ ของผู้เชี่ยวชาญ			ΣR	IOC	ผลการ ตรวจสอบ
		1	2	3			
1	เรื่องเขตแดนโลก	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1.00	ใช้ได้
2	เรื่องดีเพราะเมีย	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1.00	ใช้ได้
3	เรื่องหวังไว้ไม่ได้	+ 1	- 1	+ 1	+ 2	0.67	ใช้ได้
4	เรื่องโหรทายหนู	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1.00	ใช้ได้
5	เรื่องกรรมสนอง	+ 1	0	0	+ 1	0.33	ใช้ไม่ได้
6	เรื่องปัญญาอาสาเมีย	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1.00	ใช้ได้
7	เรื่องตายายตัดฟัน	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1.00	ใช้ได้
8	เรื่องช่างเผือก	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1.00	ใช้ได้
9	เรื่องเจ้าตักแตน	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1.00	ใช้ได้
10	เรื่องลูกไม่รักดี	+ 1	+ 1	0	+ 2	0.67	ใช้ได้
11	เรื่องนกกระจาบ	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1.00	ใช้ได้
12	เรื่องห้องวิเศษ	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1.00	ใช้ได้
13	เรื่องพิกุลทอง	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1.00	ใช้ได้
14	เรื่องตาแขนปม	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1.00	ใช้ได้
15	เรื่องคบสัตว์หน้าขนิดีกว่าคบ คนหน้าแห้ง	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1.00	ใช้ได้
16	เรื่องลูกเต่า	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1.00	ใช้ได้

แบบสรุปความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

ค่าความสอดคล้อง (IOC) ของแบบวัดความพึงพอใจต่อวิธีสอนอ่านแบบ SQ5R

ร่วมกับนิทานพื้นบ้าน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ที่	รายการที่ตรวจสอบ	ผลการประเมินของ ของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)			ΣR	IOC	สรุปผล
		1	2	3			
ด้านครูผู้สอน							
1	ครูใช้คำถามกระตุ้นในกิจกรรมการเรียนการสอนทำให้นักเรียนเข้าใจการอ่านจับใจความมากขึ้น	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
2	ครูคอยแนะนำ และเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามเมื่อไม่เข้าใจ ทำให้นักเรียนเข้าใจได้มากขึ้น	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
ด้านผู้เรียน							
3	นักเรียนมีความสามารถในการอ่านจับใจความมากขึ้น เมื่อเรียนด้วยวิธีนี้	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
4	นักเรียนมีความสุขในการเรียน	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
5	นักเรียนชอบรูปแบบการสอนด้วยวิธีนี้	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน							
6	การอ่านอย่างคร่ำครวญ ทำให้รู้ภาพรวมของเรื่อง	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
7	การตั้งคำถามจากเรื่องที่อ่าน ทำให้เข้าใจเรื่องได้มากขึ้น	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
8	การอ่านซ้ำอีกรอบอย่างละเอียด ทำให้สามารถสรุปใจความของเรื่องที่อ่านได้ดีขึ้น	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
9	การจดบันทึกใจความสำคัญ ทำให้สามารถสรุปจับใจความได้ดีขึ้น	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
10	การนำเสนอผลงาน โดยเล่าสรุปเรื่อง ทำให้จับใจความได้ดีขึ้น	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
11	การทบทวนโดยการอ่านซ้ำอย่างรวดเร็ว ทำให้จับใจความได้ดีขึ้น	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้

ที่	รายการที่ตรวจสอบ	ผลการประเมินของ ของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)			ΣR	IOC	สรุปผล
		1	2	3			
12	การร่วมกันวิเคราะห์ วิจารณ์ แสดงความคิดเห็นทำให้เข้าใจได้ชัดยิ่งขึ้น	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
ด้านบรรยากาศการเรียนการสอน							
13	บรรยากาศการเรียนทำให้ นักเรียนมีความสนุกสนาน อยากร่วมกิจกรรม	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
14	นักเรียนมีความอิสระในการเรียน สามารถแสดงความคิดเห็นได้เต็มที่	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
15	บรรยากาศในห้องเรียนมีความเป็นกันเอง ได้ทำงานเป็นกลุ่มทำให้ชอบเรียนมากขึ้น	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้

แบบสรุปรูปความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของข้อคำถามกับจุดประสงค์ของแบบทดสอบ

วัดความสามารถในการอ่านจับใจความก่อนเรียน

เรื่อง	ผลการตรวจสอบ ของผู้เชี่ยวชาญ			ΣR	IOC	ผลการ ตรวจสอบ
	1	2	3			
เรื่องที่ 1 ความลับปิดไม่มิด						
ข้อที่ 1	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 2	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 3	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 4	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 5	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 6	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 7	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 8	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 9	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 10	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1.00	ใช้ได้
เรื่องที่ 2 แม่หมา						
ข้อที่ 11	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 12	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 13	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 14	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 15	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 16	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 17	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 18	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 19	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 20	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1.00	ใช้ได้

เรื่อง	ผลการตรวจสอบ ของผู้เชี่ยวชาญ			ΣR	IOC	ผลการ ตรวจสอบ
	1	2	3			
เรื่องที่ 3 หอยทากกับม้า						
ข้อที่ 21	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 22	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 23	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 24	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 25	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 26	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 27	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 28	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 29	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 30	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1.00	ใช้ได้

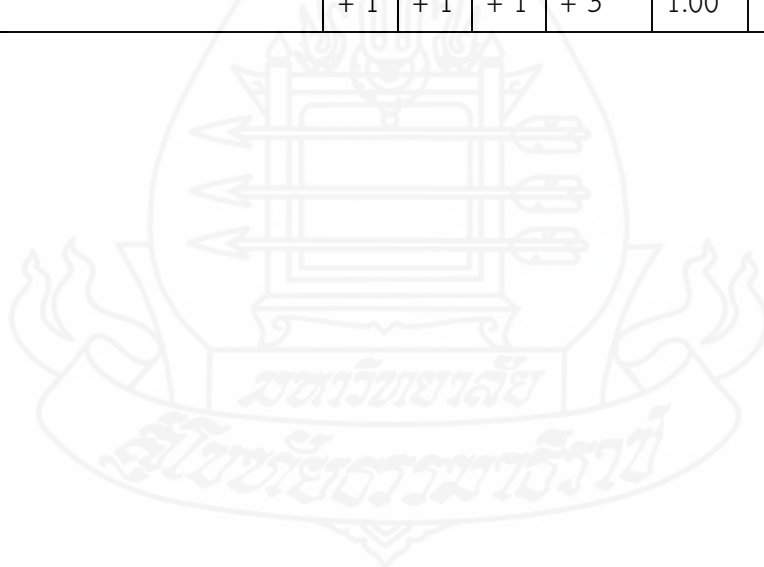
แบบสรุปรูปความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของข้อคำถามกับจุดประสงค์ของแบบทดสอบ

วัดความสามารถในการอ่านจับใจความหลังเรียน

เรื่อง	ผลการ ตรวจสอบ ของผู้เชี่ยวชาญ			ΣR	IOC	ผลการตรวจสอบ
	1	2	3			
เรื่องที่ 1 คนชอบมีปัญหา						
ข้อที่ 1	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 2	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 3	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 4	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 5	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 6	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 7	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 8	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 9	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 10	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1.00	ใช้ได้
เรื่องที่ 2 พญายอคน้ำ แม่ศรีขวัญทอง						
ข้อที่ 11	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 12	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 13	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 14	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 15	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 16	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 17	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 18	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 19	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 20	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1.00	ใช้ได้

เรื่อง	ผลการ ตรวจสอบ ของผู้เชี่ยวชาญ			ΣR	IOC	ผลการตรวจสอบ
	1	2	3			
เรื่องที่ 3 นางนงไส้						
ข้อที่ 21	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 22	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 23	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 24	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 25	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 26	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 27	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 28	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 29	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 30	+ 1	+ 1	+ 1	+ 3	1.00	ใช้ได้

ตารางแสดงค่าความยากง่าย (P) และอำนาจจำแนก (r)
แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความก่อนเรียน

ข้อที่	PH (n = 8)	PL (n = 8)	ค่าความยาก $P = \frac{P_H + P_L}{n}$	ค่าอำนาจจำแนก $R = \frac{P_H - P_L}{n/2}$	ความหมาย
1	8	3	0.69	0.63	ใช้ได้
2	5	8	0.81	-0.37	ใช้ไม่ได้
3	8	2	0.63	0.75	ใช้ได้
4	8	3	0.69	0.63	ใช้ได้
5	7	0	0.44	0.88	ใช้ได้
6	8	3	0.69	0.63	ใช้ได้
7	4	6	0.63	-0.25	ใช้ไม่ได้
8	8	1	0.56	0.88	ใช้ได้
9	7	4	0.69	0.38	ใช้ได้
10	6	6	0.75	0	ใช้ไม่ได้
11	8	5	0.81	0.38	ใช้ได้
12	8	3	0.69	0.63	ใช้ได้
13	5	1	0.38	0.5	ใช้ได้
14	8	3	0.69	0.63	ใช้ได้
15	4	4	0.5	0	ใช้ไม่ได้
16	3	3	0.5	-0.25	ใช้ไม่ได้
17	6	2	0.5	0.5	ใช้ได้
18	8	2	0.63	0.75	ใช้ได้
19	4	3	0.44	0.13	ใช้ไม่ได้
20	8	2	0.63	0.75	ใช้ได้
21	7	1	0.5	0.75	ใช้ได้
22	6	1	0.44	0.63	ใช้ได้
23	6	1	0.44	0.63	ใช้ได้
24	7	3	0.63	0.5	ใช้ได้
25	5	2	0.44	0.38	ใช้ได้

ข้อที่	PH (n = 8)	PL (n = 8)	ค่าความยาก $P = \frac{P_H + P_L}{n}$	ค่าอำนาจจำแนก $R = \frac{P_H - P_L}{n/2}$	ความหมาย
26	8	2	0.63	0.75	ใช้ได้
27	6	1	0.44	0.63	ใช้ได้
28	7	2	0.56	0.63	ใช้ได้
29	5	6	0.69	-0.13	ใช้ไม่ได้
30	7	2	0.56	0.63	ใช้ได้
31	4	7	0.69	-0.38	ใช้ไม่ได้
32	4	1	0.31	0.38	ใช้ได้
33	8	2	0.63	0.75	ใช้ได้
34	5	6	0.69	-0.13	ใช้ไม่ได้
35	8	1	0.56	0.88	ใช้ได้
36	7	3	0.63	0.5	ใช้ได้
37	8	4	0.75	0.5	ใช้ได้
38	8	4	0.75	0.5	ใช้ได้
39	5	7	0.75	-0.25	ใช้ไม่ได้
40	7	0	0.44	0.88	ใช้ได้

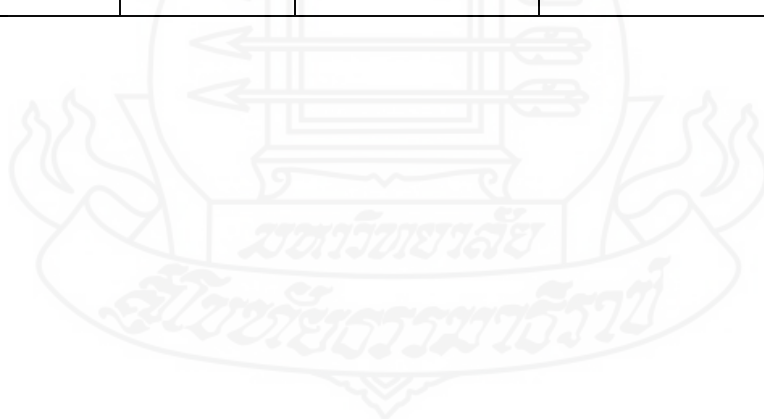
ตารางแสดงค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r)
ของแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความก่อนเรียน จำนวน 30 ข้อ

ข้อที่	ความยากง่าย (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	ข้อที่	ความยากง่าย (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)
1	0.69	0.63	16	0.44	0.63
2	0.63	0.75	17	0.44	0.63
3	0.69	0.63	18	0.63	0.5
4	0.44	0.88	19	0.44	0.38
5	0.69	0.63	20	0.63	0.75
6	0.56	0.88	21	0.44	0.63
7	0.69	0.38	22	0.56	0.63
8	0.81	0.38	23	0.56	0.63
9	0.69	0.63	24	0.31	0.38
10	0.38	0.5	25	0.63	0.75
11	0.69	0.63	26	0.56	0.88
12	0.5	0.5	27	0.63	0.5
13	0.63	0.75	28	0.75	0.5
14	0.63	0.75	29	0.75	0.5
15	0.5	0.75	30	0.44	0.88

ตารางแสดงค่าความยากง่าย (P) และอำนาจจำแนก (r)
แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความหลังเรียน

ข้อที่	PH (n = 8)	PL (n = 8)	ค่าความยาก $P = \frac{P_H + P_L}{n}$	ค่าอำนาจจำแนก $R = \frac{P_H - P_L}{n/2}$	ความหมาย
1	8	3	0.69	0.63	ใช้ได้
2	5	1	0.38	0.5	ใช้ได้
3	7	2	0.56	0.63	ใช้ได้
4	4	6	0.62	-0.25	ใช้ไม่ได้
5	7	3	0.63	0.88	ใช้ได้
6	8	1	0.63	0.5	ใช้ได้
7	7	3	0.75	0.5	ใช้ได้
8	8	4	0.56	0.88	ใช้ได้
9	6	7	0.81	-0.13	ใช้ไม่ได้
10	8	1	0.63	0.5	ใช้ได้
11	7	3	0.63	0.75	ใช้ได้
12	5	5	0.63	0	ใช้ไม่ได้
13	8	2	0.5	0.5	ใช้ได้
14	6	2	0.75	-0.5	ใช้ได้
15	8	4	0.8	0.5	ใช้ได้
16	6	8	0.88	-0.25	ใช้ไม่ได้
17	5	1	0.38	0.5	ใช้ได้
18	8	4	0.75	0.5	ใช้ได้
19	8	1	0.56	0.88	ใช้ได้
20	7	3	0.63	0.5	ใช้ได้
21	6	2	0.5	0.5	ใช้ได้
22	7	6	0.81	0.13	ใช้ไม่ได้
23	8	2	0.63	0.75	ใช้ได้
24	8	2	0.63	0.75	ใช้ได้
25	8	3	0.69	0.63	ใช้ได้

ข้อที่	PH (n = 8)	PL (n = 8)	ค่าความยาก $P = \frac{P_H + P_L}{n}$	ค่าอำนาจจำแนก $R = \frac{P_H - P_L}{n/2}$	ความหมาย
26	4	5	0.56	-0.13	ใช้ไม่ได้
27	7	3	0.63	0.5	ใช้ได้
28	6	1	0.44	0.63	ใช้ได้
29	7	7	0.88	0	ใช้ไม่ได้
30	6	1	0.44	0.63	ใช้ได้
31	7	3	0.63	0.5	ใช้ได้
32	5	1	0.38	0.5	ใช้ได้
33	5	6	0.69	-0.12	ใช้ไม่ได้
34	8	7	0.94	0.13	ใช้ไม่ได้
35	8	3	0.69	0.63	ใช้ได้
36	6	0	0.38	0.78	ใช้ได้
37	5	6	0.69	-0.13	ใช้ไม่ได้
38	8	3	0.69	0.63	ใช้ได้
39	8	1	0.56	0.88	ใช้ได้
40	8	2	0.63	0.75	ใช้ได้

ตารางแสดงค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r)
ของแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความหลังเรียน จำนวน 30 ข้อ

ข้อที่	ความยากง่าย (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	ข้อที่	ความยากง่าย (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)
1	0.69	0.63	16	0.38	0.5
2	0.38	0.5	17	0.75	0.5
3	0.56	0.63	18	0.56	0.88
4	0.63	0.88	19	0.63	0.5
5	0.63	0.5	20	0.5	0.5
6	0.75	0.5	21	0.63	0.5
7	0.56	0.88	22	0.44	0.63
8	0.63	0.5	23	0.44	0.63
9	0.63	0.75	24	0.63	0.5
10	0.5	0.5	25	0.38	0.5
11	0.75	0.5	26	0.69	0.63
12	0.8	0.5	27	0.38	0.78
13	0.63	0.75	28	0.69	0.63
14	0.63	0.75	29	0.56	0.88
15	0.69	0.63	30	0.63	0.75

แผนผังการวิเคราะห์พฤติกรรมการเรียนรู้พุทธิพิสัย
ในการสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความก่อนเรียน จำนวน 30 ข้อ

ที่	เรื่อง	ความจำ	ความเข้าใจ	การนำไปใช้	การวิเคราะห์	การสังเคราะห์	การประเมินค่า	รวม
1	ความลับปิดไม่มีด	2	3	1	1	1	2	10
2	แม่หมา	2	3	1	2	1	1	10
3	หอยทากกับม้า	2	3	1	1	2	1	10

แผนผังการวิเคราะห์พฤติกรรมการเรียนรู้พุทธิพิสัย
ในการสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความหลังเรียน จำนวน 30 ข้อ

ที่	เรื่อง	ความจำ	ความเข้าใจ	การนำไปใช้	การวิเคราะห์	การสังเคราะห์	การประเมินค่า	รวม
1	คนชอบมีปัญญา	2	3	1	2	1	1	10
2	พญายอดน้ำ แม่ศรีขวัญทอง	2	3	1	2	1	1	10
3	นางนกไส้	2	3	1	1	1	2	10

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวกัณนิฐา ไกรนรา
วัน เดือน ปีเกิด	18 กรกฎาคม 2522
สถานที่เกิด	อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช
ประวัติการศึกษา	ศศ.บ. (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์) มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พ.ศ. 2545 ประกาศนียบัตรบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช พ.ศ. 2552
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนบ้านบางรูป ตำบลสินเจริญ อำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี
ตำแหน่ง	ครู วิทยฐานะ ชำนาญการ

